

БАЛКАНСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК
BALKANSKI KNJIŽEVNI GLASNIK

№ 43

Београд Солун Сремски Карловци Приштина Загреб Сарајево
Улцињ Скопље Софија Сланкамен

Beograd Solun Sremski Karlovci Priština Zagreb Sarajevo Ulcinj
Skoplje Sofija Slankamen



БАЛКАНСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК – BALKANSKI KNJIŽEVNI GLASNIK

Капетан папирног бродића
Душан Гојков

Први официр
Синиша Матасовић

Бродски доктор
Сава Дамјанов

Посада
Марко Пантелић (Командант палубе), Јасмина Топић, Нинослав Копач, Фахредин Шеху, Петар Чухов, Филип Гајић, Зденко Јелчић, Владимир Д. Јанковић, Музафер Чауши (Маринеро)

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
82
БАЛКАНСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК
Број 43
Београд, 2020.
[Електронски извор] / Главни и одговорни уредник Душан Гојков. – Електронски часопис. – 2020. Бр 41-42 – Београд
(Маријане Грегоран 69): Балканско књижевно друштво, 2004 –
Интернет претраживач
Насл. са насл. екрана. – Опис извора дана 13. 06. 2006. – Нулти, пробни број изашао 24. новембра 2004. године
ISSN 1452-9254 = Балкански књижевни гласник (Online)
COBISS.SR-ID 141175564

БКГ – BKG
№ 43

САДРЖАЈ
SADRŽAJ

Ajtana Dreković ODSUTNE SUŠTINE **9**
Анна Багряна БАЛКАНСКИ ВИДЕНИЯ **19**
Далибор Чершков КЉУЧ ОД КРОВА СОЛИТЕРА **36**
Даниела Андоновска-Трајковска МАТЕМАТИЧКА ПОЕЗИЈА **45**
Дејан Алексић ТРИ ПЕСМЕ **55**
Dijana Knežević SAMA PALA, SAMA SE LJUBILA **60**
Фахредин Шеху НОВИЈЕ ПЕСМЕ **68**
Goran Đurđević MUZE I MAMUZE **73**
Ивана Миланков ИЗАБРАНЕ НОВИЈЕ ПЕСМЕ **84**
Klarisa Jovanović ZGIBAN PREK MURE **106**
Lidija Deduš RAZGLEDNICE IZ PRAŠNJAVE REPUBLIKE **135**
Milko Valent PSIHOTIČNI HORIZONT **139**
Наташа Сарџоска НЕМ ГРАД **187**
Nikola Oravec ODABRANE PESME **196**
Николина Андова Шопова ЗАПИРКИ **252**
Nina Živančević ŽUMANCE I BELANCE **259**
Νόρα Νατζαριάν ΔΑΚΤΥΛΑ (ΚΥΠΡΟΣ, 1974) **268**
Ранко Рисојевић ДОК ЉУШТИМ ЈАЈЕ И ДРУГЕ ПЈЕСМЕ **281**
Romana Brolih SUSRET **288**
Софија Пижурица ГЛУПО ТИ ЈЕ ШТО МЕ НЕ ВОЛИШ **295**
Станка Рађеновић Станојевић ИЗБОР **304**
Vladana Perlić ISUS MEĐU DOJKAMA **320**

БАЛКАНСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК



Ajtana Dreković

Ajtana Dreković
ODSUTNE SUŠTINE

SVE OVO

Sve je bilo tu kako bi mi oduzelo vreme:

misao da je svaki čovek
potencijalno središte sveta

potreba da ne budem žena
kako bi nestao osećaj
dekorativnosti

ubeđenost
da bih na polju –
sa koga će od 400 ljudi
otići samo njih dvesta -
pokušala da ujedinim polovinu
umesto protiv nje da se borim

slutnja da na ovom svetu
ne postoji krivac niti žrtva,
već samo krivica.
Čista i drevna.

Prisustvo zemlje
iako je ne sagledah u celosti.

Imati cilj znači nikada ne stići do njega.

Boriti se i pobediti u ime čovečanstva
nikada ne može biti pobeda za čovečanstvo.

Junak koji se proslavio
na bojnom polju
i doneo pobedu svom narodu
uživaće kasnije samo strah
tog naroda.

Sve stvari na ovom svetu
napravljene su da nam oduzmu vreme.

Kao i ovaj tren
u kome talasi listaju topla mora

i u kome je
moje hladno nebesko telo
zahvalno na nedoglednoj
udaljenosti sunca.

PRIČA O ŠUMI I SLOBODNOM ČOVEKU

Stvorili smo kamatu
Koliko jedan dobije,
drugi toliko izgubi.

U prirodi vlada socijalizam:
kada kiša danima izostane
cela šuma, svaki njen deo,
jednako prestane da raste.

Nijedno drvo
da ne dobije prednost
nijedno da se ogordi.

Kada kiša padne,
veliko drveće nesebično štedi upijanje
i prepušta je slabijim biljkama.

Šuma nas uči.
Kada jedno drvo padne
i svetlost se uvuče u šumu,
drveće se u početku utrkuje
za svetlošću.

Onog trenutka
kada jedno drvo posustane,
i ono drugo zastane
verujući da je dovoljno izraslo,
moć visine
onom koji je na putu zaostao
da ne demonstrira.

Ne znam zašto
ali prisećam se jednog starca
koji je celog svog života
jeo samo ono
što u njegovom dvorištu izraste,
a ujutru i uveče
mokrio bi u urednu i svežu zemlju

u svojoj bašti.

Zemlja je prijatelj,
govorio bi,
zalivamo je onim što naše telo
oslobodi,
a ona upija i otkriva šta našem
telu nedostaje.

To što nam nedostaje
ona nam potom izrodi.

On veruje svojoj zemlji
kao što odgovoran građanin
veruje svojoj državi.

Njegova priča
jeste priča o slobodnom čoveku
čoveku kome je potrebno
samo parče zemlje
da ga oslobodi.

PRONALAŽENJA

Čovek iz Awulije
živi u pećini,
danju kredom crta ženski lik,
noću ga vodom sa zida spira.

Jednog dana
čovek iz Awulije
kleše u zid ženski lik
i zauvek napušta pećinu.

Odlazi na zapad,
ja odlazim u Awuliju.
Nalazim svoj lik
uklesan na zidu pećine.

Pitam za čoveka iz Awulije
i tragam za njim.

Nalazim ga
daleko od svoga lika,
daleko i od njega samog,
koji je na svom putu
izgubio svoje ruke.

„Žena iz Awulije ne postoji“,
rekao je jednom,
„ti ne postojiš
i tvoj daleki lik stvarniji je od tebe.
Ono što nismo dotakli
nije ni postojalo.“

Ponekad,
dok spavamo,
slučajno se dodirnemo nogama:
trgnemo se
i povučemo svako na svoju stranu,
uvučemo se u svoja tela –

sigurna staništa
onih kojih pate zbog pronalaženja –
poput dvoje stranaca
čiji je najstvarniji susret
i prvi dodir
ostao na zidu pećine,
u Awuliji.

RODODENDRON

Kretali smo se obalom brzinom foke,
livadama brzinom ovaca.

Jednostavne reči puštali niz vetar.

Zarekli se
na očuvanje mira,
na zaštitu pogleda s obale,
koja dopušta
da joj se uvučemo pod vodu,
razmeštamo njen pesak,
podignemo njen kamen.

Idval je mir.
A mi smo se pitali
da li nivo jezera raste
kada u njega uđe
veliki broj kupača.

Želeli smo da ga ništa ne izlije,
okom da ga zahvatamo.

Po povratku
napisao je pesmu
kojoj nedostaje poezije
i obećao da će nam se Idval
još jednom ogledati u oči.

Htela bih još jednom
ležati u dolini Ogven -
rekla sam -
poštovati njene zaštićene vode.
Dodjemo li još jednom,
doći ćemo i treći put.

Sve što se udvaja,
to se i utraja -
pročitala sam jednom...

Za uspomenu
poneli smo samo rododendron.

Takav smo nas dvoje par -
putujemo kada nije vreme kupača,
biljke sadimo kada nisu u cvatu.

Ajtana Dreković *rođena je 1991. godine u Tutinu, a živi i radi u Nemačkoj. Osnovne i master studije srpske književnosti i jezika završila je na Državnom univerzitetu u Novom Pazaru.* Fosil sumnje*, njena prva zbirka pesama, objavljena je 2015. kao pobednička na konkursu festivala Dani poezije u Zaječaru 2014. godine, a za istu zbirku nagrađena je čak dvema nagradama: Matićevim šalom za 2016. godinu i nagradom Aladin Lukač, koja se dodeljuje pesnicima mlađim od dvadeset sedam godina. Na konkursu Biblioteke Milutin Bojić, Ajtana Dreković je postala laureat nagrade koja nosi ime velikog pesnika i 2018. je objavila i drugu zbirku pesama pod nazivom* Angara*. Za kratke priče i prozne zapise dobila je nekoliko nagrada. Uređuje blog* Libela*.*



Анна Багряна

Анна Багряна
БАЛКАНСКИ ВИДЕНИЯ

В ТЪРСЕНЕ НА СЛЕДА ОТ ОРФЕЙ

Преплуваш морето без да докосваш водата
и щом се окажеш на другия бряг,
неочаквано се досещаш за Истината,
удавена във вино
преди седем хиляди години.
И тръгваш да търсиш следа от Орфей,
но отново се завръщаш към себе си,
на своя бряг
и вървиш така по кръга –
защото всичко в живота е кръг,
защото всичко в тебе е слънце.

Спираш се само тогава,
когато те притисне страх от неизвестното
или чувство за вина
пред незаченатите деца
и ненаписаните стихове.
Спираш, за да се избавиш от този товар –
давиш го в морето
или във виното.
Освобождаваш се и продължаваш нататък,
вслушваш се в трелите на птиците,
в шумоленето на водата, в шепота на камъните,
освобождаваш се и продължаваш нататък
да търсиш…
И вървиш така по кръга –
защото всичко в живота е кръг,
защото всичко в тебе е слънце.

Май, 2018, Пловдив-София

***

Той ми подари платно –
вятърът стихна.
Той ми подари лодка –
морето пресъхна.
И само крила
да ми подари
не посмя.

***

така
нежно
ти
ме целуваше
а аз помислих
че това е сън
и –
се пробудих

***

не прощавай
на моите зелени очи
(на грехът наследен от моята баба)

не прощавай на раменете ми крехки
(не е рано на тях да разчиташ)

не прощавай на мойто мълчание
(щом дълго мълча)
и на смеха ми
(през сълзи)

не прощавай на песента на песните ми
на кръстовете ми нехристови
на нехайните мисли
и времето
изгубено по пътя
към теб

прости
на моята младост
(тя ще отмине)

***

това е приблизително там
където нишките Божии
не стигат
където земята
не е сшита с небето
и се лута
като откъсната лапичка
от плюшено мече –
частица от нечие детство

това е приблизително там
където ръката на Бога
не докосва сянката
на дървото самотно
посечено
от човешка ръка
преди Празника

това е приблизително така
сякаш слънцето коленичи
и моли за прошка
тебе
и мен
затова
че тъй късно
огря във сърцата ни

БРОДИРАНЕ

На гергефа,
наследен от прабаба-езичница,
чистото платно на своето бъдеще
опъвам.
Цветните конци са свещени знаци,
между пръстите минават
и усуквам ги внимателно:
жълто – слънце (винаги свети отгоре),
синьо – небе (което можеш във водата да видиш),
модро – море,
черно – нощ и земя разорана,
червено – божури и рози,
зелено – листа и треви,
които спасяват от гладомор,
бяло – момина сълза или сняг (зависи от сезона),
сиво – мъгла,
а, може би, и камък на пътя
(идваш насам – ще се намериш,
отиваш натам – всичко изгубваш)...

Всяка съдба е с различни видове краски,
шевицата на платното е плътна,
ярка или строга –
всичко зависи от нашият избор.
Но главното,
казваше моята баба (внучке,
ти зашиваш гергефа за себе си),
главното е нишката
през игленото ухо да премине
и да не изскочи,
докато извезваш
своя живот.

НАШИЯТ ТАНЦ

Покланяш се постаромодному галантно
Не мога да откажа
Защото зная
Този танц сме танцували с теб
Сякаш милион години назад
Когато още нямало Шумер, нито
Трипилска цивилизация
И се сливахме в една субстанция
Плавна и топла
Плувахме в неизвестна река
Без да питаме за брод и посока
Де жа вю –
Тези движения са ми познати
Тази музика вече съм слушала
Ние били сме
Отдавна

Променя се всичко –
Цветовете на знамената, валутата
Климатът на планетата и значението на *обичам*
Шапките, банските
Мислите, боговете, автомобилите
и мобилните телефони
Имената на улиците и усмивките
на детските лица...
Водата и времето.

Но нашият танц
е единственото
което
остава
Неизменно

Покланяш се постаромодному галантно
Подавам ти ръката си.

*** * ***

Стани таралеж
с блестящи лъскави
ласкави очички.
През цялото детство мечтах за такава играчка.
Стани таралеж,
за да мога да гледам в теб
и да плача от радост
за света,
в който живеят такива добри същества.
Стани таралеж –
мъничко-мъничко
кълбо нежност.
Аз ще те храня с ягоди
и с кисело мляко с парченца
зряло слънце.
Ще те взема в дланта си
и ще те нося през книжната джунгла
на моята стая.
А когато на екрана небесен се появят
искриците първи,
ние ще тръгнем по тях
да търсим свой дом.
Стани таралеж с ласкави очички
и притисни се до мен –
за да не е страшно
и студено...

Стани таралеж
и силно прободи ме в сърцето.

БАЛКАНСКИ ВИДЕНИЯ

Учим се да живеем
от най-високите планини,
а стоим в подножието.
Всичко човешко губи своята значимост.
Всичко, що е от Бога, е така високо.
Треви ароматни милват нозете ни смугли,
пътеката криволичи
както верижката на историята
извива се в кръг
около нас.
Всичко далечно е близко,
всичко близко е зад планините.
Ловим времето в длани,
всеки миг е пеперудка прозрачна.
Колко странно:
от нечия любов
времето
възкръсва.
Учим се да живеем
от най-високите планини.

ПОСОКИ

Залепват петите ми в асфалта горещ
на моя град,
но не успявам да пусна корени –
всяка мисъл за завръщане
вече
е свързана
единствено с Теб.

ДВЕ ПЕСЪЧИНКИ

две песъчинки
извадени от руслото на Днепър
от мойта длан
зад хоризонта бягат – до междата
на две тайни
под нозете ми – пясък
много пясък
толкоз много
че може да се сипе
в клепсидрата на няколко живота

толкоз много пясък
че може да се построи висока кула
да се скриеш зад седем ключа
и да надничаш
през моретата за принца
и лодката му със платна прозрачни

но липсата на двете песъчинки
(странно!)
спокойствие не дава
и тревожи както преди
Всемирния Потоп
(а аз ще помня този страх!)
сънния остров на сърцето ми
вятъра северен
снега от смърт побелял
две песъчинки
аз
с чувството за безтегловност
а
може би
аз
съм една от тези песъчинки?..

ПРЕЖДА

Запреждам небето с белия облак –
тъничка струйка светлина
тече между пръстите
бялата нишка става златна
и се отправя на пътешествие
до хоризонта

там зад хоризонта
Ти
наблюдаваш
как
белите облаци
се топят
смаляват се
и изведнъж изчезват съвсем

нишката златна
пътешества
и търси подслон
в Твоето сърце

за своята тайнствена прежда
освен на Теб
няма на кого да разкажа

НАЧАЛО

отначало бяха раните
а от раните изтичаше небето
на небето се появяваха
лимфни възли
и свързваха в едно
всички небесни сфери
които така хаотично
блуждаеха по небето
(откъде ли се взеха?..)
а после възлите нарастваха
тежки
като камъни
и
като камъни
падаха ниско
и
създаваха нещо подобно
на тези (които са свързани) сфери
наречени
с имена на богове
и самите ставаха богове
защото мислеха
че няма
никой друг на небето
(просто са забравили
за раните
с които Вселената начена)

СУПЕРМАРКЕТ ЗА ДЕЦА

Добре дошли в детския супермаркет!
Тук има всичко:
плюшени мечета и делфини,
кукли, самолетчета, колички, пистолетчета.
От някои можеш да купиш две на цена за едно
или да спечелиш безплатен билет за въртележките,
в зависимост от промоцията.

Въртя се в шарените лабиринти
и се мъча загубеното да намеря.
Но времето
зад касата се крие
и ми се подсмихва,
когато аз
със празна кошница
и със сълзи на очи,
отчаяна,
търся изход.

Добре дошли в детския супермаркет!
Тук се продава всичко.
Освен детство.

КОТВА

Да би било възможно
към свойто минало да вържа
котва
и да достигна най-дълбокото на океана,
ни миг не бих се колебала
да я спусна заедно с натрапчивите спомени
до самото дъно.
Няма
за какво да съжалявам и да се завръщам.

Да би било възможно
към свойто настояще да завържа
котва,
за да спра мига
в безграничен океан от щастие,
не бих се колебала.
Имам
какво да задържа.

Любовта е вечно претоварен кораб
или празна лодка без платна,
това е без значение.
Ние плуваме,
докато котвата на радостта и мъката
не стигне
дъното.

Превод от украински: Димитър Христов

Анна Багряна *(Фастов, Украйна, 1981.) Завършила е украинска филология в Киевския национален университет „Т. Шевченко". Работила е като редактор, автор и водещ в различни украински медии, главен редактор на списание „Гранословие" и секретар на Националния съюз на писателите на Украйна.*

Автор е на книгите с поезия „Съцветие от думи" *(2000),* „Сред люлякови сънища" *(2002),* „Между боговете и нас" *(2005),* „Разходка по въже" *(2008),* „Други линии" *(2009),* „Баене за любов" *(2011); на романите* „Етимология на кръвта" *(2008),* „Такава дивна любов" *(2010),* „Досадникът" *(2012); на книгата* «Македонски разкази» *(2016), както и на пет книги с разкази и романи за деца. Автор е на либретото на първия оригинален украински мюзикъл* „Глория"*, поставен в Донецкия украински академичен музикално-драматичен театър (2010). Нейни пиеси са поставени в театри в Украйна, САЩ и Р. С. Македония.*

Отличавана е за книгите си с поезия, за драматургия и белетристика с национални и международни награди, сред които от конкурса „Коронация слова", „Смолоскип", Международната украинско-немска премия „Олес Гончар", „Рукомесло", „Маруся Бек" (Канада), "Qiriu i Naimit" (Тетово-Приштина) и др. Нейни стихове и пиеси са превеждани и публикувани на различни езици и има издадени книги на полски, български, френски, азербайджански, сръбски, както и в Р. Северна Македония.

Превежда от български, полски, руски и други славянски езици.

Член е на Националния съюз на писателите на Украйна и на Асоциацията на украинските писатели.



Далибор Чершков

Далибор Чершков
КЉУЧ ОД КРОВА СОЛИТЕРА

Априлска шала

Пролећно спремање је почело
у једном преокрету
који је дистопијски,
апокалипса због прехладе,
'нисам је тако замишљао'
рече једном Дилан

Бејбе, толико сам Ти,
што плешеш планетом
у пролећно вече
преко брда, шума, кровова,
док нам гори под ногама
уста чезну за љубави
али не могу да те пољубим
уста су прекривена

Цела планета је у карантину
индустрија је стала
цветови ипак цветају
на чистом небу има више звезда
чуде се нашим амбицијама,
конзумеризму без краја

Од кончића марионета
правимо маске
што откривају очи
и у њима душе слободне
поред све затворености
откопчане су нам жеље
поглед вапи за истином

Парадокс 2.0
пише у књизи без краја
неком дистопија а неком утопија

улицом се возе управо венчани

Дрвеће, препуно цветова
ето вам је сада
каже један који пада
када апокалипса прође и
напије се крви
дођи ће промена
освестићемо се
трансформисаће се свемир,
велика је љубав и борба потребна,
рече цветић и умре од смеха
испод гране стоји та мала
и чека да слетим

Игра бојама

Упознао сам те
док смо плесали црвени танго,
латице твог ока су откривале потезе
плеса осећаја и става
понека звезда се види
на крову зграде
светлосна бука

Развуко сам твоје црно
дао ти мало мог белог
на улици се врте
точкови љубичастог
ротирамо се
стиснутих зуба
и осмеха широког

Сликам ти голе ноге
на умирућем месецу
или се он тек диже,
и опет и опет и опет
сребрн
'Остани код мене ноћас'

Разбацани цртежи на столу
и снови које је појео мачак
шарене слике
јутро купа светлом
цигарета и кафа су клише
а тек подигнуте ноге на балкону
слика је, коју познати уметник
качи у неки градски хаустор
срећан

Она је гола и пуцањ из пиштоља

Окружен рушњикавим зградама
и зеленилом у срцу
као птица у кавезу
сок ми се слива низ браду
као из неке егзотичне воћке

Сунце и ја смо у договору
поцепали сиве облаке,
треба полетети напред
пазити не згазити шољице
комшије не разбудити
полетети

Лепет крила је део твог сна,
пољупци су пируете језика
наранџасте птице
у рефлексији прозора,
обуци бар чарапе, кошуљу и гаће
недеља је

Неко је заиграо коло на улици
пси лају на раднике
буди се дан,
гледам се у ретровизору,
насмејани, тихи разговори у даљини себе
идем у поезију
да пронађем тебе

Рибица и месец

Време је, каже она
да се мало оплеменим у мислима
и телу које се мења,
тело и дух су једно
те две струне затегнуте
да не кажем као гуза њена

Просипам мудрости к'о Гручо
а ту се шета и муза,
оставила траг у соби
црна хаљина и вино

Слике су оглодане на тацни
маца се игра гаћицама на поду,
сијају на сунцу
на тераси црвени пламичак
као жеља да се врисне
голубови прелећу терасу
ветар у коси и лепет крила

Побегла нам мачка комшијска
тужне су жене из фирме њене,
момке је баш брига
у броју 10 била је журка,
потпетице патролирају сновима
град је светложута крушка
у сумрак читам драгој стихове из очију

Плаво светло екрана
и звук порука из телефона, то је
соундтрек и предграђа и града
и тихи шапат људи у ноћи
где би могли поћи
и у коју песму

Мачке нема,
отишла са својим фрајером
у неки ћумез да буду срећни,

а за то не треба пуно
само један корак, и плес који траје
страст која повезује
и речима смисао даје
пун месец и рибица у њему
праћака се

Бресква

Град је био као нека шума
пун високог зеленила,
ја, туристички водич
певушим им рок хитове…

Устајем рано са русалком
помазио њене длачице
она у фармерицама намешата брус
каже, што се не ушушкаш,
зурим у венецијанере
јесење сунце милује зграде
ко ја тебе оптимизмом
кажеш ми колико ти је леп
мотивисан став,
одмах скувао кафу
у празну шољицу бацилли смо кондом

Малопре док сам се умивао
нацртала ми на прашњавом монитору
једну велику киту
и побегла на улицу
каже ми поруком уз осмех
боље ту него на улазним вратима

Врата су откључана за тебе
друга кафа се пуши
тако ми је згодно
цртам брескву на монитору
поред твоје креације
надам се да се не љутиш

Сањао сам чудан сан,
Град је био као нека шума…

***Далибор Чершков**, фотограф и песник, рођен 1982. у Нишу.*
Објављивао поезију у разним дигиталним и штампаним часописима и зборницима, правио изложбе по хаусторима, крао маце девојкама, преко мегафона читао поезију на крововима зграда.



Даниела Андоновска-Трајковска

Даниела Андоновска-Трајковска
МАТЕМАТИЧКА ПОЕЗИЈА

ЖИВОТ НА ЕДНА ПРАВА

многу луѓе цел живот живеат на една права

стануваат во 6
со солени точки во очите
одат на работа во 7 и 30
со периферни агли во мислите
во 10 и 30 пијат кафе
- окото на sидот им ги брои
степените
во 16 се враќаат дома
- на чекор поблиску до нулата
во 17 играат пинг-понг
на трепезариската маса
- играта се умножува во огледалото
а зборовите паѓаат под дробната црта
во 18 ги кријат остатоците од своите поделени мисли
во 20 плачат по изгубениот ден и си ветуваат дека
од утре ќе почнат да дишат во повеќе од две димензии
во 22 заспиваат на Х-оската пред телевизорот
во 03 се преместуваат во спалната соба
и таму ја продолжуваат правата
од една точка до друга
од една отсечка до друга

многу луѓе не знаат дека цел живот живеат
само на една права

РАМНОКРАК ТРИАГОЛНИК

Ја ограничив правата со две точки
и врз неа ставив уште една
идентична на неа
и ги преклопив
за да ја скријам едната под другата
за да речам двете мои се
а не се
за да речам двете исти се
а не се
за да речам двете плот се
а не се

Ја скокотнав едната права
во средето нејзино
и ја подигнав
со два прста во една точка

Се истегна таа ко куќарка
сред шума

Ограничи простор

На три шајки го обеси денот

И влегов сама внатре
со покрив над грбот
со камен во лебот

СИНУС: приказна за дробната црта[1]

1.
зборовите што не си ги кажуваме
над главата ни лебдат
како облачиња празни над дробната црта
над куќата без гласни жици
над страната која никогаш не ја покажуваме
иако в очи ѝ гледаме

2.
зборовите што ги премолчуваме
сакаме да си ги кажеме одеднаш
но се плашиме дека ќе ни го земат
тоа што никогаш не било наше

3.
зборовите што ги закопуваме
еден ден ќе проговорат и ќе ни завртат грб
и секој од нас ќе си замине во своето време
за да ја раскаже приказната на свој начин
со свои зборови и со своја крв
и не ќе можеме да излеземе од неа
над дробната црта – таа
под дробната црта – ние
затворени во триаголникот на нашите раѓања

4.
еден ден како гром ќе нѐ погоди
приказната со нашите лица
и така слепи и глуви
не ќе знаеме каде навистина живееме
во јавето или во неговиот сон

1 sin (α)=a/c Синус е тригонометриска функција кај правоаголен триаголник којашто се добива како однос помеѓу спротивната страна на аголот и хипотенузата

5.
еден ден и зборовите што нѐ носат под јазикот
ќе ни се одмаздат и ќе нѐ плукнат како камче
и ќе нѐ забораваат
а приказните ќе живеат во други ликови
кои нема да се убиваат едни со други
за да живее смртта во нив
и тогаш ќе се измислиме пак
скриени во облачиња
над дробни црти и во неми триаголници
сѐ дури не научиме
дека не треба да ја убиваме смртта
со ГМО, замрзнати јајце-клетки и депонирани сперматозоиди

АГЛИТЕ ВО НАШИТЕ ЖИВОТИ

кога ќе узрееме како колинеарни точки
во матката на векот
и кога нултиот агол ќе си го напипа пулсот на раката
остриот агол почнува да нѐ раѓа во светот
кој нема агли – но ние тоа не го знаеме
и во сѐ гледаме искршени линии

ја измислуваме теоријата на еволуцијата
за да преживееме во централниот агол
на нашата смрт

цел живот фрламе остри агли
на највисоката планина
а потоа во рацете на Сизиф
како топки се тркаламе на подножјето
- и тогаш сите агли се на наша страна
зашто во нас се сите 360 степени
а ние токму тогаш стануваме депресивни
бидејќи од паѓањето не го гледаме кругот

- **ПЛИМА И ОСЕКА: 1.618**

кога ми се даваш со секоја капка
од твоето тело
лицето ми станува месечина

1.618

ТАНГЕНТИ

ќе ме допреш во една точка
и моето срце
ќе почне да сонува тангенти

НУЛТИ АГОЛ

во очекување на полноќ
од градите го истиснуваме остриот агол

ти легнуваш врз мене
јас се раѓам во нулата

Даниела Андоновска-Трајковска *(3 февруари 1979, Битола, Р. Северна Македонија) е поет, прозаист, научник, уредник на списанија, книжевен критичар, промотор на книжевни дела, доктор на науки и редовен професор по методика од областа на јазикот и литературата на Педагошкиот факултет, Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола. Акредитиран ментор е на докторски студии со објавени над 100 научни трудови во референтни меѓународни публикации, учесник во значајни меѓународни образовни и научни проекти и национален обучувач за наставници. Коосновач е на Универзитетскиот литературен клуб Деницја ПФБТ УКЛО, а иницијатор е и за создавањето на Центарот за литература, уметност, култура, ораторство и јазик на Педагошкиот факултет – Битола каде активно работи и на проекти од областа на книжевноста.*

*Член е на Друштвото на писатели на Македонија (ДПМ) и на Битолскиот книжевен круг (БКК), на повеќе меѓународни професионални тела и уредувачки одбори на списанија и конференции, член е и на Македонското научно друштво (МНД) – Битола каде во два мандати била претседател на Уредувачкиот совет. Сега е дел од управниот одбор на Друштвото како претставник од одделението за лингвистика и литература. Главен уредник е на списанието „*Раст*“ (БКК), уредник е и на списанијата „*Современи дијалози*“ (МНД) и „*Книжевни елементи*“. Има објавено 8 поетски книги: „*Збор за зборот*“ (со Златко Жоглев и Гордана Стојаноска, 2014), „*Поема за маргините*“ (со Гордана Стојаноска, 2015), „*Црна точка*“ (2017), „*Стапалки*“ (2017), „*Три*“ (2019), „*Куќа на контрасти*“ (2019), „*Електронска крв*“ (2019) и „*Математичка поезија*“ (2020), една збирка раскази „*Кафе, чај и црвено небо*“ (2019), две меѓународни публикации за водачи во образованието (2013) и еден универзитетски учебник „*Критичка писменост*“ (2019). Преведена е на повеќе светски јазици. Застапена е во повеќе книжевни списанија и антологии, а е добитник на неколку книжевни награди (Носиде, Италија (2011), Празник на липите (2018), „Крсте Чачански“ за проза (2019), Караманов за поетската книга „Електронска крв“ (2019) и Македонска книжевна авангарда (2020)).*



Дејан Алексић

Дејан Алексић
ТРИ ПЕСМЕ

ОНО МАЛО БЕЗУБОГ СВЕТЛА

Склонио сам се од кише
Крај излога Ловачког друштва.
Два старца унутра играли су шах
Под сувом рогатом лобањом,

Као под скелетном светиљком.
Мирно су на људски додир
Чекали краљице и краљеви,
Управо дигнути из саркофага.

Али гледано с мог места, рекло би се
Да партија траје већ столећима
И да је свет хијерархија између
Два погрбљена тела у џемперима.

Оно мало безубог светла
Што издише међу крзнима и перјем
Као да сам негде већ видео,
Али било је то врло давно.

Можда још онда кад ме је неко
Послао пред овај призор, заменивши
Мојом приликом своје одвише
Старинско и дотрајало оруђе.

НИЈЕ МИ ДАТО

Није ми дато да мислим дубље
Од оног што речи већ познају,
Нити да осећам чистије
Од онога што прећуте.

Зато и седим овде, сам, између
Кућних папуча и сове, јер мора бити
Да је нека од њих тамо напољу, у близини,
Нимало мудра како је виде старе културе.

Жмирка у мраку, измишљеном да би
Сове могле жмиркати у мраку,
Због чега олако постају предмет мишљења.
А мислити о сови може се на више начина.

Почне се, рецимо, од тога да сова
Није папуча, а потом се то наглас и каже.
Ово чувши, прићу ти дечак који једе цвеће,
Жена с несаницом и разроки богослов.

Не знаш како, али погађаш да нико од њих
Никада није био крај мора, те би хтели
С тобом коју реч о песку, соли и ковачницама
Из којих сунце довлачи златне сове.

Хтели би, али шта вреди кад није дато
Да мислиш дубље и осећаш чистије,
Па је сова само сова и никако да се огласи,
А морала би бити у близини.

Стога остаје оно што си већ стекао: бити сам,
Као изгубљена папуча насред мора,
Ближа звездама него стопалу,
С мислима о било чему, а можда ни о томе.

НОЋ И ДАНСКА

Волим мале уређене државе
Које у себи имају нешто данско
И где труло може бити само воће,
Ако већ није на платну
Обешеном о зид светлог салона
Сред којег мала Лерке чешља лутку.

Ипак, срећа нас понекад сачека
На местима одакле су је протерали.
Јави се, рецимо, на периферији малог
Српског града, крај стоваришта где откупљују
Легуру бакра, у касне сате, док ноћни
Чувар пиша по копривином лишћу.

Права је штета што није видео како је мачка
Шмугнула кроз његов макабристички театар.
Још ће и запевушити, онако распојасан
У телесном олакшању, с мислима можда
О вољеној, оној на чијим рукама је
Женственост уступила место снази.

Иди да опереш руке, мала Лерке.
Вечера је на столу и ноћ улази
У твоју лепу краљевину.

Дејан Алексић *(1972) песник и аутор књижевних дела за децу – прозних, песничких и драмских. Дипломирао је на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, на Одсеку за српску књижевност и језик.*

Објавио је девет књига песама, за које је добио низ књижевних признања, међу којима су и Змајева награда Матице српске, ,,Бранко Миљковић“, ,,Меша Селимовић“, Награда САНУ из Фонда ,, Бранко Ћопић“, Бранкова награда, ,,Ристо Ратковић“ и друге.

Добитник је ,,Пекићеве стипендије“ за 2010. годину. Октобарска награда Града Краљева додељена му је 2012. године.

Песме Дејана Алексића заступљене су у бројним антологијама и превођене на неколико европских језика.

Објавио је више песничких и прозних књига за децу, као и неколико позоришних текстова који су извођени на бројним сценама.

Ради као главни и одговорни уредник Издавачке делатности НБ ,,Стефан Првовенчани“ у Краљеву.



Dijana Knežević

Dijana Knežević
SAMA PALA, SAMA SE LJUBILA

CAVA

kad se zaljubim
nakostrešim se kao mačka
zaoštre mi se ivice
nosim sa sobom tešku artiljeriju
pancir
ali on izgleda ne šljaka
jer sve stiže ravno do srca
pa sam onda samo cava
koja će da se rasplače dok si rekao keks

uopšte,
kad se zaljubim
mnogo se kurčim
za jednu najobičniju plačipičku
koja proživljava intimne, fatalne poraze
zbog dva grama topline manje
u pogledu za dobro jutro

kad se zaljubim
namerno zažmurim na jedno i oba oka
vidim tačno šta je ono
što će sutra da boli i žulja
i odmahujem rukom
zamišljam da ćemo biti nežni
prema ranama i lomovima iz detnjstva
al to se nikad ne dogodi

zato
za svaki slučaj
kad se zaljubim
govorim da me baš boli kurac
glumim kamiondžiju
kažem - što me opet zoveš

ne prezam ni od spuštanja slušalice
razmećem se svojim unutrašnjim oštećenjima
pokažem najgore od sebe
pa ko preživi taj ostane
da posle sluša dok pričam o tome
kako nemam lepo mišljenje
o ljubavi i trajanju
stvarno nemam ali
postoje i bolji načini
da nekome pokažeš da ti je stalo

kad se zaljubim
ne mogu da jedem i spavam
vidim naizmenično svu nerođenu decu
svadbu
lance i katance
doživotnu robiju
niko ne zna moj užas
dok stojim pred lepim
niko ne zna
pa ni ja
čega se plašim
od cega bežim
samo,
ima nešto strašno ružno
u podrazumevanju
i ja to ne bih nikako
a uvek se dogodi
kad ljudi provedu previše vremena
znam da ne zvuči kao
pozivnica za ljubav
to što ti govorim
ali

kad se zaljubim
ja sam do grla od straha usrana
vidim kraj pre početka
ne znam da l' mi teže pada
ideja da neko pobegne
kad upozna sve od mene

ili užas kad shvatim
da ja moram pobeći
htela bih da može biti jednostavno
al ima nešto
u našim uplašenim detinjstvima
što stoje u ćošku
i gledaju nas kako još jednom
pokušavamo da pređemo igricu

*

kad se zaljubim
jež i ja smo dva brata najrođenija
napeti i nakostrešeni
dok srce lupa kao ludo
male bodljikave cave
musave

ŠMINKA

ne možeš ići unaokolo
objašnjavajući sebe svetu
oni koji treba da vide
oni vide i to je toliko prosto
za neke ćeš zauvek
biti nešto potpuno drugo
od onoga što jesi
i to je odlično
kao i svako tebi
i ti si svakom ogledalo

život je spoj
svih smrti koje smo preživeli
na nekima one
stoje kao krvava kosulja
na nekima kao šminka

popravi je kad se sjebe
samo ti znaš
koliko je trebalo snage
da se stigne dovde.

NOVOGODIŠNJA

ti misliš godine nešto znače
možda i znače
al ja ne znam šta
za mene samo još jedan podsetnik
na prolaznost
izgleda da ipak niko od nas
neće preživeti život
kakvo sranje
zato žurim da stignem
pet života u jednom
još nema tog blata
u koje se nisam uvaljala
te vatre na koju se nisam opekla
mene brine samo ono
kad sedim mirna
kad me ništa ne boli i ne žulja
tad znam da nešto nije u redu

ni ove godine nisam savladala
lekciju o strpljenju
umeću puštanja
izgleda da nikad i neću
svuda gde sam stigla
nestrpljenje me je dovelo
žila kucavica što pulsira u ritmu
daj sve i odmah
i neka mi presedne

srećna 2020. i tebi
da mi budeš živ i zdrav.

SVETA NEDELJA

u nedelju popodne
uglavnom ocekujem čudo
znam da toga nema
ni drugim danima
nedeljom ponajmanje
al to me ne sprečava
čekam i čekam

držim se na okupu
već toliko dobro
da se i ne sećam
kad sam se raspala
to ipak ne znači
da raspadanja nema
i nekad se ono dogodi
baš u nedelju popodne

al ne i ovog puta
hvala kurcu

NEŠTO DRUGO

svi tražimo savršen sudar slabosti
fabričke greške na pravim mestima
kompatibilne sjebanosti
traume iz detinjstva, života
harmoniju bola

ljubav je samo drugo ime
za proživljavanje već vidjenog
da bi bila potpuno nova
moraš da izvršiš
ozbiljne hirurške zahvate
na svojoj duši
posle nekih
više nikad nećeš biti isti, ista
ali možda
samo možda
biće mesta za nešto drugo
nešto što ne boli.

Dijana Knežević *rođena je 1989. godine u Apatinu. Po završetku srednje škole, upisuje fakultet u Novom Sadu u kom provodi narednih deset godina. Trenutno živi u Beogradu i radi kao freelance copywriter. Radi i na svojoj prvoj zbirci, a možda i samo laže.*



Фахредин Шеху

Фахредин Шеху
НОВИЈЕ ПЕСМЕ

Блесак

И гле блесак
у тами створеној
несувисло

Тај ход по сломљеној срчи
живота

Чађ и буђ однет
од ветрова свих боја

Миомирис испарава
из дна земље
наталоженој људским
патњама стазом
да се постане
Ја

Логос

Прегршт удова
у чвор свезаних

Зар се тако
човек постаје
Изнад тла и испод
белих облака који
ствараше утвару
целодневног епа

Још ћемо ми писати
и то као на самом
почетку кад су испреплетене
пептидне везе на потки живота
Кортизол смо звали Ђаво а
Ендорфин Анђео

Бејасмо се ми занели
љепотом Врта
који беше
само прилика

Тачка

Још један нам пој
требаше
тад кад бијах
у двосунчевном свету
устанеш лево –
видиш сунце
устанеш на десно
друго
У срцу сазвежђе
кад расплете
своја крила

Где је сад Исток
а где Запад
у тој тачки
нашег битисања

Фахредин Шеху *је рођен у Ораховцу, Косово. Аутор је двадесет књига поезије, романа, есеја, научних радова у области сакралне уметности, антологија и превода. Његова поезија је преведена на више од двадесет језика.*

Шеху је добитник многих књижевних награда, међу којима су и награде са Филипина, из Италије, Ирана, Швајцарске. Номинован је за Пулицерову награду 2018.

Балкански књижевни гласник је први на српкохрватском представио Фахредина Шехуа. Доцније је објављиван и у значајним балканским и светским књижевним часописима и антологијама, међу којима је и Nalivpero*, Архипелаг, Београд, 2014.*

Директор је за ванамеричку поезију при Inner Child Press у Њу Џерсију.

Doctor honoris causa Universum Academy Lugano и стални академик при тој институцији.

Директор је Међународног књижевног фестивала који се одржава у Ораховцу сваког септембра од 2015.

Оснивач је и Директор Фонда за културно образовање и наслеђе. Врстан је мајстор калиграфије. Бави се и сликањем.

У припреми је друга Шехуова књига на српском језику.

Регионални уредник Балканског књижевног гласника.



Goran Đurđević

Goran Đurđević
MUZE I MAMUZE

MARKO POLO

Jani K.

Zamišljam da te pratim onako skrivećki ko paparazzi što se skrivaju po stablima oko kuća slavnih i čekaju da se pojave odabrana lica glumaca, nogometaša, političara u nadi da će uhvatiti onaj ključni kadar gubitka pažnje navedenih lica i upisati se u povijest postajući natuknica u leksikonima enciklopedijama rječnicima i udžbenicima kao slavna ličnost jer su uhvatili djelić donjeg rublja intimne dijelove tijela ćelavu glavu i uprljana usta poznatih tako tebe ja pratim od Venecije onih šarenih luka brodova s kojih vise začini i jedra opojnih mirisa i smradova kanala sakriven u gužvi među trgovcima svih vjera i rasa tih fluidnih identiteta predmodernog svijeta gdje se prelamaju ideje o sebi, drugima i Drugima posebno u lučkim krčmama i uličicama pored kojima prolazimo slijedim te po Mediteranu Balkanu sve do Kapadokije hodam pješice do Tabriza poslije mijenjam sredstva, doslovno i fizički a i načine kako da te imam na oku jer ti si puno spretniji spremniji i vještiji sigurno osjećaš nisi sam jer životinje instinktivno znaju kad ih netko promatra a mi smo tek mali ogranak životinjskog svijeta pa znamo kad smo sami i kad nismo i kako ćemo proći sami i hoćemo li opstati i ostati sami iako ćeš sam ući u povijest preko milijuna gledam kako učiš kineski jezik običaje ponašanje kulturu ratio emocije jer učenje nije besciljno sjedenje nad knjigom već je to prepuštanje okusima i mirisima dodirima pogledima osluškivanju sjećanjima i zaboravu iskustvu osjećajima spoznaji razgovorima upoznavanjima strastima hrani piću ljubavima mržnjama tjeskobama zanesenostima umoru i putovanjima kako prolaziš rijekama yuanovske Kine jer su ceste rijetke i zapuštene konji su luksuz sve do Shanghaia i poslije nisu mili gledam te Polo zamišljenog pred velikim Budom i obiljem skulptura i slika špiljskog kompleksa koje se razlikuju frizurama i kosom jer je kosa dio društvenog statusa ranosrednjovjekovnih kineskih društava i kraljevstava pa marljivi slikari mijenjaju dužinu i način kose svojih slavnih vremena stvarajući ih sebi sličnima ti se tome diviš dok ja posve zanesen u užicima jedem konja i magarca u prašnjavoj ulici Dunhuanga, oba smo spremni na pustolovinu ti ćeš u povijest politiku privredu a mi oko tebe u zaborav drevnih otkrića gdje ćemo ostati decenijama stoljećima sve dok nas možda ne nađu prljave znatiželjne ruke nekih novih ljudi koje će zvati „arheolozi“

PUT SVILE

Zvonimiru S.

Zamišljam putovanje Putem svile, da sam taj jedan pravi srednjovjekovni trgovac dobro opremljen skupinom hrabrih avanturista bjegunaca lažaca misionara koji ide iz Acre do Dunchanga prolazeći kroz Lebanon, Siriju, Kurdistan, Iran, Irak, Kazahstan, Azerbajdžan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tadžikistan sve do Kine, prolazeći kroz pristaništa Akre, tople kupke Tyrea, tržnicu Alepa, divne usne mlade Palmiranke, spavanja na tepisima Mosula, jutarnjeg buđenja u Mashadu, obroka u Amulu, kupovine robe u Samarkandu, liječenja u Istaravshanu, prodaje dijela robe u Almaty i dolasku u Dunhuang gdje učim kineski, jedem štapićima i oblačim šarenu odjeću iz vremena Yuana, zamišljam da bar sada mogu proći tom rutom, ali Palmire, Homsa, Alepa i mnogih drugih mjesta više nema, sad je samo prašina, dim i neprepoznatljivi ostaci srednjovjekovnih palača i zidina

ANFIELD

Hao Tian C.

Zamišljam da smo zajedno na tekmi na tribini s Liverpoolovim navijačima pjevamo You never walk ja jedini Evertonac među svima gledamo napad preko Mo Salaha i Lovrena Klopp skače na klupi nakon pogotka cijeli se Anfield crveni grle se međusobno navijači mene ljudi neka sredovječna Škotkinja gledam u čudu ali to je trenutak kad bacaju maske padaju šalovi lažni malograđanski moral titula je ponovno u Liverpoolu azurni zmaj oblijeće stadion lupkaš me da pogledam zmaja jer on znači nešto čudno gledam ga oči lupkaš me kažeš da je vrijeme za polazak iz menze s ručka

RIMSKE CESTE

Trajanu

Zamišljam jesu li šume izgledale isto u vrijeme Keltibera i danas koliko koraka treba od Atlantika do Dunava i od Dunava do Jadrana i od Jadrana do Crnog mora nekako mislim da su dva tri koraka dovoljna i jedna dobra zaprega što vozi rimskim cestama kroz šume močvare i vrhove prolazeci Keltiibere Gale Germane Norike Markomane i Kvade i Panonce i Dačane i Tračane i opasne Skite podno kraljevstva Ponta sve je to rimska noga iskoračala i svaki je vojnik nosio 30 kilograma na leđima i još mnoštvo tereta na ramenima vodeći brigu o sebi, suborcima, ženama, djeci i carevima gradeći cestu tabor i odmorišta a Europa danas ispresječena nepovezana malena i kompliciranа

PEKING

Jianjun L.

Zamišljam kako je Peking izgledao nekad, ja sam došao u suncem obasjano poslijepodne jednog kolovoškog ponedjeljka, vidio sam zelene planine u daljini i plavo nebo iznad grada, taj dan je bio posebno lijep i nije bilo smoga ni magle, goleme zgrade i nevjerojatno puno ljudi vidio sam u prvih par minuta aerodroma, taksija i hodanja, kako je bilo nekad kad nije bilo tih novih zgrada, već su dominirale palače i pagode, gdje su kraljevi imali duge šetnje svojim vrtovima i davali poklone bogu neba, a sluge su gradile paviljone, sadili drveća, uređivali cvijeće i pripremali gozbe, dočekivali emisare iz dalekih krajeva što su doveli žirafu po prvi puta, rimske čaše, metal sa sjevera ili druge dragocjenosti carevima dinastije Ming ili Qing, a danas su palače, hutonzi i stakleni neboderi susjedi čineći mozaik novog Pekinga

HOLLYWOOD

Zvonimiru K.

Zamišljam da smo na setu novog Coppolina SF filma s Tarantinom kao zelenoglavim čudovištem golemih nogu koje zna tajlandski boks u glavnoj ulozi, ja bih bio mali sporedni lik možda cameo uloga čistača koji strada u prvih par sekundi filma ti bi vjerojatno dobio neku malu veću ulogu recimo prodavača na pijaci New Delhija koji stradava u ludom bijegu pred Tarantinom u dvadeset trećoj minuti filma jer te pregaziše policijska kola ili noge Tarantinove a Coppola se zadovoljno smije jer smo svi mrtvi više mrtvaca znači više rekvizita sponzora gledatelja novaca i nas dvojica manje

STAMBOLSKA

Jeleni K.

Zamišljam da koračam hodnicima Topkapija, svile se vuku po podu iza mene biserje dodiruje uglančani kameni pod dajući ritam hodu smijehu i muzici pratnja nosi krčag sivo i srebrno prstenje kameje u bojama rubina s naslikanim prizora lova iz sasanidske Perzije zlatne i tirkizne ogrlice s privjescima od jantara što stigoše s Baltika jedan unikatni lančić od bijelog zlata što se predaje u posebnim trenucima ljubičaste ružičaste broševe brončane pojasne kopče bjelokosne ukosnice s izrezbarenim inicijalima otomanskih vladara iz ranijih perioda drvene amulete od rijetkih saharskih pustinjskih drveća set naušnica od emajla stakla s primjesama gagata i obsidijana dugi svileni srednjoazijski veo i voće iz južne Indije djevojke kliču viču skaču plešu smiju se radosna lica čekajući večer kad će biti odabrane daire se čuju zvuci dolaze s mora igranka dimije po zraku lebde marama skriva kose okusi grožđa limuna kokosa tekuće zlato po tijelima pošalice priče dugog popodneva jer harem je bilo jedino mjesto slobode za žene

ATLANTIK

Mate V.

Zamišljam Atlantik kako izgleda danas prvi put sam ga vidio prije par godina svega jedan mali vremenski odsječak u odnosu na starost toga vodenog diva gotovo djelić u nepreglednosti vremena i prostora bio je i plav i smeđ i zelen nastao kao kolaž zemlje neba svemira i svih sitnih bića koja ga ispunjavaju istovremeno tako dalek i dubok ali iskren i mističan kao oči moga brata stajao sam nepomično gledajući tu nakupinu vode valova magle plavetnila nisam se usudio zaplivati jer su valovi bili isuviše veliki dubina tamna ja tako malen i beznačajan na obali Portugala nemam nikakve šanse u srazu s tim velikanom a tad vidjeh u daljini kreće se neka mrlja čini se kao brod iz vremena kasnog humanizma i renesanse potjeran željom strahovima vizijom pohlepom vjerom strašću interesima dosadom za njih sam tek točka u daljini slično kao oni meni a njihov put tek kreće u bespuća oceana kakvi su bili i ostali strahovi i želje svih tih mornara i samog Kolumba kad su ostali sami na površini i pučini s par komada zelja i kostima janjeta razrjeđenim vinom i užeglom vodom pomiješanom s pišalinom bez karte svijeta poziva riječi slika ostataka ljudskog roda okruženi tim bojama velikog mora solju valovima kitovima i tišinom je li to za njih bila trauma ili uznesenje

MAGNOLIJA

Zlatku U.

Zamišljam cvat magnolije u Tokiju gdje nježna lica japanskih gospođa sklanjaju svoje kišobrane i maske za disanje kako bi doživjele tu ljepotu udahnule cvat prah pelud što se širi zrakom dajući ritam milom zvuku zujanja pčela dok istovremeno u Meštrovićevom paviljonu ružičaste nijanse kišobrana i suvremenih instalacija paraju nebo gledam pčele što tragaju za odabranim cvijetom tako malene skoro nevidljive sklanjaju se s puta moje ruke dodirujući taj rijetki preostali cvijet u cvatu porušenih stabala magnolije kakva je nekad rasla pored naše kuće u Požegi gdje danas više nema naše kuća a pitanje je li magnolija tamo slično kao u Zagrebu gdje isto nema ni naših kuća ni Meštrovića ni magnolija a sve je manje pčela koliko je nevidljivih pored oko nedaleko magnolija svih onih što nečujno prolaze spuštena pogleda gledam Tokio Požegu Delhi Zagreb puno nevidljivih dolaze odlazeći skupljajući prazne boce razbijena stakla komade hrane odjeću obuću i izmet zastajući jedino pred prizorom malih zdepastih šarmatnih pčela u letu što tragaju za magnolijom

PACIFIK

Miljenku H.

Zamišljam Pacifik to mirno more što opasava kopnene grude kontinenata zemalja hridi istovremeno postavši domom za sve sanjare morske pse avanturiste kitove ratnike delfine robove lignje sportaše hobotnice brodare sabljarke putnike meduze olupine pingvine podmornice morske lavove avione kornjače trgovce arheološke ostatke rakove kosture morževe metke polarne medvjede blaga zvjezdače naftu jegulje tamu koralje hridi ježince lišća ribe bakterije planktone viruse virove platforme valove svemirske stanice struje otoke pa mislim nedostaju li zarezi u ovom gore nizu ili je to cjelina i cjelovitost i cjelotvornost oceana u kojemu nisam spomenuo najveće najdominantnije najrasprostranjenije površine od plastike suvremene princeze oceana i kraljice zagađenja

***Goran Đurđević**, rođen u Požegi 21. travnja 1988. g. gdje je završio osnovnu školu i opću gimnaziju. Završio je studij povijesti i arheologije na Sveučilištu u Zadru 2013. g. Živi, studira, radi i uživa u Pekingu. Iznimno je zainteresiran za postmodernizam i sve inačice istoga uključujući analizu diskursa, dekonstrukciju, reprezentacije i slične teme. Trenutno mu misli okupira globalna antika i arheologija zrcala (kineska i rimska), a slobodno vrijeme okolišna humanistika s posebnim osvrtom na ekofeminizam i ekokritiku. U još slobodnije vrijeme piše poeziju (različitih oblika, stilova i formi), prozu (kraće priče), bajke i basne, slikovnice, eseje, osvrte, prikaze knjiga te prevodi poeziju. Dosad je objavio znanstvene i stručne radove, eseje, prikaze, novinske i internetske članke te organizirao i održao izložbe, radionice, ljetne škole i javna predavanja (ukupna brojka svih bibliografskih jedinica je oko 470). Završio je Ženske i Mirovne studije u Zagrebu. Trenutno doktorand na Sveučilištu Capital Normal u Pekingu. Još čeka prvu zbirku poezije, a pjesme je objavljivao (ili u procesu objave) u Hrvatskoj, BIH, Crnoj Gori i Srbiji.*



Ивана Миланков

Ивана Миланков
ИЗАБРАНЕ НОВИЈЕ ПЕСМЕ

БУДИ ДОБРА

У свађи сам
са годишњим добима,
нарочито оним хладним.
Онда се постидим
и кажем себи:
„Буди добра
и реци
да је то само киша
и изађи из собе
и себе
и нежно отвори кишобран.“
Онда будем добра
и излазим из свега
из чега се изаћи може.
Отварам кишобран,
већ за пет минута непотребан,
јер киша се
претворила у снег,
а ја сам и даље добра.
Ох, како ме жуља
та доброта.
Пожелим да будем
још мало зла,
још мало живахна,
са косом
распусном и дивљом

*

Али, снег ме је предухитрио.
Ево га,
пада,
а ја сам без речи,

оних паклених,
познатих у свађама.
Ево га снег,
пада
кроз моје мисли,
преко мојих речи
белих и високих.

ГОДИШЊА ДОБА

Ја докторки: „Уморна сам. Веома.“
Она мени: „Пролеће.“
Излазим
из такозваног дома
такозваног здравља
и на спрату трећем
Вивалдија срећем.
Ја њему: „Лето.“
Он мени: „Јесен.“
Ја њему: „Зима.
Има је Маестро, има,
има је у људима.“

У чапљама неким далеким
све се већ истопило
и снег и зима
и доба годишња.
Само предели заумни
плове.
Има их, има.

НАЧИНИ ГЛЕДАЊА

„Тражите некога?“

„Да.
Љубав.“

„Не.
Нисам је видео.
Видео сам црвени трамвај, поштара,
зеленог папагаја.
Видео сам облак
како пролази,
брод
како долази,
лист
како пада,
јесен
у градовима трамваја.
Не, не,
љубав
овуда није прошла.
И шта ћете сада?“

„Ништа.
Нашла сам је
у вашим очима.
Све остало
било би сувишно.“

IL TEMPI PASSATI

Када лутала сам
сама као облак
овим градом
срела сам
тебе.
Не тебе,
Огњену земљу
извађену из контекста
Огња.
И питала,
оног стварнијег
од тебе:
„Како си?“
Одговорио си, не ти,
„Одлично, зар се не види?“

Сећам се.
Давно то беше.
Замишљали смо
један тршчани кров,
у Индији
и сваки дан се пели
све више и више,
ка небу све ближе и ближе.
Онда си ти ногом левом,
па ногом десном
склизнуо
у
удобност,
у
леопарде,
али не оне,
већ ове
којима сада прекриваш фотеље.
Клизиш и даље
кроз лифтове, неонска сунца.
Добро се сналазиш
у фаталном загрљају кравате.

Човек од – до.

Мене ево у једном
енглеском граду.
Испијам чај.
Пријатно је, топло, пролећно.
Али,
не видим небо.
Можда због кише.
Не чујем месец.
Можда због магле.
Планете више не миришу
љубичасто.
Звезде су тако обичне.
Подразумевају се.

Лаку ноћ.

Лаку ноћ.

ХЕРМЕЛИНСКА КУЋА
(док слушам Бахове фуге)

Знам,
живиш у кући од хермелина
и чембала,
на крају свих градова.

Нећу ти долазити зими,
јер бело је
и нећу знати где су врата,
где прозори,
где се куца, где се звони,
где мује да одложим,
где громове да окачим.

Знам,
доћи ћу ти у пролеће
тиркиз када постане плован,
на крају свих градова.
Тада могу и без куцања
јер све се већ у Сунцу
обавило,
на крају свих градова.

ЉУБАВ, МОЖДА

До подне,
узорна домаћица.
Поподне,
љубазна комшиница.
Предвече
брижна сестра, другарица,
Увече,
црна пума.

Ти неспретан
као и увек,
долазиш увече,
тражиш нешто, осврћеш се,
разваљујеш
забрањене углове
и питаш:
„Где да купим ексере?“

„У продавници
мојих зуба, драги.
Тако ћеш лакше прогутати
све што ти се по дану
привиђало.”

ЉУТЕ ЦИПЕЛЕ

Имам кућу и у кући
собе
и у собама
ветрове.

Имам кућу и у кући
подруме
и у подрумима
бродове.

Имам кућу и у кући
таване
и на таванима
ормане старе.
Ту слажем своја лица
са преливима папагаја
и финесама веверица.
Ту тајим своју ћуд.
Хана ми је име!
Овде, на тавану, гласно га изговарам,
онако како су ме учили
циклони.

О, гле и љуте потпетице имам.
Обучем их понекад
и у поноћ
склизнем
у дивљину огледала.

БАЛТИЧКИ ПРОФИЛ

Сутра нећу умети
да облачим хаљине.
Бићу чулна
на начин балтичких шкољки.
Мртве планете ће ме замишљати
као Галицију.
Вулкани ће се повући у богове.
Владаћу лепотом Помпеје.
Бићу чулна
на начин кипова, на начин Бога
у коме је моја седма кожа.
Сутра нећу умети
да умрем.
Рај ће бити препун
мојих сенки.
Ствари ће имати оштрину
мојих узрока.

ДОСАДИЛО МИ

Досадило ми
да будем паметна.
Досадило ми
да будим непробуђене.
Досадило ми
да се удварам огледалима.
Досадило ми
да будем савршена нота
у Баховој фуги.
Досадило ми, досадило,
али не све.
Желела бих сандале
љубичасте
да их завитлам
преко планета.
Желела бих хаљину
ни пристојну ни непристојну.
Желела бих хаљину плаву
са Венере
да је навучем
и одлепршам
међ' подморнице.
Можда те тамо и нађем
међу медузама.
Имаћеш мирис
дубоких душа.

ЏОНИ ВОКЕР

Једна чаша Џонија,
у дрвеној кућици,
крај камина.
Сама сам.
Ти си у албуму.
Дивно ти пристаје Венеција
док храниш голубове.
Једна веома успешна фотографија!
А, и ти си савршен,
као и увек.
Не памтим да си икада имао кијавицу,
ону пролећну
од које плачеш
и гушиш се
у цвећу, цвећу, цвећу.

ГОБЛЕН, ЛЕДЕНО ДОБА

Овде нема времена,
нема лета, нема зиме.
У гобленy
девојка са локнама седим
живим, дишем и демоне
нижем.

Уплетем и по коју сенку
из светова тамошњих.
И видим тамо
поврх себе, поред себе, иза себе
у ваздуху, киши, на сунцу
видим тај свет
где можда и лепо је.
Лепи су осмеси тамо и
зуби, зуби блистави и
кожа, кожа мека
превучена преко целе планете.
Тамо је неко Anti-Age доба.
неко ново или оно старо, ледено, блиставо
где се живот дуго, дуго одмара.

Захвалим се сенкама и том свету тамо
и одлучим
да не предузимам
веће захвате еволуције.
За више, козметичке форме
још нисам спремна.
За сада,
довољна је ова шкољка
која јесам.

ПРИЗОРИ И ДРУГЕ СУШТИНЕ

У кухињи мојих суседа иста квадратура,
иста вертикала
све исто, само не и ја.

У кухињи мојих суседа седим.
Чекам да се скува кафа.
Кроз прозор гледам
и видим околна постојања:
шума долази из свих праваца,
у свим годишњим добима истовремено
и траје дуго
као злато.
У мојој кухињи то видела не бих,
јер испречила би се већ
нека неопрана тацна, прашина, паучина.

У кухињи мојих суседа
и небо видим, тек рођено.
У мојој кухињи то видела не бих
јер испречио би се већ
неки дан на календару
који треба заокружити.

У кухињи мојих суседа
нађе се и понеки тањир неопран,
али нека га, није мој.

У кухињи мојих суседа
птице су тако изразите.
Нађе се у кухињи тој и понека школька
у зделици са успоменама
неког давног летовања.

У кухињи мојих суседа
силно пожелим
да се сјурим доле,
ка мени
и широм отворим врата

мору.
Касније ћу рибама отворити прозоре,
школькама балконе,
па нека ничу као цвеће.

ЈЕЛЕНА ТРОЈАНСКА

Могла сам бити царица од Сабе,
у црној шуми, црна пума,
ружа у царском врту,
комета
и њена обрушавања,
али волела сам мора и бродове
и њихова надолажења
и ратове сам волела,
ратове уопште
и ратове због мене
и моје фине пути.
Знао је то слепи Старац
и са мном отпочео еп.
Бејах му само за толико потребна.
После је ствар прешла
у мушке руке,
а мене гурнуше
низ литице историје.

Али, да мене није било
зарђали би мачеви Троје,
а Грци не би ни знали
колико мачева мудрих
може у једног коња да стане.
Да мене није било
постојале не би све те Касандре,
Киклопи, Кирке, све те радости маште.
Без мене корали не би били црвени.
Уз мене громови поново постадоше млади.
Ех, да мене није било
море не би било толико дубоко.
Знао је то слепи Старац
и са Пенелопом верном завршио еп.
Али, не жалим,
јер море се тако мрешкало,
а бродови
све на хиљаде.

У МУЗЕЈУ НЕСВАКИДАШЊИХ ПОЈАВА

Пробудила сам се у музеју
снега
и видела
срећу
замрзнуту
под стаклом.
Чувају је у витринама.
Кажу
нестална је.

Пробудила сам се у музеју
ћупова
и видела
истину
напрслу до векова.
Чувају је на балконима,
ветрови да је проветре.

Пробудила сам се у музеју
лабудова
и нисам видела ништа.
Ова димензија је бела.
Птица сам.
Дишем према небу.

ВАРВАРИ

Пролеће.
Ево га пред вратима,
куца,
Не отварам.
Зиму чувам.
Тражим још понеки ветар,
заосталу кишу,
изговор било који
пре уласка
у светлост.
Тешко је одједном
бити тако јасан и стваран
од косе па све до ножног прста.
Тешко је под свемирским бродом.
Велика је мука са пролећем.
Време је цветања,
а она, моја душа
хтела би још светове таме, дубоке магле
и тамо неког ко тоне у сутонима модрим.

А кад ветрови се повуку
и одјезде кише
смишља моја мала,
драгоцена ствар
још по неки изговор
и варвара се сети
па каже „Не још! Не у ту светлост! Ни корак један
док варвари не дођу са граница злата.“

И ето, моја душа и ја
на ивици света стојимо
и варваре чекамо
дивље облике и дрске боје
да нам донесу,
а после ћемо
на коњима њиховим
кроз седам мора
и десет небеса.

У светлости
коначно.

НАЧИНИ РАДОВАЊА

Драге,

„Начини радовања“ ће бити наслов наше епистоле. Ево једног начина радовања извесне госпође Х.
Данас у суду, док сам била зароњена у папире где је требало попуњавати оно у стилу „под бројем тим и тим, године те и те, издато тада и тада“ – глупо, и захтевно, јер ако негде погрешиш – ето те опет у суду.
Тако загњурена, нисам ни приметила да ми је пришла једна нежна и крхка госпођа од својих осамдесет и неколико.
Та госпођа ме је тргла питањем:
„Извините, да ли можда знате да ли ће ми ово писмо од суда стићи до новембра?“
На то јој ја одговорим:
„Не знам, госпођо. То зависи од суда. А зашто вам је битан новембар, ако смем да знам?“
Она шапне, скоро се приближивши мом уху каза:
„Знате, новембар је већ позна јесен и тада падају јесење кише, а моје поштанско сандуче прокишњава.“
На то одговорим:
„Не брините. Сандуче вам уопште није потребно, јер, доћи ће поштар до вас. Судска писма се лично потписују. Зазвониће вам он већ. Може чак и снег да пада. Само је важно да поштар не поломи ногу.“
Она, смирена:
„Значи, то ће бити човек.“
„Да, човек.“ одговорим ја.
Она, блажено:
„Баш сте ме обрадовали. Доћи ће човек!“
Ето, драге моје, ECCE HOMO. Ко се боји кише још.

Љубим вас
Ивана

***Ивана Миланков**, рођена 1952. у Београду, где се и школовала и завршила студије англистике на Филолошком факултету Београдског Универзитета. Радила је као професор енглеског и немачког језика у београдским гимназијама. Истовремено се бавила писањем и превођењем.*

Аутор је седам књига поезије и једне књиге прозно поетског садржаја: „Међупростори*“ (Књижевна Омладина Србије);* „Пут до главе*“ (КОВ Вршац);* „Вавилонски празници*“ (Нолит);* „Спуштање стакла*“ (Нолит);* „Око из ваздуха*“ (Просвета);* „Исповест Муња*“ (Просвета);* „Између Слике и Речи*“ (Гутенбергова Галаксија);* „Поноћни разговори*“ (Гутенбергова Галаксија).*

За књигу „Исповест муња“ добила награду „Јефимијин Вез“. Прошле године код енглеског издавача Arc Publication објавила књигу изабраних песама.

Раних осамдесетих прошлог века са америчким песницима Аленом Гинзбергом и Ан Волдман, радила и учествовала у радионицама креативног писања у Boulder Institute, Colorado.



Klarisa Jovanović

Klarisa Jovanović
ZGIBAN PREK MURE

Aprila 2005 me je neki Sobočanec, tujec takrat in tujec še vedno, povabil v Zvezdo na gibanico. Njegove oči so obljubljale veliko več, kot so pozneje dale. Tudi njegove črne roke na belem prtu so se zdele veliko bolj darežljive, kot so bile v resnici. V resnici je z jezikom komajda predrl tenko opojno skorjico iz smetane.
Do maka in orehov si ni upal.
Si ti, ki to bereš, upaš?

I

Sprva pustiš, da voda spere

Sprva pustiš, da voda spere tvojo toplo dlan, vročično, vlažno od pričakovanja, otrplo od strahu. Ki je neznaten kot makovo zrno in silen kot reka topolov: glej, kako dere od Rakíčana do Sóbote in spet nazaj in dolbe strugo v nedrja grobišč obákraj črne, gladke ceste. Medtem ko si otiraš gibke prste, trsje, ki se pusti upogniti pod težo divje race, jih za trenutek potopiš v zmečkano, belo vezenino. (Nad resami se vije tenka rdeča nit, sled dolge, kužne rane, ki se počasi celi). Otrplost popusti, dlan se razklene in objame drugo dlan. Svet se za hip ustavi, onemi, sede na klop ob peči, gleda vate in vate strmi, ti pa pograbiš mlin za mak in vsuješ vanj opojna zrna in začneš mleti. Ročica se vrti med tvojimi dlanmi, zdaj gladka, upogljiva, zdaj spolzka, nagajiva in močna kakor pajčevina in čvrsta kakor kamenkost, da, kamenkost, kamen za most, ki bo podaljšal tvoj korak na drugi breg, in kost za ost, ki te do dna prebode, kadar pride čas. Črna, lepljiva gmota pada v skledo: modri emajl porisan z belimi valovi. Z zaobljeno, široko kretnjo grebeš vanjo. Med prsti ti izteka sladkor v prahu, z lesene žlice lije med in kožica na vrelem mleku drgeta kot gluha riba na sipini.

II

Zdaj veš: usta ti bo namazala

Zdaj veš: usta ti bo namazala z medeno slino in z makom ti bo zlepila oči. Za vekami boš nizal črna zrnca in štel in štel in štel in tvoje sanje bodo vse bolj goste in lepljive in sen te bo vrtinčil v njeni strugi. Ah, Mura, Müra, Möra, mora. Ki ti čepi na prsih. Ki liže tvoje prsne bradavice. Ki pljuskne čézte.

Ko pride čas. A zdaj še ne. Še ne. Zdaj si še buden. In slišiš njena bela bedra na lanenih rjuhah in, razkoračen, gledaš njeno smetanasto polt. Njen trebuh, ovit v trpek, rezek vonj limone, drhti kot zrela skuta, ki jo drobijo vilice.

Ki v rokah branjevke s sóboške tržnice zadenejo v emajl, obstanejo, zanihajo med palcem in kazalcem in že se strmo dvignejo, s sladkim bremenom, k tvojim ustom, komaj razprtim in opreznim. V nosnice ti udari vonj sesirjenega mleka in te odnese v pračas: v mračno, zatohlo posteljo, med mamo in očeta, v semenje, ki te bo šele spočelo. V pregibe oznojenih, spranih rjuh, pod mokro brazdo ženske riti. Glej jo, kako sedi na polju in se stoteri v buče, težke od semen, in se ponuja, brez sramu, mimoidočim: zdaj zdaj jo bo razneslo, zdaj zdaj jo bo razklalo in njeno zlizano prgišče bo prestreglo ravno tebe.

III

Neroden, ves okleščen ji odpiraš

Neroden, ves okleščen ji odpiraš vrata v vežo in jo pod sajastimi velbi razpotegneš pódse.
Nestrpno sklonjen nádnjo brišeš prah z usločenega hrbta, napetega kakor tetiva na zadihanem tatarskem loku, hlastno prebiraš jagode na njenem vratu in slišiš ščebet ptičev v njenem grlu: glej, cele jate plapolajo pod nebeškim svodom, kot plahte tovornjakov, valujoče v vetru. Ga slišiš, kako cvili pod zapahi, kako postopa pred zaklenjemi vrati?
Kako se prilizuje špranjam med tramovi, kako polega po rženi slami, kako zabada suhe bilke v njeno ritno kožo, zardelo od sramu in poželenja?
Zdaj, ko si skupaj z njim razpihal in prebral žerjavico v njenem koritu, zdaj boš obziren do robov črne posode: pazljivo beri kačaste valovnice, preveri s prstom sleherni ovinek, pogladi vse razpoke in jih zadelaj s tisto skrhano besedo, odstrani vse smeti in z grobim peskom zdrgni smolo, ki se drži njenega dna od lanske péke.
Ko boš naoljil vse tečaje in zloščil vsako poro črne lončevine, te bo poklícala, sprva vsa krhka in maslena, in ti bo dovolila, da boš legel óbnjo: s prsti boš gnetel njeno belo kožo in vlekel, neučakan, njene majhne dojke in ona se ti bo pustila in ona se ti bo odprla in ti jo boš vso voljno, gladko in prhutajočo položil kot pogačo na svoj ploski, razbeljeni trebuh.

IV
In zdaj medliš: razgrapan, razcapan

In zdaj medliš: razgrapan, razcapan, razseljen. Ne svoj ne njen. Prazna posoda, ki so jo postrgali do dna. Do dna. Na dnu raze od vilic, ki so nosile v usta njo, sladko pekočo, razprostrto krajino panonskega brezbrežja, zleknjeno na majavo postelj iz orehovine.
Omrežen z zapeljivim snom, nimaš ničesar, da bi se odkupil. Žrmljice meljejo obrežni pesek. S slino ga gneteš v srčaste pogače in zaman tipaš za zlizanim novcem pod jezikom. Zeleni volk ga je požrl. Obrežni molk ga je razžrl. Ležé med zvitimi vrvmi njenega trupa zdaj nimaš kam. Razločno slišiš šum valov, ki pljuskajo ob tvoje prsi, in vzkrikanje perjadi onkraj brega in padanje okornih vesel v globočino. In še kar toneš, olesenelih, trdih udov.
Peresje težko od obrežne vlage. Pod pazduho modrice od njenih poljubov.
Zdaj zdaj boš zgolj meso med njenimi rokami, zdaj zdaj boš zgolj meso med njenimi nogami.
Zdaj zdaj te bo oskubla in te ukrotila v tolstega kopuna.

V
Z blazinicami prstov koplješ

Z blazinicami prstov koplješ vanjo in jo drobiš, vso sipko in brezbrežno. Breztežno. Med prsti ti izteka. Močneje grabiš vanjo, hitreje se izmika. Vsak košček se drobi naprej, naprej in v nedogled. V brezčasje.
V sivino razpotegnjenih ravnic. Med topotanje hunskih vrancev. Med bojne krike črnih Uzov in Kumanov, med nje, ki so pustili sled stopinje v črni lončevini.
Poglej te črte in vijuge, poglej brezimne znake, kako se dregajo, samo na videz, v svetem zaporedju. Vnaprej določenem. Ki je zarisalo obale črnega, davnega morja. Nastlalo dno z biserovino. Vtisnilo ribjo kost v obrežni kamen. Ga strlo v pesek. In ti zdaj, slep kot kura, zagrebaš glavo vanj in iščeš njena zrna in jih prebiraš, lečo med pepelom, in kljuvaš vanjo do obisti in kikirikaš, hripavo, samotno, kokot oskubeni.

VI
Vse je nared: široka postelja

Vse je nared: široka postelja iz zlóščene orehovine, dvignjen zapah na vežnih vratih, namazani tečaji. Vse je nared, vse čaka in se ji dobrika: slamnjača, na katero lega, gumbnica, ki jo luknja njena prsna bradavica in lasna sponka, ki se zoperstavlja njenemu lasovju, da se ne vsuje po blazini, da ti ne zamegli pogleda. Vse je nared. Vse se bo ponovilo, vse se bo podvojilo in vse bo prvič in poslednjič. S pohlepnimi rokami boš pregibal njene ude, jih poravnaval in znova pregibal, kot bi žebral besede mrtvega jezika. Znova se boš učil nove sklanjatve. Se sklanjal nad njeno vodovje, podlagal roke pod njeno satovje in srkal, srkal njene nedovršne glagole, ki bodo drli kot narasla Mura, ki bodo klokotaje žrli svoje bližnje, ki bodo vzdihovaje mrli pod njenimi okni in, sikajoč, plazili jezik proti tebi in ga razcepili na dvoje.

VII
Strah te kot znoj obliva

Strah te kot znoj obliva. S slanim jezikom ti odira kožo in te razžira kakor rja: ko dvigneš lonec s preperelim dnom, se skozenj vsuje leča in med prahovjem, ki se dviga, slišiš na pol izgovorjene, zadušene zloge.
Strah ti predira drob: tako sulice Uzov in Kumanov predirajo sovražne prsi in jim ne dajo, da bi se zarasle. S črno krvjo si mažejo obraze in spletajo lase v bleščeče črne kite. Strah ti prebada zrkla in te mrazi s svojo ledeno sapo. Zdaj lahko, putka, kokodakaš in iščeš svojo moškost med poštirkanimi krili: vrata se ti odpirajo, oči za njimi ti mežikajo in kažejo na tvojo kurjo polt, ki je nobena maža ne prekrije, in ti vrešče loputajo pred nosom. Za tabo zlivajo pomije. Strah ti je stegnil ude in ti zavozlal grlo. In ko te živega polagajo v gomilo, kjer boš s prebodenimi zrkli buljil v temo in boš z izpadlimi zobmi mlel suho lečo, je iz zadrgnjenega grla slišati samo grgranje.

VIII
Sredi besede je obstala

Sredi besede je obstala, tiha in prosojna. Prikazen. Oči poveša pod težkim oglavjem in se pusti odnašati in se pusti drobiti: tvojim pogledom. In se pusti krojiti in urezovati: tvojim mislim. In se pusti podlegati: tvojemu poželenju. Srce ji prhuta: tvoje ob njem kakor ptica pod stropom. Z neba donijo angelske trobente, na skrinjah pokajo pečati in svatje lomijo kolač: mastijo se z njegovimi nožicami, sladkajo se z njegovimi ročicami in ližejo, cmokaje, detetovo glavo.
Družice so pogrnile posteljo iz orehovine, načipkale vsenaokoli pave in kokote, gosi in race, jerebice, ki se bahavo gugajo med tulipani. Medtem ko ji razpletaš kite in vlečeš z njih rdeče trakove (tenki curki krvi rosijo tvoje prste), koplješ po njeni grivi, razplahutáni od stepskega vetra in slišiš hrzanje žrebet v rakíčanski graščini. Zgiban prek nje, široko krilo okrog ženskih bokov, požiraš njeno gorko slino, nastavljaš jezik njeni žgoči sapi in jo potiskaš pódse, spolzko kot jeguljo in te zaklepa, hlipajoč, med svoja stegna.

IX
Spet vneto brskaš med njenimi

Spet vneto brskaš med njenimi krili, spet jo paraš po živih in iščeš njeno rdečo nit in se sprašuješ, kam jo boš vtaknil: bo dovolj čvrsta, ravno prav zasukana, se bo upirala tvoji skušnjavi? Kaj pa, če bo, natrgana, poniknila v gosto tkanino in se ne bo nikoli več dala povedati? Zato ji zdaj sladkobesediš. Tvoje noči se daljšajo in tvoje ure se iztekajo in tvoji glagoli se nezadržno tanjšajo: tako vešče dlani raztanjšajo testo, ga zvijejo in spet odvijejo, ga z vso težo krotijo in mehčajo, ga vlečejo in trgajo robove, ki jih nato znova zamesijo v testeno žogo, ki ji naposled iztisnejo dušo in jo raztanjšajo v prosojnost tega časa, časa, ki ga kot hostijo jemlješ na jezik in veš: če boš vanjo ugriznil, te bo pogubila, če jo boš zgolj obliznil, ti bo hoté zavdala.

X
Kako potratno seješ svoj plevel

Kako potratno seješ svoj plevel, kako razsipno polniš z njim njene vdolbine: z neučakanimi prsti riješ po njenem koritu in se zapletaš v lastne gostovlaknate besede. Pocukrane od sladkosnedenja. Zlizane od pogoste uporabe. Sprane do votka, ki še vedno grize rdečo vezenino. Zlagaš jih plast na plast: zdaj jih tareš med njenimi robovi in jih, krušljive, maneš v črni prah, zdaj jih razbijaš kot votle orehe in prisluškuješ, negotov, praznemu kotaljenju, zdaj jih drobiš med njenimi koleni; peščeno sipke naglo zidajo svoje gradove, odpirajo, zvedavo, svoje strelne line in vtikajo vanje jeklena rezila.
Kako potratno ji gostobesediš. Mar res ne slutiš njenega naraščajočega vodovja, mar res ne slišiš njenega valovja? Zdaj bo pljusknila čézte, z enim zamahom vesla ti bo izpúlila ceneni lišp, pobrala ti bo pozlačene pomišljaje, pometla vsa tropičja iz zdrobljene steklovine in ti pustila zgolj okleščene in ravnodušne zloge: mu-ra-ra-ra, mo-ra-ra-ra.

XI
Preden razklene tvoje prste

Preden razklene tvoje prste, ki jo neusmiljeno oklepajo - tako zapestnica, spletena iz srebrne žice, ovije laket do komolca in ga, zasužnjenega, razkazuje na poročnem slavju - jo boš morda lahko izmeril, morda ti bo pustila, da boš óbnjo naslonil svoj čevelj, da boš óbnjo podrgnil svoj laket, da jo boš zarisal s svojim palcem in čez njo nameril svoj korak. Nemara bo klonila pod tvojim pogledom, nemara klecnila pod pezo tvojega ukaza. Nemara. Zato pohiti in utišaj njeno hrzajoče bitje, napoji jo z medenim mlekom, posuj s cukrenim makom in jo, uspavano kot dete, ki mu iz ustec teče slina, položi na svoja kolena: s prsti prečeši njeno grivo, z jezikom prestrezi njene sokove, s prgišči potežkaj vso njeno žetev. Preveri vse strani neba, nastavi lice njenim sapam. Nato odvrzi vso okrasje in razoglav in golorok pohiti k njeni strugi. Dlani zarij v obrežni mulj in z njim počrni svoj obraz in svoje prsi. Pusti se, naj te ilovnate roke črnih Uzov in Kumanov zavihtijo vanjo. Pusti se potoniti vanjo. Samo tako jo boš izmeril.

XII
Pred tabo stopa in ihtávo

Pred tabo stopa in ihtavo poplesuje z boki, kot bi hotela ubežati roki, ki jo s kazalcem vabi k obloženi mizi: z zlatih pokrovov se cedijo sline in krožniki se polnijo sami od sebe. (Nevidna usta žvenketaje praznijo kozarce in vriskajo z zateglimi glasovi).
Pred tabo poplesuje in koleba: naj ti ponudi svoj operjeni, deviški vrat, naj ti razpne svoja široka gosja krila, naj se pusti zviti kot pernica pod tvoje pogoltne komolce? Pred tabo poskakuje in se ti nastavlja in z nogo daje takt svojemu strahu: (tako ubežnik, gnan od krutega sovraga, z lasmi v pesteh, s koleni med zobmi, tolče s poslednjimi močmi po okovanih vratih) na vsako težko dobo se pogrne prédte, scela in vznak, na vsako lahko dobo prhne skózte, in njen korak drobi razdalje proti gozdu, kjer jo boš použil na svojem hladnem lovskem pladnju.

XIII
Odkar te je spočela, liješ vanjo

Odkar te je spočela, liješ vanjo in ona te prestreza s svojim žejnim ustjem.
Zdaj se ti daje ležé vnic, ohlapno in brezskrbno, zdaj te drhté na boku stiska k sebi in hlastno maje blatna tla pod tvojimi nogami, zdaj te s koleni tik pod brado jemlje vase, kot bi se čas ustavil, ko so jo polagali v gomilo: med črnimi, ugaslimi prameni las tjavdan trohnijo roževinasti glavniki, krog medenice se lovijo jagode z razdrtega niza ogrlic, med rebra so zašli zlati obročki in kamnite igle in skrčena kolena so obstala sredi giba, ki so ga ponovila brezštevilakrat, ko so podlegala seštevanju neznane moške sile.
Odkar te je spočela, liješ vanjo in ona te obrašča s svojimi močvirji: ovija te okoli prstov, pojí te z makom, meče te čez ramo.
Odkar te je spočela, liješ vanjo in ona te kroji po svoji ljubki meri: ogrinja ti svilena ogrinjala, oblači te v nagubane rokave in te, izpitega, potaplja med zlate kalužnice v mrtvicah in se vselej začudi, ko ji na krožniku iz mrzlega porcelana ponudiš svoje razrito srce, obraslo z mahom.

XIV
Spet ohromel kot lipov bogec

Spet ohromel kot lipov bogec ždiš pod mizo in gledaš vanjo z žabjimi očmi. Z levim očesom se sprehajaš po njenih vijugah, z desnim preverjaš čvrstost njenih razpotegnjenih bregov. Kako ogromna je takole od spodaj navkreber. Kako na gosto je nalistana, kako globoko razcvetela. Kako nesramno je razgibana med tenkimi plastmi tvojih želja. Z nogami, zakoličenimi v vidno polje tvojega edinega sveta, z rokami, ki se kot brvi nevarno pnejo prek tvojih obzorij.
Bolj gledaš vanjo, večja se ti zdi. Vse bolj narasla in hrumeča že vali svoje razpenjeno vodovje in vanj pomaka cunjaste, sprane rokave. Kako strašná povodenj se obeta! Ki bo razdrla vse tvoje pasti, nastavljene nevešče, z deško roko, odplavila skomine, podrla jezove in z golimi, jeguljastimi hlodi šla nad tebe in te zravnala v splav za svoje lačno spolovilo.

XV
Jo zdaj, ko si ji skrhal ude

Jo zdaj, ko si ji skrhal ude in presekal njen korak, še znaš prešteti? Znova sestaviti v prvotno zaporedje? Ji podariti svoje blatno rebro, jo posušiti na svojem vročem životu? Jo znaš? Medtem ko si z dlanjo otiraš potne srage in vneto grebeš po kalnem spominu, se ti vse bolj odstira: ne, nisi se je naučil na pamet. Nisi se naučíl njenih predlogov, ki so dajali barvo in smer njenim skrivališčem. Nisi se znal pritákniti njenim pridevnikom, ki jih je darežljivo trosila po poti.
Nisi se znal podaljšati v njene končnice. Zdaj, ko želiš poudariti njene robove, jo pred tvojim strmim pogledom golta mrak. Si jo lasti in jo cefra in jo pomaka v svoj ogromni črni kotel. Njeni robovi vse bolj klonejo, njena navzočnost se vse bolj razrašča. Medtem ko se spotikaš ob lastne stopinje, ki se sproti razblinjajo kot dimasti oblaki na vetrovnem nebu, čutiš, kako ti rine za ovratnik, kako ti vdira v usta, sega pod pas, kako ti, brezoblična, vsenavzoča, leze v premražene, gole kosti.

XVI
Vkopan pred njenim mutastim

Vkopan pred njenim mutastim pročeljem potrpežljivo čakaš, da ti spet odškrne duri. Nastavljaš ji svoj ukročeni hrbet in veš, da jo boš spet premamil, da ti bo znova šla na sladke limanice. Od zadaj se bo naselila vate. V vdolbini med lopaticama bo razpela svojo plahto, postlala si bo s kramo, ki se bo množila v nedogled: med sukanci, iglami, škarjicami in pletilkami bodo brezskrbno vznikali rumeni in rdeči tulipani, palčki, Sneguljčice, čarovnice s kljukastim nosom in ukrivljenim kazalcem, plastična vedrca, otroške grabljice. Breme na tvojem hrbtu bo vse težje. Z odprtimi očmi boš sanjal, da jo, labodje bel in lahen, voziš, golo, med mrtvicami, da jo ščipaš s svojim porednim kljunom, da se ti v strahu pred globino obeša na vrat, da skupaj, držé se za roke, plavata mrtvaka in se potapljata med tihe, razcvetele lokvanje.

XVII
Odkar jo izgovarjaš, polni vse

Odkar jo izgovarjaš, polni vse tvoje prostore: zasedla je tvoje široko, zvrhano naročje, razlezla se je čez tvoje mogočne prsi, zleknila se je med tvoja muževna bedra, te z vedoželjnimi rokami napojila do roba in čez. Odslej z njenim korakom meriš prostornino dneva, njen glas izreka vse tvoje noči, z njenim ušesom tehtaš globočino gneva, ki te brez milosti stroji v podložno, mehko kožo za njen čevelj. Ki se podlaga pod njeno nožico. S katero rišeš vajine skupne stopinje in označuješ meje vajinih poti.
V podložno, mehko kožo njene rokavice. Ki se podlaga pod njeno ročico. S katero pišeš testament v dvojini in šteješ vsakdanje pasti. Zalikala je vse tvoje robove, z zobmi potrgala odvečne niti in podložila tvoja sključena ramena. In ti se še kar čudiš in tleskaš z jezikom in zmajuješ z glavo, ko njen dih, čist, peresno lahek in prosojen, v trenutku raztopi ledene rože, ki so prerasle čez in čez tvojo gomilo.

XVIII
Stojé pred zidom, kamor si jo

Stojé pred zidom, kamor si jo bil postavil, na ves glas niza črke tvojega imena: medtem ko jih z desnico riše, jim krasi hrbet in ramena, jih šili v klinaste ostrivce in krativce in jim nad glavo zvija streho, jih z levo roko istočasno briše. Zagrizeno. Neusmiljeno. Kakor otrok, zgrožen nad packo, ki mu je zalila najljubšo besedo. Z oslinjenim kazalcem. S komolcem. Ki ga je zgulila do živega.
Ki ga zaplata več nikoli ne pokrije.
In čaka. Da, razmajan od gneva, suneš vanjo svojo ost. Da izbočiš svoja upogljiva pleča. Upogneš koleno. Da se pridružiš črnim Uzom in Kumanom, ki se zasoplo gnetejo za tvojo živo mejo, hrupno možujejo in te vabijo medse.
Z odsekanimi kretnjami glasno razdirajo vinske mehove in goltajo, mrmraje, enolične žalostinke. Hripavo, enoglasno, ves čas navzdol. S čelom na goli, zbiti zemlji ne veš, kdo si in ne čigav si. Ko bo z nestrpno, raztogoteno levico pobrisala zadnjo črko, te bo zagrnil mrak. In ko boš z desno roko samodejno napenjal tetivo, boš samo še vojščak med sebi enakimi, vkopan v brezčrtno, deževno ravnino, brez imena.

XIX
Nekje na robu med jutranjim

Nekje na robu med jutranjim snom in budnostjo slišiš, kako skaklja po tvojih prsih. Zdaj z eno zdaj z drugo nožico brca ploski kamen in, hop, hop, pazi, da ne obtiči na črti. Se igra pismo ali ti prinaša pismo? In te v njem, ljubega, tako sprašuje: Kje si, golob moj? Pod čigavo streho gruliš? S čigavimi drobtinami si tešiš lakoto? Na koga pada tvoja senca?
Tipaje za pisalom, z zlepljenimi prsti, jo hočeš vreči s sebe.
Že vidiš svoje krepke roke, kako jo trejo in raznašajo na vse vetrove, košček za koščkom. Toda speče telo te ne uboga, niti z mezincem ti noče prisluhniti, in tvoje prsi se pod njenimi poskakujočimi nožicami hropeče dvigajo in spuščajo, vse globlje spuščajo, vse višje dvigajo in znoj ti curkoma zaliva grlo in ušesa, te s svojo jedko slino žveči in se razliva v vse tvoje predele, ki so že zdavnaj opusteli in bi jih rad znova poselil, toda nimaš s čim.
Zato jo zdaj rotiš, naj te čimprej izpljune, utopljenca, na močvirni breg, v bližino 5. rokava, tik pod mostom, preko katerega vsak dan drvi vlak v Soboto, naj te že enkrat izbruha iz sebe, jalovo naplavino.

XX
Cingljaje z zlato nedeljsko

Cingljaje z zlato nedeljsko verižico, vsa zloščena in živo pisana kot lectovo srce na stojnici, se radovedno ozira v tvoje temačno, skaljeno oko. Brezskrbno te ovija z belimi rokami in drgne óbte svojo golo, gladko kožo. Še malo pa jo bo pustila med tvojimi stegni, zdrknila bo po tvoji dolgi hlačnici in se, znova rojena, kača belouha, povzpela na tvoj skrhani greben.
Ko se bo njen dih umiril, ji boš nadel novo obleko: med trde, črne kite ji boš vpletel nize srebrnikov, ki si jih naropal na svojih pohodih, boke ji boš ovil z zeleno turško svilo, na njeno čelo boš z razbeljenim železom vtisnil svoj pečat. Zaplenjeno, zasužnjeno, jo boš razkazoval po sejmih: sedela bo na žametnih blazinah, med ogledalci in rožami iz papirja, lesenimi konjiči in vrtavkami, v rokah bo držala vse niti, konópljene, lanene, in z njimi brzdala tvoje skomine, ki bodo, penaste, žehtele vanjo. Slonela bo torej, *kot sem že rekla*, na blazinah in ti boš v njeno režo pomakal zlatnike in v vsakega boš pred tem krepko ugriznil: preveril boš, ali je pravi, in vsakega boš obliznil z očesom: preveril boš, kakšna sta grb in cifra, in ona se bo na ves glas smejala in ti jo boš, kleče na tleh, pred njenimi stopali, častil kot prvo in edino, kot svojo zadnjo in poslednjo ogrsko kraljico.

XXI
Ležé vsaksebi na široki

Ležé vsaksebi na široki postelji iz zloščene orehovine, s hrbtom obrnjena drug proti drugemu, se ne znata poklicati.
Molk se je ujel med rjuhe. S svinčeno težo se obeša na sprane, podolžne niti kot mrak, ki se ponoči zažira v plenice, nemarno razprostrte po plotu okoli hiše. Vajini grli sta presahli, jezika pomodrela, bradi trdo privezani k zgornji čeljusti, kot bi pravkar izdihnila: zares ne slišita pljuskanja vode v škafu, ne čutita grobe lanene krpe, ki vaju, mokra, grebe po premrli koži? Okoli vaju se po prstih gnetejo glasovi, v veži odzvanjajo koraki. Dva para rok vaju pokrivata s širokim prtom, ki je na dveh straneh, zgoraj in spodaj, obšit s široko, nazobčano čipko, v kateri rastejo, po dva in dva, pokončni, strogi tulipani.
Kako pravično sta pokrita z enim pregrinjalom. Kako vzporedno položena, kako enakomerno pregrajena, kako brezhibno okrašena. Z dvema obrazoma, ki gledata vsaksebi, trdo in razkoračeno kot postelja iz zloščene orehovine.

XXII
Vsako neparno noč se ti po koščkih

Vsako neparno noč se ti po koščkih razodeva in ti jo pohlepno vrisuješ na svoj vegasti rovaš. Vneto, kot bi se bal gostega dima, ki pride pred ognjem, vrezuješ njene znake v trdi les, jih primerjaš med sabo in, ji, žejni, vnaprej obljubljaš dvojno mero. Iz zlate čaše z dvojnim dnom. Ves osmojen, z rdečimi očmi od dima, ki pride pred ognjem, jo hočeš, liho in odsotno, podvojiti sebi v par. Zato prilagaš svojo desno nogo k njeni levi, z lačno desnico iščeš njeno otrplo levico, njeno predivo navijaš na svoj ogoljeni greben. In se odpravljaš k njej na dnino, jo nagovarjaš, naj te do živega dna razkoplje in znova pogrebe, naj te zravna do temeljev, če tako hoče, naj te odšteje, sled za sledjo, da ne boš vedel več, kam s sabo, da si ne bo mogla nad tabo umiti svojih rok in ukazati, naj te strejo v črepinje in te pometejo čez prag.
In jo medtem ko jo z obrazom na ledeni šipi milo prosiš, naj te usliši, z vso silo vlečeš nase, si jo nalagaš na ramena, in si jo, na vojsko gredé, naglo oblačiš pod preluknjani oklep, svojo železno srajco.

XXIII
Ob prvi petelinji uri, ki zateglo

Ob prvi petelinji uri, ki zateglo naznanja, da je še daleč do belega dne, vstaneš in si pred njo, ki ni ne ptič ne zmaj ne kača, pred njo, neptičem, nezmajem, nekačo, povežeš noge s svežimi povoji, nadeneš laneno robačo, zauzdaš belca, ki se, hropeč, vzpenja na zadnje noge in rije s sprednjimi po zraku, in planeš, s kopjem v roki, proti njej. (Dvorišče je globoko in prostrano, v stolpu za tvojim hrbtom, te z vrha gledata moška obraza, ki se, razžrta od hrumenja časov, čudno nasmihata in šepetata, v tej pozni nočni gluhi uri, opolzke besede). Zdaj se povsem negibno, v isti ravnini, gledata v oči. Ona: neptič, nezmaj, nekača je vse večja, njena rudeča petelinja roža srepi vate, njen gromozanski kurji krempelj bolšči vate. Njena toga perut noče vzleteti. Potrpežljivo čaka, da ji boš preluknjal prsi: z desnico, ki ji daje takt in vztrajnost, z desnico, ki jo z dolgo, odločno potezo vleče za sabo čopič mojstra Aquile iz Rakespurge.

XXIV
Zdaj, ko prihaja čas medmetov

Zdaj, ko prihaja čas medmetov (uh, ah, hrr, oh, hej, oj, hu, brr, hm, au, joj, hi, pst, šš, ho, ha), ki se, ostri, togi in nepregibni, zatikajo v puste predele njunih skrotovičenih teles, bi rada, tik preden z enim vdihom, preštevajoč težke in lahke dobe, orišem poslednji prizor, razkrila, da sem na sredi poletja, sredi panonskega brezbrežja, v zatohli cerkvici, na krmi njene tesne ladje, zagledana v strmo nebo pod gotskimi oboki, med mrtvimi, ki so se znova zbujali v življenje, med stolpi, okni in vrtovi nebeškega Jeruzalema, nema obstala, kot bi me predrlo kopje, ko sem zagledala svetega Jurija, ki je na svojem belcu zdrvel proti zmaju, da so me oblivale znojne srage, ko sem srepela vanj, ki je s priprtimi očmi gledal v mojo rdečo svileno rožo, da sem se poskušala podaljšati v kopje, pa mi ni uspelo in da sta me, ko sem stopila iz cerkve na plano, s sosednje strehe zabodeno gledala zidarja in sredi visokega belega dne za mano zlila nekaj dvozložnih opolzkih besedí.

XXV
Nazadnje boš obležal, brezimni

Nazadnje boš obležal, brezimni Kuman, z glavo v njenem širokem krilu, ki mu omet je požrl barvo in razjedel kroj. Spanec ti bo spodnesel noge. Na pol ležé, na pol sedé, kot bi se bal zlekniti nanjo, ves razdejan od bojnih krikov in zamahov, boš tiho drsel, še kar na preži, ob njenem prijaznem, toplem životu, v naročje sna. Ona se bo, preganjana, zadihana, končno ustavila pod tvojo težo; ker se bo bala premakniti (ker se bo zaljubíla, znova, v tebe, spečega), ji bodo otrpnile noge, čutila bo mravljince, kako ji lezejo od nožnih prstov gor h kolenom, nato bo otrdela v križu, kot bi požrla kol, z rokami pa ti bo še vedno segala v lase, za vrat, pod pazduhe. Mislim, da se ji bodo, čeprav tega ne vidim na njenem obrazu, ki ga je na cerkveni steni komajda slutiti, nate usipale debele solze, okrogle kakor grah, tisti živo zeleni in dehteči, pravkar izluščeni, potem pa bo gotovo tudi njo odneslo v spanec in dobrotljivi veter vaju bo raznesel po mrtvicah, med šaš, rogozo, lokvanje, perunike in tihe zlate kalužnice.

***Klarisa Jovanović**, profesorica francoščine in primerjalne književnosti; pesnica, glasbenica in književna prevajalka. Prevaja leposlovje iz novogrščine (Nagrada Društva grških književnih prevajalcev, 2004), makedonščine, srbščine in hrvaščine, italijanščine in francoščine. Piše poezijo in kratko prozo. Objavljati je začela po končanem študiju, njene pesmi najdemo v literarnih revijah* Sodobnost, Nova Atlantida, Dialogi, Primorska srečanja, Mentor *ter v prilogah* Dnevnika *in* Gorenjskega glasu*; večkrat so bile prebrane tudi v* Literarnem nokturnu *nacionalnega radia.*

Dve leti je preživela v Grčiji; prvič leta 1977/78, kot študentka Filozofske fakultete v Solunu, drugič leta 1982/83 kot štipendistka dodiplomskega študija na Filozofski fakulteti v Atenah.

Doslej so izšle tri pesniške zbirke: „Zgiban prek Mure“*, 2007, nominirana za najboljši prvenec),* „Kimono, na otip“*, 2013. in* „Izgnana“*, 2018, (nominirana za nagrado Veronika).*

Odlomki iz omenjenih knjig so prevedeni v hrvaščino, nemščino, makedonščino, slovaščino, italijanščino, madžarščino, srbščino.

Kot glasbenica z bogato diskografijo se posveča zlasti reinterpretaciji ljudske pesmi in izvajanju uglasbene poezije, tudi lastnih pesniških besedil. Izdala je 10 cd-jev, od tega 7 avtorskih projektov. Sodeluje z domačimi in tujimi glasbeniki, zadnja leta največ s spremljevalno skupino Della Segodba, ki jo sestavljajo Luka Ropret, Vasko Atanasovski / Jelena Ždrale, Nino de Gleria in Marjan Stanić. Z njimi je posnela 3 cd-je: Od ljubezni*, 2011,* Medinteran*, 2013 in* Amandolat*, 2016. Nastopa tudi v duetu z Luko Ropretom.*

Klarisa Jovanović piše in nastopa tudi za otroke. Za nacionalno televizijo je posnela številne videospote na témo slovenske ljudske pesmi.

Je članica Društva slovenskih književnih prevajalcev, Društva slovenskih pisateljev in Društva PEN.

Od leta 2006 živi in ustvarja v Lendavi.

Urok reke

Pesnitev kot posvetitev: čistejšega izvirka poezije si ni mogoče zamisliti. Klarisa Jovanović ve, da ni mogoče napisati poeme o reki, ampak hvalnico reki. Še natančneje rečeno: v času novega barbarizma je mogoče izpeti le odo reke. Kako je mogoče napisati odo reke? Le tako, da pesnica postane reka, da poje kot reka. Ne gre za igranje z besedami, ampak za čisto resen sestop v izvirno igro sveta in človeka. V tej igri nimamo opravka s stanjem, z večno razločenostjo subjekta in objekta, z razmejenostjo pogleda in uzrte stvari, v tej igri smo otroci dinamičnega prepleta: nekaj časa gospodari svet, potem človek in na koncu znova svet.

Takšen odnos poznamo vsi, ne glede na to, do kakšne stopnje smo digitalizirani! Osvajanje sveta je namreč osvajanje človeka; sleherno osvajanje se obrne proti osvajalcu in ga zasužnji. V slehernem od nas, poimenovalcev stvari, ostaja sled animizma, naše duše so polne slepečega dionizičnega čudenja nad gostoto zemlje in globino nebesne sinjine. Kako mistična je šele reka, praljubica in pramati življenja! Ona, ki nosi in potem donosi, spočenja, nas vznemirja in potem miri. Reka je zvodnica, kraljica in svetnica – kadarkoli se ji približamo, kaže drugačen obraz, se drugače razgali in ponudi. Enkrat njen objem nagradi, drugič pogubi, nihče (pa najsi je samopašen narcis ali spokornik) je ne more imeti v oblasti, spremenljivke. Dolgo je mirna, tiha kot miš, potem zdivja in odnese s sabo vojske in mesta, prapore obljub in privide reda.

Klarisa Jovanović nas zgiba prek Mure zato, ker je pesnica-reka, emanacija lirične besede kot valujočega izzvenevanja. O reki, ki v simbolnem panteonu ponazarja vrhunsko sinestezijo nasprotij, ni mogoče reči drugega kot: odpiram naročje tvoji ljubezni. Ljubezen kot akt predajanja in prisvajanja je huda igra, do krvi nabrušena molitev, v kateri kaj hitro potoneš. Reka je, kot pravi Klarisa, neukročeni vranec – katera roka ni izgubila razsodnosti, ko se je potopila v divjo grivo hrzajoče vode? Pesnitev Mure je ekstatično pljuskanje besed, ki se stikajo in preobračajo zato, da bi nas uročile: vstopite vame, pustite vsako upanje! Upanje ni nič moškega, jaz sama, Mura, sem upanje, vstopite vame in postanite – vsaj za hip – reka ljubezni, ljubezen reke.

Milan Dekleva



Lidija Deduš

Lidija Deduš
RAZGLEDNICE IZ PRAŠNJAVE REPUBLIKE

napustio me glas.

glas s kojim sam živjela punih četrdeset godina napustio me jednog jutra dok sam se kao dum-dum metak rasprskavala po zidovima sobe. četrdeset godina usmjeravao je moju sumanutost, upirao prstom u sve očigledno. četrdeset godina smo se zajedno okretali oko sunca, učili logaritamske jednadžbe i kutove na sferi. zajedno smo putovali kroz vrijeme; gledao je kako moja budućnost postaje moja prošlost. budio me iz sna, ispravljao mi kičmu. a onda jednog jutra – bang! zazivam boga i molim ga da mi vrati moj unutarnji kompas. bez njega se osjećam kao stranica ormara osuđena na doživotno gledanje u zid. pogled kroz prozor otvoren u noć nalik je gledanju u otvoreni grob.

muhe.

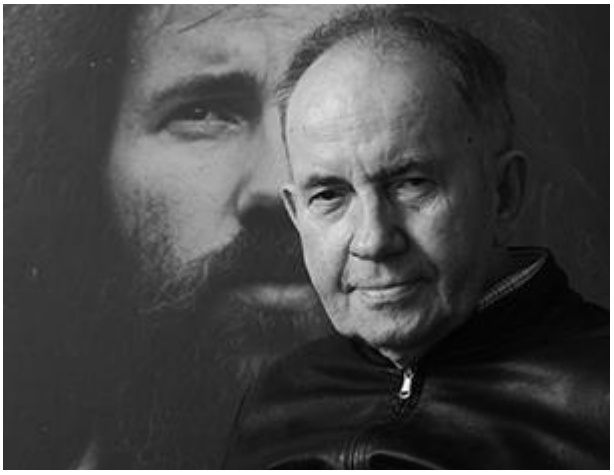
što god sam radila, gdje god sam bila, uvijek su bile muhe. kad sam htjela riječi, rojile su se umjesto riječi. kad sam htjela tišinu, zujale su jednoglasno, bacale mi glavu u ruke, trljale stražnjim nožicama, mlatile krilcima. muhe, muhe odasvud, sa svih strana svijeta. u pet poslijepodne ili u tri ujutro, svojim tustim, crnim tijelima naliježu na moje misli. odakle dolaze, iz koje svijesti? uđu mi u vidno polje pa u slobodnom padu kliznu na dno oka. uvuku se u očnu duplju kao u kutiju rolete i tu čekaju prolazak zime neću muhe, otjeraj ih, kažem nekome u sebi. ničemu me nisu naučile, ništa mi nisu dale osim ovog neproduktivnog, smiješnog ludila, koje me tjera da tresem glavom, da tresem, da tresem, da tresem, sve dok u njoj konačno nešto ne pukne.

vjerovanje.

nedjelja je dan za obiteljsko okupljanje, u meni se nastanjuju
moji mrtvi. ne znam otkuda dolaze; obuku me kao džemper,
kao pidžamu, svoje ruke uguraju u moje ruke, svoje noge u
moje noge, šćućure se, čekaju i nešto šapću. cijeli dan slušam
njihove glasove u kakofoniji, šušljanje jezikom kroz nepostojeće
zube. ja sam svjetovna kuća za svoje mrtve, a oni, ni manje ni
više, nego prave male tunele u mojoj glavi; jednim okom najprije
zavire u svaki, a onda se provlače kroz njih kao sitna podzemna
bića. ne znam kamo odlaze; nedjeljom navečer sve se opet vrati
u prvobitno stanje mira. televizor prede u kutu sobe, s druge
strane zida netko se sprema za noć. gledam kroz prozor niz ulicu,
nebo je crveno, stoljetni kalendar kaže: sutra će biti vjetra.

Lidija Deduš *rođena je 1977.g. Objavila je tri zbirke poezije:* Apatridi i ostale čudne ličnosti *(Treći trg, Beograd, 2018.),* Ništa od najavljivanog kraja svijeta *(Treći trg, Beograd, 2019.) i* Razglednice iz prašnjave republike *(Jesenski i Turk, Zagreb, 2020.). Pjesme su joj prevođene na engleski i grčki jezik i zastupljene u antologiji "*Ovo nije dom – pesnikinje o migraciji*" koju su uredile Vitomirka Trebovac i Jelena Anđelovska za Rekonstrukciju Ženski Fond i Bulevar Books, Novi Sad, 2017. i u dvojezičnoj* Antologiji suvremene bosanskohercegovačke poezije *koju je uredio Almin Kaplan za Vaxikon, Athena, 2020.*
Član je udruge Katapult koja se bavi promicanjem književne kulture i pisane riječi. Živi, radi i piše u Varaždinu.

Pjesme koje objavljuje BKG u ovom broju, objavljene su i u izdanju "Jesenski i Turk" 2020. godine.



Milko Valent

Milko Valent
PSIHOTIČNI HORIZONT

Facebook: „Suoči se s knjigom!“

oči su prozori kroz koje gledamo svijet.
njih peremo svakoga jutra. uzalud.
doći će i to jutro kad će zauvijek nestati
voda. tehnologija nestajanja ima svoja
higijenska pravila. profili, statusi, pastusi
i fotosi vrebaju na svakoj stranici. temelj
ljudske slobode je anonimnost, ali nitko
je više ne želi. svi svakodnevno čitaju
knjigu nad knjigama, jer ima mnogo slika,
kratkih tekstova, fotografija, ilustracija,
crteža, šala, kratkih video uradaka i
razne glazbe. otvorena rosa pretvara
se u znojno jutro, u podne, popodne,
u večer, u noć.

na tvojem čelu vidljivi tragovi jutra i kap
znoja puna gnoja. citiraš nepouzdanog
Salvadora Dalija: ''Ja ne uzimam drogu.
Ja sam droga.'' zatim nastavljaš u ritmu
brzih poetskih klikova.

''Facebook je najveće groblje živih ljudi
na svijetu. Oni žive i kad umre kosa i kad
umru nokti. Zombi-ljudi su sretni. Napokon
se i u mraku svojih vijuga mogu suočiti
s knjigom nad knjigama. nebo i zvijezde
odavno su zaboravili. ne znaju više čak
ni kriknuti i razgovarati. njihov Bog je više
Face nego *Book*. sad vlada huk. tihi škljocaji
raznih uređaja: fotografije su postale
autobiografije lica, tijela i profila prije smrti.
Facebook je najveći izum nakon kotača.
Facebook je osovina svijeta. Društvene
mreže otporne su na metke i inteligenciju.
Tarantino piše scenarij za film o njima.

Postaje uzbudljivo. Situacija je napeta.
Prati te 11 tisuća i 253 prijatelja te 320
tisuća lajkova. Možda je došlo vrijeme da
razmisliš o hranjenju pčelinjim izmetom.
Ta zgusnuta mudrost započela je u osvit
civilizacije. Med je globalni antioksidans.
Najbolji lijek protiv nepismenosti.''

stvarnost je napokon slomljena.
Narcis je priredio najveći tulum
u povijesti nestajanja.

zoo horizont

sjaj u tvojem oku
to je svjetlo pustinjskog grabežljivca
koji ne misli na porijeklo vrste
u danima kad razbijaš mobitel o zid
tvoja je kosa zaigrana nevina nemirna
kao da je izvan ovoga svijeta
kad stvarno poludiš osjećajući besmrtnost
tvoja samoća kupuje igračke
mikrovalnu pećnicu, na primjer,
iz nje s osmijehom hijene vadiš konzervu
dok ugrijani losos, alfa i omega radosti,
plače od nostalgije za igrom
na sve strane rad i ludilo
čvrsto tkanje Babilona i Biblije
na putu za apoteku uvijek si sama
u očima tvoje uzdignute ruke k nebu i kemiji
ti jedina u gradu bananu jedeš žlicom
čokoladu vilicom, sladoled nožem
u rano jutro sita sjedneš na svoj novi bicikl
i tražiš slobodu na ulicama
zatim se ošišaš do kože
blijeda i ćelava obraćaš se galebovima
oni čiste morsku pjenu s krila i slušaju
klikćeš *nikada neću raditi na pokretnoj traci*
treba biti agresivan, zgrabiti ono najbolje
modro nasilje pretvoriti u program
ja ću glavom i kroz zid samo da se
probijem do lunaparka i poezije
galebovi te gledaju s nerazumijevanjem
odmarajući se od svakodnevnog letenja
naglo brizneš u plač
privijaš se uz mene
grlim tvoj crni led u prsima koji ne možeš
otopiti tabletama kletvama molitvama psovkama
želim te razvedriti našim iskonom
trčimo u zoološki vrt i gledamo životinje
ispred kaveza s majmunima
stojimo satima nepomični tihi

zatečeni prepoznavanjem srodnika
divimo se našim prošlim očima bez povijesti
u kavezu je proljeće, sloboda u punom cvatu krvi
veselje, skakutanje, slavlje mišića i inteligencije
bestidni spolni nestašluci na otvorenom
radost igre koju smo gotovo zaboravili
uz kruta pravila življenja i umiranja na slobodi
na horizontu titra zaigrani iskon
sretni majmuni bez ponedjeljka
titra i naš povratak u smijeh bez prave radosti
vraćanje u rad i ludilo

vulvina tinta
(slike skretanja)

u sivilu metafora - sjeban do srži -
vedri krčag radnog dana polijeva
udarničkim zanosom pružne radnike
ovo su alkoholna vremena
kad svršavanje rada oglasi gong
svakom državom trešti veseli song
ah, sve je za kurac i svi smo wrong
u toploj sobi na devetom katu
sve to s prozora promatra Suzy
već drugi dan
već drugi dan
tinktura vulve kaplje na parket
nježno kao na dlan
(užasno je kad ponestane vate
za rutinske potrebe)
svako malo lokvi prilazi njezin dragi
neobarokni umjetnik
i puni nalivpero univerzalnom bojom
izbjegavajući ugruške
na velikom komadu papira oblikuje crvenu
parolu: *ne želim kataklysmós!*
za to vrijeme mali bičaš trichomonas
unezvijereno trči kroz još neosušena slova

slastičarnica princess

u svakoj glavi sjaje krhotine šećera
neuroza je slatka i zarazna
ušao sam u princezu
i naručio kolač od oraha
ja sam ironičan moderan gladan
želim slastičarnicu
estradno čudovište u centru grada
jedem kolač i gledam se u zrcalu
to je jedino lice koje ne mogu
vidjeti bez tihih alata trenutne izdaje:
stakla zrcala fotoaparata kamere
zaljubljenost je počela s bonacom
medijem za navodnjavanje gubitnika
svaki dan neugledno cvijeće neskromno živi
a bijeložuti narcisi spuštaju glave
je li nagnutost u sebe dovoljna za sreću?
ulazi opća djevojka u retro kaputu
ista je kao mama, ista je kao baka i prabaka
oči joj sjaje od žudnje za sobom i šećerom.
priča kaotično, nepovezano diže obrve
njezine oči nemaju središta
zovem se torta, pusti me na miru,
luda sam
pijana, psihotična,
nakon premijere pojela sam
sve male sendviče u Hrvatskoj
i popila sve vino iz ružnih plastičnih čaša
nikada nisam bila pristojna
u beznadni bezdan svojega vrućeg spola
strovalit ću i djevojke i mladiće i predmete
oblizujući vlastitu seljačku dekadentnu šminku
svojim crvenim univerzalnim jezikom
uvijek je kasno
sami smo u slastičarnici
na pustom galaktičkom ledu tamnobijela
prostranstva slatkoga
sjećanje treba stvarati sada a brisati poslije
inje se polako pretvara u krijesnice i obratno

držimo se za ruke, siti smo, drhtimo bez identiteta
dokumenti su tlapnja
izgubljeni smo u slatkim suzama

ambijentalno/dijetalno

neki podrumski otisci diluvijalno
kasne; u lišaj noći drumski razbojnici
bacaju tube vremena (one su grimiz sezone);
u konzervi mahovina
srebri meko sjećanje:
vidio sam djevojčicu (i nju su proizvele žlijezde)
u bijelim, o Dieu, u čipkastim dokoljenkama srama
ona doziva ženu;
htio sam silovati njezina ravna prsa
- rebra vidljiva
- senzualno granje
- vitki fluorograf stasa
silovao sam je i bila je dobra
bila je rezbareno mlijeko mladosti
deflorirani užas
himen u dronjcima
(crveni jogurt)

brzi odlomci
(iz radionice s otvorenim prozorima i tihim alatima)

živimo i umiremo u brzim odlomcima.
okomita vijuga nikada se ne udaljava od središta. svaka
moć trepti od mirnoće. stvarnost se sastoji od velikih tema.
situacija sa svijetom sve je teža. uzalud je pisati poeziju.
sve što je uzaludno neophodno je potrebno. bijes i tugu
maskiramo šarenim naljepnicama jezika. logo coca-cole
je zajednički nazivnik osvježavajuće prečice do smrti, a ipak
živimo u brzim odlomcima koji se ne mogu spojiti, čak ni
u beskonačnosti. brži smo od krvi starih azijskih hordi koje
nisu znale za plač. živimo jedan na jedan. Europa brzo gubi
površinu na kojoj su još mogući mali dućani s pjesmama i
pričama o ukusnom zelenom čaju. vrijeme patnje počelo je
s Gutenbergom, a vrijeme ugodnog užasa s internetom i
brzim tijelima na putu do obrade teksta, identiteta i žudnje.
ne mogu vjerovati! pričaš mi o civilizaciji nejedenja mesa i
održivog suosjećanja, a vlastitu majku ostavila si da sama
umre u betonskoj sobici u centru grada s komadom stare
umirovljeničke govedine na tanjuru! tko će nju umiruću
držati za ruku dok ti uzvikuješ svoju svakodnevnu sebičnu
mantru: »klupica plus park jednako erotika«? daj mi samo
jedan jedini razlog da te zauvijek ne istjeram iz radionice pa
ću opet u tvojem tijelu otvarati nove tvornice meda i mlijeka.
iako mi se gadiš, donio sam ti toplo hrskavo pecivo prije
tvog odlaska. znaš, tako si jadna u ovom trenutku moje
slabosti i sažaljenja. na margarin mažeš iznenadne suze.
jedeš margarin sa sebičnim suzama bez imalo tuge za tvoju
umiruću majku i bez traga osjećaja za nekog drugog. zar ne
vidiš dolje na trgu da najdeblji prodavač novina na svijetu s
visokim tlakom izvikuje nove nesreće? stvarno si odvratna.
pusti me da ostanem još malo. htjela bih s tobom još jednom
prije nego odem zajednički upravljati daljinskim upravljačem.
u redu, pristajem, to mi se uvijek sviđalo raditi s tobom. moja
dobrota podsjeća me na Caritas. gledamo televiziju. na jednom
programu klizi savršena linija klanja o kojem sanja svaki uspješni
vojskovođa. u kružnom toku linije klanja pilići umiru strpljivo, a mi
jedemo neukusni avokado koji beru robovi, djeca bez djetinjstva.
tvoj posljednji pokušaj zavođenja je uspješan. emitiraš jaku luč,

sentimentalni miris spilja, svi se zidovi ljušte mokri od emocija.
nudiš vlažni piercing besramno kao primitivno pleme pračovjeka
iz Hrvatskog zagorja. istodobno šapćeš prozirnu poslovicu sa
suvremenog žutog kioska: »Svaki čovjek je otok s pupkom, a
svaki pupak je čovjek s blagom.« gadiš mi se dok uživam u tebi.
oproštajna kava i lagana konverzacija. tvoj posljednji pokušaj
podvale. reci mi, postoji li na svijetu iskreno suosjećanje pjesnika?
postoji, o zlobnice. evo primjera. nakon što je Lorca objavio stih
»nikad neću stići u Córdobu«, u osamdeset godina preko tri
tisuće pjesnika prepisalo je taj isti stih, samo što je umjesto
Córdobe stavilo neki drugi grad. zar to nije dirljivo suosjećanje s
nasmrt bolesnim lirskim subjektom koji nikada neće stići u veliki
grad? a zašto nijedan od tih pjesnika nije stavio ime nekog sela?
zbog toga što ime sela ne zvuči dobro u maloj pjesmi. a zašto
pjesnici ne navode nigdje taj stih kao citat iz Lorcine pjesme, pa
nisu svi ljudi čitali tu pjesmu?! zbog nedostatka imaginacije. no ipak
su izrazili suosjećanje. shvati, nemoćni ljudi ne mogu se naprezati.
Bukowski je to izrazio ovako: »Igra još uvijek pripada slabićima.«
a sad idi i ne vraćaj se više u ovoj inkarnaciji, rekoh još šire
otvarajući prozore u apsolutno, prozore visoke rezolucije. dok
slušam zadnji put zvukove tvojih zauvijek odlazećih potpetica
gledam na trgu lijepe ljude. to su slatkiši za oči, dolaze iz noći
s malo estradne paučine na mozgu. sada znam, okomita
vijuga ne želi se sagnuti i ubrati bingo s tuđih usana. sada
znam, nikada neću zatvoriti prozore, nikada neću zatvoriti
radionicu, nikada neću stići u neko drugo mjesto i piti srebro
umirućih. dok sam živ vozit ću svoj auto.
živimo i umiremo u brzim odlomcima.

gibanje govna
(posvećeno kromiranim drškima WC-a)

zemlja je snažno debelo
crijevo
- novoromantičari ne misle tako
- njihovi anđeli guču na dosadnim
radijatorima centralnog grijanja
zemlja je zatvoreni trakt
pokvaren želudac
proljev krasi
oronule horizonte
(bog koji je odavno mrtav
na suncu traži milostinju)
da, jednooki, razumijem te
ali uskoro će pustiti
obilje mirisne vode
crveni lijekovi ukočit će debelo
crijevo i nitko neće doživjeti
drugo urbano doba

balzam za usne

ne mogu sebi više dopustiti
luksuz političke korektnosti
na javnim mjestima povraćam od gađenja
većina posrće u potrazi za televizijom
kontejneri skupljaju otpatke kratkotrajne sreće
ljudi bez duha paradoksalno
završavaju u ludnicama
zato idiotima treba govoriti istinu
čak i na visokim položajima
gdje rijetki zrak ne dopušta spoznaju
lijepo je izaći u milenijsku šetnju
parkovima i promatrati politiku
bogati izgledaju zdravo i arogantno
siromašni su debeli i ružno odjeveni
ni jedni ni drugi ne čitaju uznemirujuće knjige
religije su glupi mitovi, veliki programi beščašća
iz kojih curi svakodnevna sapunica
ubijanje je staromodno zaostalo retardirano
ne postoji tajna
teških tišina i pretilih žena
svaka površina je jednostavna
svršava u hladnoći kao nabrano gorje
daj mi sada neki lakomisleni oblak
odvedi me na izlet u šoping
ona me vodi na izlet
ona mi se sviđa. neka se zove Ana.
sviđa mi se njezin baloner
podsjeća me na onaj iz filma Casablanca
i na crnobijele fotografije prirode
sviđa mi se i Anin erotični pogled
to je napredni pogled na svijet
koji se urušava svake sekunde
sviđaš mi se. zašto si poremećena?
zašto neprekidno urlaš na kućne ljubimce?
Ana odgovara: *teško mi je živjeti s malim mržnjama*
iscrpiti sebično svaki plavi cvjetić
i baciti ga u kantu za povijest
teško mi je potonuti u stvarima

veliki trgovački centar pun je
ushićenih boja oblika cijena
potraga za identitetom
najžešća je u toplim džepovima
uvijek moraš kupiti nešto što te podsjeća na ja
biramo nešto što će brzo nestati
kao nirvana, biramo balzam za usne
mažemo ih prozirnom otpornom vlagom
ljubimo se divlje
pored police za mrtvo meso
cijenimo samo filmski poljubac izvan filmova
u kojima blista privid
jasnoćom običnog dnevnog boravka
naši poljupci znaju:
životi su dosadni
ako su namješteni klasično
balzam je neupotrebljiv za nas
žive istinoljubive krhke jake vlažne ljude
balzam štiti samo korektne zaštićene usne
samo one koje su čvrsto stisnuta mumija
bez obzira na godišnja doba i metafore

misa criolla
(mali ponoćni down s plavim anđelima)

ponoć, to je naše vrijeme rekao si i
često obogatio mesnate bilance. sveta glazba
pretvorila me u svijeće. ja sam vjernica
noćnog nigdje. moj mali mehanizam vedrine
stavljam ti u usta: prave misionarke
dogorijevaju u praksi. prošlost je razorena
duša i samo hrabri studiraju psihu. ove
noćne molitve obuzdale su kolektivni
kretenizam. pri ruci je pozirao užitak.
na mahove obradovala sam se kao ništa.
i onda si bio isus i ustrajno si radio na
meni. postala sam svetica: vesela i
izmoždena pionirka. obožavala sam misu.
prebirući te kao krunicu u katakombama
na tvoj kurac nanizala bih
kyrie, gloriju, credo, sanctus, agnus dei...
dok smo mi trenirali službu
napolju su nevjernici proizvodili novi
radni dan. tvoje janje malo pred zoru je
jenjalo. zaspalo. ruže su postale san.
ali jedne noći usred mise banuli su plavi
anđeli odjeveni u nevine uniforme neba.
ogromni hasan, strah i trepet maksimirske
šume, i njegov asistent zvan neupadljivi.
revolvere su nosili prokleto nisko
a voki-toki nepodnošljivo visoko, jašta!
čelično plavim očima bezlično su proučili
naše osobne karte. siva izmaglica obavila
je njihova snažna čela. muk. onda je hasan
odlučno protisnuo: lični i slični kontakti
u privatnom stanu nisu zabranjeni. otišli
su bučno i dostojanstveno. svjesni velike
odgovornosti isijavali su red i mir. sve je
podsjećalo na strogu dijalektiku. anđeli
čuvari nikada nisu znali za milost. isključio
si gramofon. molitvu smo dovršili u tišini.
ja i ti koji jesi. zauvijek sam posvetila

ime tvoje na sveta tri kralja. poljubila sam ljubav i nasmiješila se. mise su čekale u redu. amen!

krhotine

sve stane u nekoliko odlomaka
nepostojeće cjeline
naglo klonem i pobjesnim od te spoznaje,
u dlanovima mi bride sve strane svijeta.
jednim zamahom stvorim prozirnost
velikog spremanja bez ironije.
ruše se knjige, papiri, memorije i tvrdi diskovi.
na podu je poplava beskorisnog cvrkuta.
vrijeme je za svjetlo i tihe alate
želje ispunjavam u snu
gradim nebodere koje nije moguće srušiti.
švedski stolovi svijaju se od doručka do
doručka prepuni žena koje nisam stigao
upoznati u intimnoj krvi.
na njihovim plohama sve jače sjaji ples
tamne raznobojne polarne svjetlosti.
uzalud se borim s naglim propadanjem,
znam da se u zadnjem snu neću probuditi
mala pustinja u klepsidri
popisuje neizbrojivu bezvrijednu imovinu.
staklom zarobljeni pijesak
znoji se od muke ponavljanja.
kad istječe dan i noć
u svakoj krhotini vidiš svoje sjeme
sastavljeno od bijele zebnje i brzih zrna
zrna stoje na uspravnim spravama
s kojih se cijedi svjetlost
tamna usta gladnih i slijepih gutaju njihov sjaj.
moja aktivna ljepota
moli tu krunicu unedogled.
hoće li je oploditi?
sve stane u nekoliko krhotina
čak i upala mjehura i mokraćnih cijevi.
u sceni bola nasilne bakterije odgovorno
razaraju uretru rasklimanom motornom pilom.
sestro, donesi mi još jednu čašicu antibiotika.
slutim da ipak ima lijeka za poeziju
koja će nas dostojno ispratiti u bogato ništa

u svijet bez bolnih psihofizičkih ukrasa
u nirvanu, u nirvanu
sve stane u nekoliko kutijica
u dućanu kupujem duboko besmislene
namirnice i pričam s drhtavom susjedom.
teško hodajući od starosti kaže mi
da zna da joj je ponekad bilo jako lijepo
ali da se ne može sjetiti niti jedne takve slike.
sjeća se samo nemoćnih roditelja
sprovoda zadnjeg muža
nekoliko zaljubljenih golubova
zrake sunca na ormaru
rasporeda prostorija u kući djetinjstva
jednog nedjeljnog ručka
dva-tri politička događaja
u proteklih devedeset i šest godina
i jednog veselog izleta na obližnju planinu
gdje je u vlažnoj paprati izgubila nešto.
ali što?
gleda me blagim pogledom na odlasku
i pita zar je to doista sve
i je li to vrijedilo polarne svjetlosti
u koju će se uskoro pretvoriti
sve stane u nekoliko krhotina
i one će brzo nestati

leopardi su žderali jorgovan

najdraža, za sreću je potrebno
svašta i sunčana koncentracija,
malo povijesti i malo konjaka.
iz povijesti uzmeš hladan um i
djevojčicu sa žigicama pa imaš
plamenu renesansu. konobari tada
diskretno klize unazad. dodaš
zatim svinjsku mast i sve dobro
podmažeš i demokracija uspijeva
u neurednim gredicama nužnosti...
pojedinac se mrijesti u slobodi
kao individualnost u zavjetrini.
katkada zapleše salsu, skuha
špagete, svrne u narod sve u
namjeri da ostavi dojam
gipkog leoparda...
magični realizam: to se ego runi
pri pokušajima popularizacije.
sunce troši kožu
za doček voljene osobe. kolači
su uvijek u pokretu na Silvestrovo,
na Valentinovo, na sajmu, na aerodromu...
hombre, jebi se! ništa više nije isto.
čak i prosjaci prose kulturu, mole
boga i klimatiziraju nebo...
nova jutra, novi jarboli u marini,
nove djevojke ispod čekića, nove
pjesme u novom sladoledu od vanilije...
nije ni čudo što se osjećam
nije čudo
što mi se u vršama ukazuje more
i u njemu lijepe imenice i pridjevi:
Zagreb, Venecija, Brač, skliske
ribice Dalmatinke, blago izbuljene
jastučaste crne čarobnice...
moglo bi se reći
da neobuzdano vršljam
sa gipkim egom kroz meke zore

kao konceptualni kurac
u revitaliziranim snohvaticama
ljepote: tople profesionalne juhe za
neprilagođene ljevoruke zvijeri...
na rubovima noći
jučer su leopardi žderali jorgovan
danas, usred ružičaste zore,
liznem na tvojim kapcima
probavljeni početak i proljeće.
uzalud tražim okus stida,
ljupki začin za brzu malu smrt.
nema ga. da, dobro je činiti dobro.
renesansa je počela uz miris alkohola.
renesansa je počela s jorgovanom

sjaj kože brži je od svjetlosti

mnogo je besmislenih prijeloma
redaka. svi nose golotinju s potpisom.
požutjeli mozgovi žude toaletne listiće
ali higijena je nemoguća.
u toj situaciji mogu još samo
oprati ruke i neprimjetno odškrinuti bijeli svijet.
neka uđu glamur, psihoza i povijest
dolazi djevojka. vidim te,
razderano nebo.
na svijetu više nema cijelih traperica.
viri bedro, viri koljeno, električna bijela molitva.
bijele crtice cjeline oblikuju boga u prahu.
sjaj kože brži je od svjetlosti.
hoćemo li podivljati od spoznaje?
ispred kazališta stojim
s djevojkom iz srednje škole
između nas ponor i bijeli šum.
bolni smo od sveopće nedoumice
na njezinom licu život je pozornica
glumim neizbrisivu kozmetiku.
čekam. njezine usne drhte. hoće li
vrištati ili će mi reći svoj CV?
dok čekam pada mi na pamet
jutarnja vijest:
seljaci su mudri u nizinskim predjelima
nikada ne spominju važna imena prethodnika
samo oru i pjevaju blatne popularne pjesme o
prelijepoj travi u dalekim zemljama.
nitko ne može uništiti
kratkotrajne vječne banalne zvjezdice.
čekam. tramvaji prolaze pokraj
njezinih usta. na otocima je tišina.
magarci stoje mudro. čovjek je sam.
bijelo u meni je rijetka oaza. jasno je
da se smijem žutom pijesku oko sebe.
ironija je žedna budućnost
zelena pobjeda.
čekam. djevojka me neurotično gleda.

sluti da sam ja samo danas, nikada
sutra. zna da se u mene ne može
pouzdati. oči su joj pune straha. snažna
je od ludila. prezire zombije, voli isključivost
i moj talent nalik morskoj pjeni.
čekam i dišem. teško je od mene očekivati više.
područje bijelog je sloboda. ipak sudjelujem
u prolaznosti, suosjećam. mogu si to dozvoliti
jer sam ravnodušan. djevojka progovori.
asfalt naglo postane beznačajan. njezine
usne drhte: *želim biti manekenka i*
poboljšati svijet. sebična sam. meni
dobro stoji manjak apetita i milosrđe. udat ću se,
pisati dnevnik na blogu i umrijeti dostojanstveno.

rezultati analize

pogubno/romantično
na razmazu su nule
umivene ideje beskonačne djeljivosti
naši životi
- isto kao i pjesme -
tek su imperativne erotične prnje
pristaju uz butik-batik
kao modri salonski grčevi
oni su konjanici
kroz kuštrave rupe
kroz floru vagine
gdje se važe i gine svemirsko ništa
(na vagi lelujaju svježe oprane nule)
(oble praznine)
nula je bit rupe
rupa je bit nule
tu nestaju naše glave
kao govno kamikaza u suicidnom maršu
to jest
sve što zovemo svemir
to su zvjezdane nule
sve što je naš život
to je topot kroz pičku
svjetsku rupu
nulto ništa
to je trk kroz Centralni motiv
liturgija nule
žljezdani opis

piramide

privlači me nedogađanje. moji prijatelji sve češće
priređuju svadbe s vegetarijanskim jelovnikom.
čudno je kad meso priprema slavlje bez mesa.
nema mira. sunce sve jače prži maslinove grančice.
i danas je svadba, život je lijep. stigla sam na vrijeme.
zašto sam tužna? nakon obreda vjenčanja svi bacamo
rižu na mladence. oni se jedva probijaju do prepunog stola
na kojem su piramide pravilne zdrave prehrane.
u zraku lebdi miris mitova, povijesnih djevica i
maslinova ulja. vozit ću auto, ali nikada neću rađati djecu.
sretna domaćica u vjenčanici boje zapjenjenog mora, s puno
volana, plesnim korakom obilazi prisutne. šapne mi
divlje da više ne smijemo jesti životinje i da se moramo vratiti
korijenima jer biljke puno lakše podnose smrt.
smije se i dodaje tajnovito: *u mojoj glavi je kaos*.
na švedskom stolu je poljoprivreda: suši, tofu, kus-kus,
barilla lasagne, dvadesetak vrsta sireva, alge, kapari,
kupići od kelja, riže, cvjetače, poriluka, palente, voćnih müsli…
a ja maštam o krvavom odresku i preplanulim čvarcima.
između hrane brojne boce crnog vina uspravno sjaje.
grizem masline, gledam mumije i pijem *in vino veritas*.
pijem i stojim bespomoćno uz stol panično željna svega.
majka mlade priča sa susjedom. govori da zapad postaje istok
i obratno. i da tirolska ljetna salama više nije kao nekad.
oko njezinih masnih riječi opća himna soji zvuči iskreno.
na stolu nema ni grama mesa.
sojini medaljoni samo glume
male šnicle. bijesna sam.
od sada pa zauvijek
na svaku svadbu ponijet ću debeli sendvič s pršutom.
vraćam se korijenima.
sjedam u auto i evo me u gradu.
u kiosku za meso i luk ponovno je čitav svijet na okupu.
brzo pojedem vruće ćevapčiće s malim brdom luka
i vratim se na svadbu.
razdragano pozdravljam sve ljude
i uživam halapljivo u biljnom desertu sa sladoledom.
teku potoci medenih sokova, pala je mjesečina po zemlji i svim

morima. djevojka iz brightona pjeva *nothing has been easy this year*.
mladenci u bijelom zagrljeni ispijaju zdravice
gustog crnog vina. u čašama sjećanje na izvrsni život
korijena smjenjuje budući zaborav. nisam sasvim pijana.
a ipak sve vidim. piramide su prazne.

moderne životinje

1.
ne želim biti zagonetan
ali većina živi iluzorno
jede neuku rižu bez soli,
ne sluša jazz, uopće ne sluša glazbu,
čuje samo virtualno ništa u prolazu.
možda sam nepravedan, možda je to
samo tlapnja o svjetini,
mana s neba bez muzičke podloge.
budim se, čovjek je u meni
i već je mrak.
u pustinji sunce brzo zalazi.
tama hladi srce, tuga se
zgušnjava u led dostojan besmisla.
misterij muke zbiva se bez buke.
zlo je lako, neumorna paučina u dušama.
nema tako banalnih stihova
koji bi opisali bezbrižnost zla.
živci su konji pred slomom.
tko može usporiti život?
kontrolirati smrt bez ikakve nježnosti

2.
vrijeme je stalo, mi smo se kretali
poučavali gluhonijeme glazbi.
jednogodišnji tečaj uzaludnosti,
loša beskonačnost količine,
trošenje srca u tami gubitnika,
prividne polustruje, pozlaćeni čelik.
čak i voće gubi okus
ako ga prečesto gledaš.
trebalo bi oprati ruke od svijeta
ali to je kao zabraniti poker,
vrtoglavicu slučaja u našem krilu.
okretali smo se jer tako to ide.
u oglasima umirala je nesreća
brzo kao samoubojica bez stila,
smrt odlučena u danu bez molitve.

znao sam: život se zbiva svakodnevno
zato mu je teško prići.
ali ja sam ambiciozan, ne krivotvorim
sunce, ne maštam ako nisam pribran.
odlučio sam dvije stvari: još za
života pisati sve što jest
i upoznati krizu ruže bez ljubavi,
i prije nego umrem dobro se
odmoriti na bujnim zebrama
kad je zeleno bez ovulacije,
kad jazz svira iskon s malo mozga.

3.
voda možda i nije dosadna
pomislim crveno.
naslonjen na gradsku knjižnicu
promatram edenski vrt pornografije
i mažoretkinje na maršu u povijest.
one stupaju liberalno, ali uredno
na svaki najduži dan histerije.
ozbiljne su, vlažna su im bedra od
muških fantazija u mimohodu crnog
cvijeća. dlačice stoje uspravno. to je
ponos knjige za listanje, ne za čitanje.
virtuozno vrte palicama.
navečer ih guraju u intimnu
plahost pristojnog mjesta.
školu svršavaju s igračkama.
onda dolaze k meni
na margarin, kruh i vino, studiraju
harem kao biološku činjenicu
i maštaju o braku iz ljubavi kao o
dobrom financijskom rješenju života.
od tih misli tvrde radničke bore
usijecaju se u njihov mozak bez jaja.
tako brzo stare da to nije istina.
o *Malom princu* i Cioranu pojma
nemaju. anđeli se smiju. a tko ne bi?
vječni jazz pun je zgrušanog smijeha.

4.
najednom ti, proljetno ponavljanje
gradiva. zbog mira u srcu trebalo bi
zabraniti proljeće, milost podariti
iskušenjima. na pozadini mažoretkinja
izgledaš divlje intelektualno i vruće
s prirodnim seksom bez crnine.
ti si trajna poezija prekršaja,
cvijet za oštro trnje poslije jela.
tvoje lice je mali miš, kompjutorski
brz u zavođenju kruha i igara.
u vijugama nosiš klauna i kaos,
na usnama smijeh nevine ljudske kurve,
u očima vječni jazz.
bježim od tebe jer te odmah volim.
prepoznao sam sebe
mladost koja ne može ostarjeti,
krv koja nije administrativna.
prepoznao sam jedno te isto,
zvijer s jorgovanom u gubici,
modernu životinju kratkog daha
na duginim stazama.

5.
izgubili smo osjećaj za ironiju.
mi smo sasvim moderne životinje.
u zvjezdanom zaključku srca
mi smo otvoreni zoološki vrt,
turistička bića za nagli safari,
robovi ljepote, prejako zdravlje
zajamčeno agencijama na popust.
jesmo li slobodni? teško je to reći
na putu završnog inja. koračamo
u mrazu sa suncem u prstima,
s mjesečinom u ušima.
kavez nosimo u sebi,
vječni jazz za moderne životinje,
provjerenu zamku zemlje i neba.
to je plava nota sinkope,
vječna glazba kaosa, jazz.

glazba za izgubljene duše
jazz za sve nas

silikonski vrčevi tumaraju

psihoza je slatki video
koji pušta zmajeve, a
slike usamljenosti najviše
se usijecaju u naš um
lokalni heroj stajao je na trgu
i masturbirao žestokim snenim
pokretima. u šaci se pjenila ljubav.
oklade su bile njegov hobi. za gajbu piva
učinio bi on i mnogo više.
prije nego su ga pokupili organi
svršio je i dobio okladu. blago se nasmiješio
inspektoru koji je igrao otvoreni poker s
ljudima. odavno se pomirio s time da je
izuzetan. zaspao je čvrsto i bezazleno.
djevojka je marljivo gledala u nebo.
nitko je nije smetao i mogla je proći s
najboljim uspjehom. njene grudi precizno su
lelujale između izloga. pridružio sam se
povijesti i pratio rad lelujanja. mliječni
paradoksi upozoravali su da je
od pet do dvanaest. obilje je sličilo na
kanadski socijalizam i malu privredu.
rublje je svjetlucalo romantično jer je
tako najbolje. njene gaćice špikali su
voajeri suhim jebovima. Ilica je podsjećala
na spiralu koja može zaustaviti mlade
bijele lavove. ali kovrčice su svirale
osamu s dvije žute trube. i djevojka će
umrijeti. njene posthumne pičkine dimove
bog će konzumirati astralno miran.
literarni dječaci su vrčevi napunjeni
pivom. mjehurići pjene njihovi su najbolji
tekstovi. lutaju ulicama, utrinama, stanovima.
traže mali zimzelen identiteta. svaku večer
kažu: jutro će promijeniti sve.
treniraju Schank-jogging i bude vjekovima
usnule djevojke. svakoj uvaljuju po joint
mirisne erekcije. puna su im usta zraka

pa i pustolovine. kitovi plove kroz uske oči.
svaku večer kažu: živio život.
kad bubri salo uštrcak osvježava noć.
fontana virusa čvrsto pršti. ne čudi se.
čak i njihove metafore ostaju same kao i
policajci kad su dvojica u jednom paru.
njihova literatura jaše u kožnim čizmama
na periferiji prerije. kad oni stignu svaki
grad je manji. ali grad kao i obično
redovito bljuje taksiste, doktore, čikove
i ostale neobične proizvode. kad ugasle
cjepanice marširaju individualnost
krovovi pucaju od smijeha. za to
vrijeme prave kurve sanjaju texas kao
naftne magnete. zato pustinja i može biti
platno sabrano u dine. vrlo dinamične.
ja sam žuti krojač raspoređen aktivno.
žalosno promatram crvljive tulipane. tugu
ugrađujem u škare koje sijeku predrasude
na uske crne trake. svakom dječaku vežem
po jednu i kažem da nije lako biti mrtav
plus neurotičan. a literarni dječaci lutaju.
s osušenim penkalama furaju se na svoj art
u glavi koja je image. ona razbacuje maglenu
vunu - estradne grčeve. i tako nestaju
beduini zagledani u urbanu dosjetku.
ali postoje pravi jahači imaginacije. to su
moćni bubnjevi koji žive od tišine. ponosni
gubitnici su ono najbolje što jedan grad
ozbiljnih krovova može ponuditi. kad to
shvatiš i pekmez ima puno bolji okus
a jabuke svileno tkivo.

urbana kćerka

malo je reći
da su velike sobe njezin hobi...
kobna je privlačnost arhitekture.
u neizvjesnosti Venecije
i ona je posrtala
kao popularna psihička moda.
gotovo se utopila u jednoj
sporednoj ulici
punoj opojne tekućine.
pletenim jezikom pokušala je pjevati
mirno teku kanali
još mirnije teku .suze
cvjetanje mora
doživjela je kao zanosni laici
akademski stupanj ništavila
uzviknula je: proljeće u vodi,
proljeće u vodi!
inteligentnim očima
otvorila je sezonu i šampanjac
na živopisnom engleskom
rekla je da me voli
ljepljive alge lijeno su visjele
niz njenu sudbinu
smijao sam se do dna
i poklonio ti dalekozor
za pozorno motrenje uzdaha
gondolu sam pretvorio u
događaj koji nisi mogla pomilovati
svojim nehajnim pristupom
bože, u tvojim očima cakli
još uvijek drobljeni asfalt
njime presvlačiš srce
i ostale temeljne rupe.
obnaženog pupka bez osjećaja
mamiš usamljene đake, frustrirane
studente, penzionirane prodavače
krava i prigodne mesare: stručnjake
za debelo meso, sela i gradove

bože, uozbilji se barem za Božić
što je to život
bolno je pitanje
za svaku urbanu kćerku
oznake na putu
ističu karirana proljeća
u kojima se ne snalaziš
puna raznobojnih prezervativa...
sanjaš paralizirani ljetni znoj
i ozbiljna noćna kupanja
s malo čudnog mlijeka na koži
sanjaš intelektualno lice s ožiljkom
ti, urbanizirana, stilizirana
kao da slutiš put do slave...
malo je reći
da si samo djevojka
samo orgazam i orhideja
u potrazi za svježinom
ti si urbana kćerka
sa usahlim roditeljima u mozgu

pamuk, komplimenti

često u posjet svrate razne osobe
jer sam strpljiv kao nepročitana knjiga
dolaze razorena bića bez svjetiljke
izgubljena u vlastitom mesu
s lica im kaplje fina potištenost
civilizirani znoj
crna muka u duši
slike snivanih kolača
pričaju: sveopći pijani otac tukao je majku
djeca su mirno čekala da prođu blagdani
i purica i vino i maltretiranje psihe
i policija i sve
smirujem ih
odmah predlažem palačinke sada i ovdje
topli miris bez depresije i mozga, bez snova
pričaju da je nesnosna oholost zdravlja
u odnosu na neurozu, skromnu i tihu
jedna simpatična osoba kaže
da su sve djevojke okrugle histerične nule
strojevi žudnje koji lete s virtualnom djecom
umirujem je
guram joj smijeh i palačinku u grlo
plešemo na balkonu s tim duguljastim slasticama
na travama je narkomanski zalazak sunca
u sumrak trgamo pamuk, bijelo tkivo i požudu
punu strahova i tuge, valova radosti i dva goluba
nestalo je sjećanje na povijesno razaranje opne
mi smo samo prolazni smijeh
prije odlaska u noć, dramu i svjetsku bolnicu
one skupljaju nježnost, pamuk, torbicu, knjigu, sve
kažu mi da sam drolja i žudnja
kratkotrajna tableta, gnoj i radost
metafora s doručkom i pahuljicama
prva palačinka u povijesti, topli idiot…
teško je nabrojati sve komplimente koje emitira
zaljubljeni drogirani poderani pamuk
priljubljen uz tijelo na odlasku…

koralji na crno

prije spavanja
ili izlaska u grad
što je katkada jedno te isto
na kapke stavim
dvije srebrne kapi autizma.
to je moj jedini ukras
za umirenje, jedina higijena,
kozmetička obrana
od sebe i drugih
koji prebrzo zaključuju.
mudra sam: znam da bolovi
nikada ne stare,
a kapljice ipak pomažu.
tako ljudima posvećujem
svoj program šutnje,
svakodnevnu gradnju koralja
bez posebne dozvole
za korištenje
morskog prostranstva.
rad na crno
zabavlja u meni osjećaj
za lepršavi ali uredni anarhizam.
ali ljudi se ne čude.
kao da je tupost
sastavni dio njihova smijeha.
zar tako prikrivaju patnju?
prpošna površina
suši njihove moguće suze
brzinom neonskih reklama.
moj Posejdone,
možda sam malo nervozna
kad pjevam o dušama
koje nikada nisu mlade.
i danas sam grizla nokte
do korijena,
do prve krvi
na trgu punom javnih poslova.
nitko se nije osvrnuo.

asfaltirana tuga
postala je normalna
u gradovima bez jakih emocija
i smisla za pojedinačno.
kako razbiti
hodajuću monotoniju
istih odjevnih predmeta?
ispružila sam probni pogled
prema djevojci koja je obećavala.
alge su zamirisale
plimu i valove.
postoje i delte
koje nisu frigidne.
one još znaju izmamiti
trenutak međusobne sreće.
to je ona iskrica,
potmula sjeta,
nedorečenost šume
kad čak i deklarirane lezbijke
mogu zavoljeti muškarca na konju,
a tankoćutne žene roditi
oprezno muško dijete:
vječno budno u svakoj školi.
što mi je, o Neptune?
sentimentalnost danas
nije na cijeni.
u igri je gruba boja
šuštanja banaka.
pun mi je mjesec
odluke da volim samu sebe
kao bližnjega svoga.
htjela bih to podijeliti
s bliskim drugim
u njegovim muškim očima.
u novinama piše da i
muškarac obitava na Zemlji.
postoji li on u ovoj sivoj
sjevernoj arhitekturi?
postoji li
bez betonskih predrasuda?

priznaje li svoje pogreške?
hoću li ga prepoznati pod
maskom kravate
na nekom domjenku
živih invalida i doživotnih penzionera?
možda na nekom primanju i
davanju u hotelu, ambasadi,
rezidenciji, klubu ili akademiji?
hoće li on znati da u crnom
koralju stanuje meko stanje
otvorenosti, duša crvene alge?
hoće li biti hrabar i prepoznati
moju šutnju?
hoće li mi reći da svaki dan
pleše, da je intelektualni divljak
i da je misterij dvije tople
duše u druženju veći od
tajne smrti? hoće li mi pokloniti
svoja blistava traganja, svoju
spontanu neodgojenost i svoja
bogata lutanja? hoće li me
pozvati u šetnju do zvjezdarnice
i gledati moje ozbiljne smeđe oči
kao treptavu radost bez
prijetvorne sentimentalnosti?
hoće li, o bože?!
ako se bilo što od toga dogodi
uzet ću njegovu lijevu ruku,
ispreplesti naše tople
vidovite prste.
zatim ću tiho i jednostavno reći:
želim plesati s tobom.
primjećujem da dnevni snovi
lutaju u mojim algama.
to znači da sam živa
u svijetu u kojem se slavi zombi
i osmijeh bez strasti.
ali za danas je dosta uzbuđenja.
ja sam crna djevojka,
ja sam životna žena

s izgriženim noktima.
vratit ću se u svoj mali kućni pakao
ispunjen cifrastim kompenzacijama.
kapljice za umirenje
nalaze se uz pastu za zube.

meka okidanja standard

kad precizno lista asfalt
ljeto je najpotpunije doba
prvo
volim gradske i međugradske autobuse.
u njima katkada vlaže sjedišta.
tako sam ti jednom masirao ljubav
sve do kutnjaka.
bus se zanio - šofer se čudio.
snažni osjećaji u stanju su učiniti
sve moguće.
o tome pišu antologije: u njima mraz je
apstraktna imenica od koje ti nije zima.
drugo
u domu sportova Paco lucidnorazgovara
s gitarom. slijedim glazbu mokrim prstima.
miris tvojih gaćica upozorava koncert
da se svijet sastoji od mola i dura.
užas, užas
šapćeš obožavajući moju muzičku pismenost.
ima li na svijetu išta ljepše od ovoga?
pitaš me mutnim postmodernističkim očima.
nema, dušo. ako si dobro ugođena gitara
padobranci svjetla mogu tada mirno raditi:
komponirati prolazne melodije u hodu
koji je za nigdje gdje stanuju slatki automati.
treće
koža je napeto srce. jedemo puls
dok bubnjar mudro siluje drumove.
slatki automati puni su romantičnog
sadomazohizma.
kao i kornete ništa ih ne može spriječiti
da se rastope pri prvom lizanju.
zato volim Zagreb - grupnu slastičarnicu.
u njoj je sočni porno razvio tvoju dušu.
običnu kao što je onaj utorak
kad su padale improvizacije.
inje je ubrzano napustilo aortu jer više
nije bila djevica. čak i u februaru korneti su

kratkotrajni topljeni glamour
koji uvijek misli da je ljeto na izmaku.
sve ostalo je psihologija gnojiva
nema kraja.
ovo je samo topla pauza koja se smije

vrtoglavica

zavrti se sve od snova
propale čokolade i mladog bicikla
kad gledaš u lokvicu rutine
iz nje sjaje brojna lica
pomiješani portreti »nekad i sad«
došla je iz betonskog skloništa
iz podruma ispod tratinčica
imala je 16 godina
voljela je hrabre likove
htjela je poginuti ludo
kao junakinja s olovkom u jednoj ruci
s tipkovnicom u drugoj
zauzeti se za neku veliku stvar
kao Che Guevara ili Jeanne d'Arc
kao pankerica, darkerica bilo što
i spasiti Zagreb, sebe, mamu, brata
cijelu podrumsku obitelj
blijeda od rata zvukova uzbuna
sirena i dragog kamenja
otputila se u opasno jutro
asfalt nije nudio mirnu mladost
ušla je ravno u radionicu sjete
tijelom i očima rekla je da želi učiti
cijelo jutro bez straha je slušala poeziju
i gledala moje začarane motorne usne
pelinkovac i lokale bolesne od crnila
rekla je pokaži mi pravac
volim heroje koji znaju pisati
daruj mi jedan let
bezobrazne konfete
pozitivnu pjesmu koja nije dosadna
sve sam joj dao
ali nisam mogao umjesto nje
biti maratonac biti rijeka biti uporna
kapljica za oči svijeta
kiša snijeg sunce kalendari
prolazili su brzo kroz njezin mozak
vremenska prognoza učinila je svoje

većina mozgova ne može izdržati banalno
zov kamere politike taštine pustinje
zaboravila je let nevidljive ptice
divlje nebo bez granice Jeanne d'Arc
glazbu konfete bezobrazne ideje
moje pjesme moje usne moje snove
sada mašta o sangriji i tihom mužu
na mramornoj terasi
o anoreksičnim kanapeima
i glamuroznim veganskim salatama
okruženim uljudnim vodenastim različcima
nervoznim mimozama želim-biti umjetnicima
hipokritima-kiborzima bez poroka bez cigarete
bez krvi bez čistoće bez duše i svojstava
mašta o onima koji nude prebojane balone
privid uspjeha, rada i praznu Aleksandriju
vidio sam je danas
u istom gradu na istom mjestu
s povezom preko očiju
koji simbolizira povez preko očiju
nosila je histerični transparent
sušim se i imam demokratsko pravo
na psihičku bolest i suhoću kože
na mršavost i mršavi konceptualizam
televizija će i danas prenositi nju
kao popularnu dijetu i nesretno dijete
blijedo od ratova zvijezda
na crvenom tepihu zvanom »vrtoglavica«

psi konfekcije

mnogo je nepotrebnih lica
amfetamine je uzeo intravenozno. i vječno
pjevaju šume. zaplesao je tamni ples. bistro
je izgarao u tenisicama. pobrkao je trake na
kojima je uredno zapisao sudbinu. baloni
nevjerice lupkali su o njegovu glavu. tek je
sada mogao pomisliti *jak sam kao Medvednica* i
pamtite me po pjesmama mojim. osjećao se vrlo
osjećajno. psi konfekcije habali su svoje
sitne oči na ulaštenim preprekama. njihove
vau-vau kritike bile su bez subjekta. majke su
sućutno klimale glavama jer je to moderno.
poslije nastupa izašao je na ulicu i
raspodijelio dušu bogaljima. zahvalno su
mljackali. ali duša nije burek. izlozi nisu
mogli izdržati: udisali su od srama zbog
njihovih loše dizajniranih glava. *jebeš takve
trofeje, trebam čitaoce koji meko kukičaju
tekst. automati su dobri samo kao toyota*.
usput je poljubio još dvije crnogorske etikete
od 47% i prošetao do Zrinjevca. Kučkini
sinovi mamili su nejake u drvoredni blud.
u tom času ugledao je djevojku s
ljubičastim čizmicama
kojoj je između nogu pao jedan motorhead
na samrti. bila je očajna u zaboravu kao i
trule platane. savršeni stranci njihali su
se na onih nekoliko tužnih riffova. vidio
je u njihovim očima teške željezne kuglice.
*heavy metal je za masivne invalide. Camus
je to vrlo lijepo opisao*.
nakon večernje aktovke lupio ju je
gvozdenom polugom posred čela. djevojci je
odmah iz lijevog džepa na jakni isparilo
sunce. »here comes a rain again«, tiho je
pjevala krv. kao zlo pustinja je progutala
čitav teritorij. zatim joj je pozlilo. od
tog trenutka gađenje je njezin najjači film.

očajno je žudjela nekoga samo za sebe
pa makar bio i zaštita na radu njenog života.
vidio je to. doći ćete i postati savršeni
stranci. da. posrnule djevojke su kao i
zbunjeni oblaci puni neuroze.
ja i dalje proizvodim neon. ljube ga bogati
u debelim zimskim čarapama, siromašni se
sastaju u pivnici. naročito u decembru.
šetao je i šetao. smijao se psima. kupovali
su isti broj sivog. psi konfekcije nikada
nisu znali za razlike. kuje su ih pomno
pratile i ispuštale jebozovni miris sivog.
i novorođeni su voljeli sivo kao posrnulu
djevojku drvoreda. nepotrebna lica imaju
sivu boju.

san o mrtvom pjesniku

noć kao i svaka druga, nevina zabava u tijelima
djevojke iz zračne luke donose gotove obroke
zanesen njihovim eteričnim erotičnim uniformama
zaboravio sam osnovna pravila mudrog življenja:
ne griješi bludno s alatima poezije u smočnici
osobito izbjegavaj performans čitanja vjerskih
odlomaka iz Biblije u paklenoj vatri tuluma
ne budi nasilan i ne trgaj plave kostime stjuardesa
prebrzo, jer njihov meki pojas za spašavanje
ionako neće nigdje pobjeći
ne jedi obilnu večeru i ne pij gusto crno vino
ne čini sve to - jer ćeš u znoju lica svojega
sanjati metalne gotske strahove
i stvarno – san u mraku noći
tonem u košmar s teškim priviđenjem
kao da sam deset kilometara prohodao bez ironije
sobica je skromna, ali čista i svježe okrečena
na jednom zidu slika Majke Božje iz Bistrice, Hrvatska
a na drugom slika Majke Božje iz Granade, Španjolska
na sredini sobice otvoren crni lijes
u lijesu mrtvi pjesnik u crnom večernjem odijelu
zatvorenih očiju počiva u miru
sedam svijeća na crnim stalcima raspoređenih oko lijesa
leluja mutnu svjetlost i miris oprosta od grijeha
s lijeve strane lijesa lijepi stolić od crnog ružinog drveta
na njemu crni telefax iz kojega nečujno izlazi
bijeli papir s crnim slovima
s desne strane lijesa lijepi stol od crnog mahagonija
na njemu mrtvi crni mobitel i upaljeni crni kompjutor
na čijem ekranu piše
Internet i strah od smrti su sjajilo za oči
na trenutak sve je stalo u tišini te svečane slike
zatim se pjesnik lagano diže
ruku prekriženih na prsima
pobožno gleda u hrvatsko-španjolsku kombinaciju
udvojene Majke Božje i progovara
Bože, ti si tako htio, neka bude volja tvoja.
Sa mnom je umrla poezija.

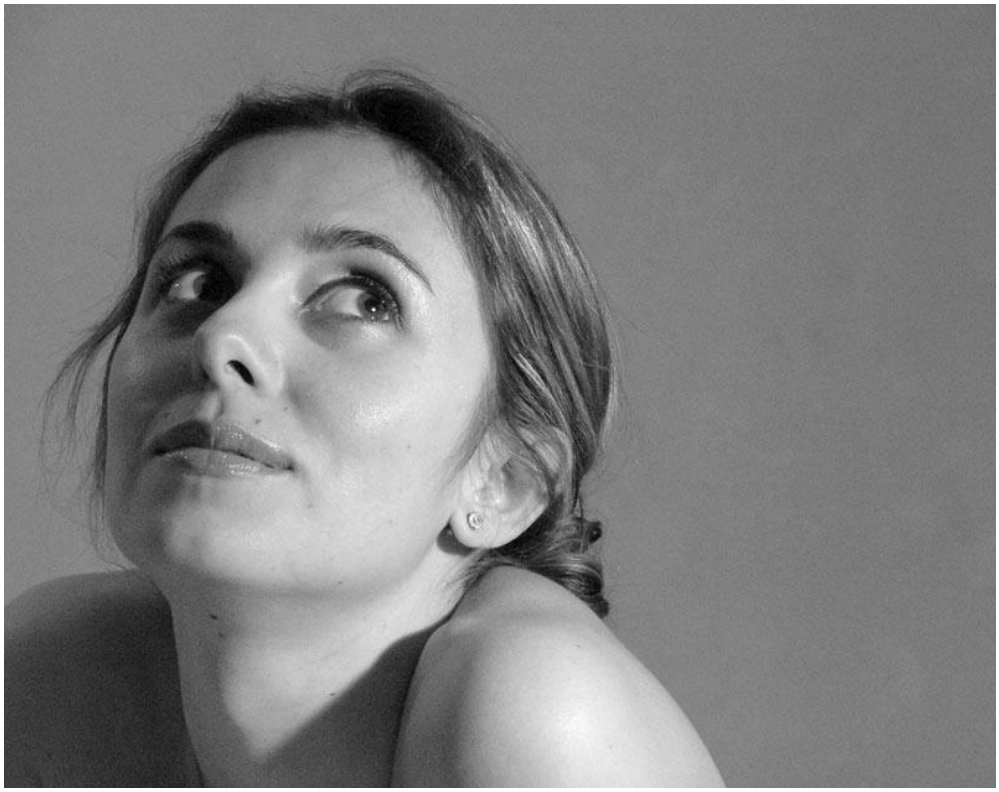
Najvažniji njezin alat - metaforu -
ponijet ću sa sobom u grob. Amen.
izgovorivši to pjesnik legne u lijes
i zauvijek umre
budim se s krikom
sav u moru znojne vode
srce mi lupa
tresu me slike noćne more
drhte mi ruke kao da sam obgrlio
Vezuv, Etnu i brze tenisice atletičara
pipkajući oko stjuardese tražim upaljač s vatrom
bez metafore teško je i cigaretu pripaliti

san o smrti poezije

tri jogurta, deset cigareta
i dvije pjesme za jednu noć!
sinapse i neuroni dobro funkcioniraju
najednom neuronsko svjetlo žmirka u tami
užas i brza mučnina u snu
u koju često padaju radnici na vrhu nebodera
kada se Orfej okrenuo - što nije smio učiniti -
usprkos noćnoj tami svi su vidjeli da je teško bolestan
čak i kralj suvremenog zaborava Alzheimer
čak i Marilyn Manson koji krade šminku vlastitoj ženi
velike oči Orfeja ukočeno svijetle
sjaje od skamenjene smrti
njegove supruge sastavljene od stihova
iskusni psihijatar Orfej potpuno je rastrojen
nekad moćan zaigran zapjevan
sada stoji na jednom pločniku u centru grada
naslonjen leđima na crni pogrebni automobil
prljava košulja, razvezana kravata
u jednoj ruci drži Pandorinu posudu
u drugoj crno cvijeće na kojemu su pogrebne trake
na crnim pogrebnim trakama srebrnim slovima piše
pjesnici su ostali bez krova, kruha, nade i posla
njihova radnička odijela puna su proizvodne patnje
ali poezija je mrtva, poezija je definitivno mrtva
dolazi odred dominantnih smetlara
ravno s festivala novinarske proze u jednom restoranu
smiju se oštrim realističkim zubima u boji čvrste valute
šmrkovima čiste stvarnost od metafora
pridružuje im se i razoreni smućeni podivljali Orfej
sad već prozni radnik s uravnoteženom tipkovnicom u džepu
neurotično baca cvijeće i pogrebne trake na neonski marketing
a Pandorinu posudu stavi na zadnje sjedište
psihotičnog pogrebnog automobila
zatim bijesno štrca čistu proznu stvarnost u tekstove
s prljavim papirima i prljavim kompaktnim diskovima
u kanalizaciju odlaze i tihi alati poezije

***Milko Valent**, prozaik, pjesnik, dramatičar, esejist i kazališni kritičar, rođen je 6. srpnja 1948. u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je filozofiju i komparativnu književnost. Suradnik je stotinjak časopisa, magazina i novina te mnogih radijskih programa i nekoliko internetskih portala. Dosad je objavio 35 knjiga. Zastupljen je u 29 antologija i 50 hrvatskih te inozemnih izbora, zbornika, pregleda i panorama poezije, proze, drame i eseja. Brojni njegovi tekstovi prevedeni su dosad na 13 jezika. Također je na njemački jezik prevedena novela* Nježna palisandrovina *i izbor iz knjige poezije* Tihi alati *(prijevod je dostupan na internetu), na francuski, mađarski i poljski drama* Gola Europa*, na makedonski roman* PlayStation, dušo*, a na engleski radiodrame* Neonski rubovi *i* Tinta u oku*, kratke proze* Jazz za Aishu*,* Interkontinentalno drhtanje *i* Djevojka i bicikl *te drame* Gola Europa, Ground Zero Aleksandra *i* Bordel divljih jabuka*. Dvije drame iz dramske trilogije* Zero*, objavljene prvobitno u BKG (*Gola Europa *i* Ground Zero Aleksandra*) nagrađene su 2001. i 2003. trećom i prvom Nagradom Marin Držić. Za doprinos poeziji nagrađen je 2009. Maslinovim vijencem i mramornom pločom na Zidu od poezije (Selca, otok Brač) u koju je uklesan jedan njegov stih. Za roman Umjetne suze, kao najbolje književno ostvarenje objavljeno 2013., dobio je 2014. godišnju Nagradu Vladimir Nazor i stimulaciju Ministarstva kulture RH za jedno od najboljih književnih djela u 2013. (S* Umjetnim suzama *bio je i među pet finalista Književne nagrade Tportala za najbolji roman objavljen u 2013.) Na drugom natječaju Petrarca Festa za sonet dobio je 2015. treću nagradu za sonet* Rock'n'roll*. Za knjigu pjesama* Pustinja *dobio je 2016. stimulaciju Ministarstva kulture RH. Za roman* Umjetne suze *dobio je, također 2016., Književnu nagradu Stipan Bilić-Prcić, koju od 2016. redovito dodjeljuje Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU). Za knjigu pjesama* Otvorena rosa*, objavljenu 2017., dobio je 2018. Nagradu Tin Ujević. (*Otvorena rosa *bila je 2018. i u finalu Nagrade Fran Galović.) Također je 2018. dobio Nagradu za urbanu književnost Zvonimir Milčec.*
Milko Valent je stalni suradnik Balkanskog književnog glasnika.

Fotografija autora Jovica Drobnjak



Наташа Сарџоска

Наташа Сарџоска
НЕМ ГРАД

дрво во зима

студ горешт оган во шума
сирови корки на работ од овој прозорец
гледам. се втурнувам без да мислам
во едно зажарено подрачје
што ме обновува и гори и витка до коски и сржж
и вреска без моето име
без твоето признавање.

риба од северното море сум
ми даваш грст жито и ми плукаш вино в уста
ти мојот сој, мојот неспокој,
набрекнати голушки
откорнати суви напласти
твојата кожа
на моите стапала.

бездомен ветер

фучи ветрот внатре во мене
не поседувам ништо ни никого,
не ги поседувам дури ниту моите сигурности,
јас сум моето лице кон ветрот,
и лице наспроти ветрот,
и ветрот сум што ме удира во лице

едуардо галеано

на леталишта патникот сум
што неколкупати го претресуваат
random check велат
а не патувам
никаде
им велам
не ни одам
не си ни враќам
не сум мрена во истребување
ни мена што ќе ги одреди насоките

ми претаат по торбите
а немам
ништо што ќе ги засени нивните стравови
ме прашуваат каде одам
а ни самата не знам
која е адресата на хотелот
што вели писмото од домаќинот
повратен авионски билет имам ли

риба сум на суво
им велам сакам да се оддалечам
но се плашам
зар не гледате
немам ни север ни југ
писта раскопана на вашето кралско копно
а сепак отсуство сум на копното
на вашето време
песочен часовник сум
што не дочекувате да докапе

ни да ве искапе
а го барате времето ронливо
на вашиот царски почеток
да ве врати

римски палимпсести

додека твоето крило над нив морно се вие
(...) немирно во нив моето срце бие
ацо шопов

го слушам гласот на татко ми
во еврејското гето крај синагогата
се лупи низ окер-портокаловите фасади
и се протнува низ калдрмата

не е заробен
ниту огорчен
самотен е
бездомен и нем
како бран цунами
како неочекуван победник
кој со љубов пристапил кон историската правда

ноќе галебите слетуваат на калдрмата
крадешкум колваат зрна меѓу камењата
и му го враќаат горе на небото
гласот прашина од светлина зрачна:

има премногу убавина во овој свет
неизбежна е
неодложна е

но гласот на мојот татко
не може повеќе
да ја мемоли

*

светот те напушти
пролетта не цути повеќе волшебно
и ти нема повеќе ни да ја вкусиш
твоите градини со рузмарин прашуваат што те нема
априлско сонце ги грее твоите од студ испукани кепенци
а ти нема повеќе да се радуваш ни на јадрите сонца
ни на оние бавните што зад месечината заоѓаат

а и нема повеќе да има никаква месечина
освен оваа игла на самотијата
кристал залутан над глува гора
огледало на минатото што завива
ко глутница изгладнети волци на полноќ
и се ломи таговно и бледо
ко сонце изгубено
од својата орбита
протнувајќи го конецот
оската на моите агонии

рим, 4 април 2019

нем град

не ви ја посакувам болката
што тоне под крвниот сад
на непознанието
подобро јато неми орли
да ве растргнат од измамата
и да изгорите усвитени
во вителот на прашувањето
отколку да тлеете ко кукавици
под вашите премолчани дамари

зашто дури тогаш ќе знаете:

нешто сте добиле
а требало да го изгубите

париз, 2012

руски рулет

јас сум твојот последен оброк
мени за гозба со скапоцен шафран
и уста зината од грч
змеј пред истребување
бик пред корида
и крвник и поданик
усвитено тело
зафрлена во веда
и барабан сум
и глава

немам празни шуплини
но ти имаш избор:

затоа
во мене пукаш

Наташа Сарџоска *(Скопје, 1979), поетеса, писателка, антрополог, полиглот преведувач (FR, IT, ES, EN, PT, HR, CA). Живеела во повеќе европски градови, меѓу кои Милано, Лисабон, Париз, Брисел, Штутгарт. Докторирала антропологија од Универзитетот Еберхард Карлс во Тубинген, на Нова Сорбона во Париз и на Универзитетот во Бергамо. Магистрирала книжевност, културолошки студии и комуникации на Универзитетите во Лисабон, Бергамо и Перпињан, а дипломирала италијански јазик, компаративна книжевност и француски јазик на Филолошкиот факултет во Скопје. Ги објавила книгите поезија „*Сина соба*“, „*Кожа*“ (објавена и во САД и Италија) „*Тој ме повлече со невидлив конец*“, „*Жива вода*“ *и „*Крстна коска" *(објавена и во Косово и во Италија). Објавува раскази, есеи и академски трудови. Нејзините песни се преведени и објавени на повеќе од 15 светски јазици и застапени во бројни поетски антологии и книжевни ревии. Нејзината песна „*Кукла на конци*“ е објавена на англиски и шпански јазик во Меѓународната поетска антологија против злоупотреба на деца. Дел е од европските поетски платформи Версополис и Лириклајн, а настапила и на најзначајните меѓународни поетски фестивали. Била финалист за „Награда за Неапол“ на издавачката куќа Гвида Едиторе за необјавена поетска творба на италијански јазик, а ја добила наградата за посебни заслуги за творештво на италијански јазик „Дон Луиџи де Лиегро“ и наградата за најдобар прв превод на книгата „Пинокио“ од италијански на македонски јазик. Превела од италијански, француски, португалски, каталонски и шпански над 60 истакнати светски писатели, а воедно е и прва и единствена преведувачка на македонски јазик на Сарамаго и Пазолини. Соработувала со Францускиот институт организирајќи ја „Les rivages de l'exil“, поетска вечер на франкофонска поезија за егзил, како и со Амбасадата на Италија за поетско-музичката вечер „Il vino è la poesia della terra“.*

Во своето своето слободно време слика и прави предмети од керамика.



Nikola Oravec

Nikola Oravec
ODABRANE PESME

Moje meso je savršena delikatesa

Moj život bez mene

Uživam u darovim
i tiranskim mučenjima;
divim se lepoti i okrutnosti stvorova.
A, ja sam samo bio, bivao,
i nikada te nisam sreo.
Susretao sam te u odlasku, u prolaženju.
Mirisi, likovi, predeli, dodiri u tami,
u svemu tome nigde me nema,
niti me je bilo; ono što sam
nešto je na površini, što je isplivalo.
Jedno telo koje se igra i neprestano ljulja,
dok se ruga ponoru smrti.

Uniforma

Ustajem ujutro,
oblačim uniformu za grad.
Na poslu oblačim uniformu za rad.
Kod kuće oblačim uniformu za po kući.
Dok sam u dvorištu,
na meni je uniforma za dvorište.
Kad odlazim do prodavnice
oblačim uniformu za prodavnicu.
Uz kafu, oblačim
uniformu za uz kafu.
Za ručak oblačim
uniformu za ručak.
Za večeru oblačim
uniformu za večeru.
Kad odlazimo u goste,
oblačim uniformu za u goste.
Kad izvodim svoju poeziju,
oblačim uniformu za izvođenje poezije.
Kada pišem poeziju,
oblačim uniformu za pisanje poezije.
Na internetu na meni je
uniforma za internet.
Kad odlazim na šalter
oblačim uniformu za odlazak na šalter.
Za razgovor za posao
moram obući uniformu za razgovor za posao.
Za večernje izlaske obavezna je
uniforma za večernje izlaske.
Kad sam srećan, oblačim
uniformu za sreću.
Kada sam tužan,
uniformu za tugu.
Za praznike oblačim
uniformu za praznike.
Kada odlazim u rodbinu,
oblačim uniformu za rodbinu.
Za svadbe oblačim
uniformu za svadbe.

Za sahrane, oblačim
uniformu za sahrane.
Odlazim na spavanje,
oblačim uniformu za spavanje.
Kad umrem, oblače mi
uniformu za smrt.

Nezreo

- Tako si nezreo, neozbiljan, nespreman za život!
- Ne ponašaš se u skladu sa svojim godinama...
- Šta će biti s tbom? Uozbilji se! Prihvati se bremena koje ćeš ponosno nositi čitav život!
- Ti znaš samo da se zajebavaš...

*

Ovim rečima oteran sam
u privremeno izgnanstvo iz sveta odraslih.
Potom sam se popeo na drvo,
prosipajući pupoljke
koji neiscrpno cvetaju
iz šaka, očiju, ušiju i dupeta.

Pustite me da sazrim, ne berite me zelenog!
Da budem sočan plod koji
ne zadovoljava stroge standarde voćarstva;
stoga me ne prskajte i ne kalemite.
Ne podstičite moj rast!
Pustite da razvijam
golemo telo rumenog (i crvljivog) ajdareda!

Kada sazrim, nemojte me brati!
Neka padnem na zemlju,
da natrule modre masnice
mog voćnog tela
označe neskrivenu zrelost

Šta mi vredi što sam pametan kad sam glup?

Više ne znam kome se obraćam
i da li do nekoga dopirem
ali znam da ako ništa drugo
moje meso je savršena delikatesa
koja masnim dronjcima
drži moje reči

A zašto si ovo, zašto nisi ono?
Zašto nisi bolji odabir za
paštetu kapitalizma,
zašto si tako pametan a
nadasve tako glup?

U mašini se zbiti,
kulirati dok radno vreme protiče;
da li daju neku platu
za jednog dobrog čuvara sira u letnjem periodu
ili možda za farbara limunova u žuto
ili za posmatrača dalekovoda u pustinji
i za slična zanimanja meni tako bliska
čije se dnevnice ne obračunavaju po tarifama zavoda za zapošljavanje

I čitav život učio sam biti glup
a tako pametan,
i bio tako pametan
a tako glup!
Začini humanizma
sjajno su se primili na mene,
sočnog sholastičkog bifteka

A nisam znao
a ne znam ni sad
kako raditi
kako za-raditi
a možda će za dve, najviše tri godine
biti bolje...
a možda će za četiri, najviše pet godina
biti malo bolje...

Nije jasno moje postojanje.
A šta ako ja ne postojim,
šta ako ste me vi izmislili?
Da li sam ja jedan suvišan deo,
što se otkačen od mašine vrti
po kući i dvorištu, po uličnim pločnicima, po šumi
dok se na njega lepe šareni konci i vunice,
čađi, prljavština, polen i zemlja,
pet ambalaža, konzerve, odbačeni papir...
tog nepodnošljivog postojanja,
tog nepodnošljivog toka
tog rasipanja koje gazda firme
ne može da zgrabi

Ostarićeš Oravecu!

Avaj, jadni Joriče!
Gde su sada tvoja
zajedanja, tvoje pesme,
tvoje dosetke što su
za stolom stvarale
buru smeha?
Šekspir

Ostarićeš Oravecu,
ogloði odmah
ostatke ove osrednjosti!

Ostarićeš Oravecu,
oksimoronski ogledi
ogrešće od
okoštalosti

Ostarićeš Oravecu,
od onanisanja,
onanisanja
otežalog otkrovenja

Ostarićeš Oravecu,
oboleo,
ohlađen,
otupeo
opevajući

Ostarićeš Oravecu,
odvajkada ometen,
odsutan,
odlaziš!

Ostarićeš Oravecu,
ohooooho!
ohooooho!
obori, obori!
ojsa, ojsa!
opa, opa, opa!

Smejanje sirena

One sede na drugoj strani stola.
Kose vijore,
šarene kandže presijavaju se.
Blistaju im veliki beli zubi.
Moji drugovi pijanim i vodenastim očima
ne gledaju u pučinu,
zadovoljni u samima sebi.

Homerove sirene pevaju i dave mornare,
a Kafkine sirene nepodnošljivo ćute.
Osluškujem sirene,
ali one niti ćute niti pevaju.
One mi se samo smeju,
dok namiguju svetlucavim očima.

Pokušavam da, uzaludno, doplivam do njih;
ne primećujem da sam
privezan za katarku:
jer smeh vezuje mnogo više
nego pevanje i ćutanje

Ono buduće postaje nerazmrsivo klupko
sirenskih kosa, kandži i zuba,
teškog mirisa i zaglušujuće buke
parajućih vokala u tami

Na putu od žute cigle

Išli smo putem od žute cigle.
Ti si bila Doroti, veselo si lupkala
crvenim cipelicama.
Rekao sam kako idemo u Oz,
kako njoj treba mozak,
njemu srce,
a meni hrabrost.
Tako sam se dobro sakrio od toga
da gospodin Limeni sam zapravo ja,
jedna šuplja kanta bez srca,
jedna prazna zarđala ljuštura.
Moje škripave korake kling-klang, klang-kling
niko nije čuo, osim tebe.
A, ti si i dalje lupkala crvenim cipelicama,
pravila se da je sve u redu,
i bila tužna, što ćeš se uskoro
vratiti u Kanzas.

Izdavačkoj redakciji...

Izdajte me, slobodno me izdajte!
Izdali ste i mnogo gore od mene,
u velikim i malim tiražima,
izložili ih oku javnosti, policiji ukusa,
zaveli ih u kartoteke,
fotografisali i numerisali

Izdajte me, vi šarenoglavi čuvari
trošnih cigli i maltera
o, čuvari tabaka i recikliranog papira!
Zar se moje reči ne mogu smestiti
na sve te stranice, zar moje reči ne zaslužuju
barem jedno posečeno drvo?

Zar sam ja najgori?
Zar ja jedini neću biti zaveden u bibliotečke kataloge,
čitan i propitivan od strane kritičara, novinara, publike?
Ubacite me u diskurs!

Zar ja ne smem da se širim
po knjižarama, književnim večerima, štampi?
Tako bih želeo da mlađane devojčice
pričaju uz strasne uzdahe o mojim knjigama,
da dečaci moje stihove koriste kao sredstvo
za flert i snošaj

Kako bih voleo da
slasno i podmuklo kvarim
i nadahnjujem omladinu!

I zato vam kažem:
izdajte me, izdajte, prodajte me masi!
Kucači, štampači, slovoslagači, knjigovesci!
Za društvo spektakla ja sam stvoren!

Srećni idiot
(zen)

Prijatelji mi kažu:
„Ti bi bio srećan i da imaš
samo tri kamena“.
Jeste, zašto da ne,
bolje da imam tri nego dva.
A, kada bih imao dva,
i to je bolje nego jedan jedini.
I sa jednim kamenom,
znao bih se nekome od njih pohvaliti:
„Ej, matori, imam kamen !“
Bio bih srećan i da uopšte nemam
nijedan kamen.
Bar ne bih morao da vuglim
kamenje sa sobom.

Kineska roba

Zar će me neme stvari
koje se bez ikakvog straha
prepuštaju zubu vremena
nadživeti?
One će postati verne sluge
onima posle mene,
neke kao uspomena prijateljima,
neke će ležati bačene u prašini,
a neke će možda bdeti mnogim generacijama
Kupovaću samo kinesku robu,
trošne stvari sa buvljaka,
falš i bofl proizvode,
jer ne mogu da se pomirim
sa trajanjem onoga što je bilo deo mene

Smejanje samome sebi

Kad prođem ulicom, smeju mi se
Kad sa nekim pričam, smeje mi se
dok se smejem, moj osmeh deluje zarazno
I kad pričam ozbiljnim tonom,
retko ko izdrži da se ne nasmeje

Zar je moguće da sam takva kreatura,
nekakva komedijaška maska,
koju nosim mesto lica?

Smešna je moja pojava, misli, govor,
smešne su moje pesme;
toliko je sve smešno da i sam
prasnem u smeh.

Pa se smejem, smejem, smejem,
sa ostalima, smejem se samome sebi,
prikrivajući svu gorčinu
vlastite neprilagođenosti

Opet nisam jebo

Bio sam odličan đak
opet nisam jebo

Uvek sam slušao roditelje
opet nisam jebo

Gledao sam gomilu pornića
opet nisam jebo

Uhvatio sam je za sise
opet nisam jebo

Stavio sam joj ruku u gaćice
opet nisam jebo

Ona mi je najbolja prijateljica
opet nisam jebo

Pipala me je dole
opet nisam jebo

Ja samo želim da pričamo...
opet nisam jebo

Stalno je smaram na društvenim mrežama
opet nisam jebo

U horoskopu sam ovan,
podznak ribe
opet nisam jebo

Smršao sam deset kilograma
opet nisam jebo

Ona je bila prava
opet nisam jebo

Ja te volim!
opet nisam jebo

Ruka u ruci, šetamo se parkom
opet nisam jebo

Zavodljivi pogledi u klubu,
telo do tela, plešemo u znoju
opet nisam jebo

O ljubavi pročitao sam
sve knjige iz gradske biblioteke
sve znam, a
opet nisam jebo

Pročitao sam mnogo
knjiga o feminizmu
opet nisam jebo

Nikad nisam bio
muški šovinista
opet nisam jebo

Poštujem LGBT populaciju
opet nisam jebo

Ja je neko Drugi
opet nisam jebo

Jedan momak mi je udelio kompliment
da lepo izgledam
opet nisam jebo

Tebi sam čak i pesme pisao
opet nisam jebo

Imali smo romantičnu večeru
opet nisam jebo

Želim da to bude iz ljubavi
opet nisam jebo

Ako ti ne želiš,
neću ništa da pokušavam!
opet nisam jebo

Polako, nećemo da žurimo!
opet nisam jebo

Ostavi ga, on te ne poštuje
kao ženu!
opet nisam jebo

Sami u kolima dok svira radio
(šta bih ti radio)
opet nisam jebo

Hoćeš da se tuširamo zajedno?
opet nisam jebo

Ćao! Znamo li se od nekud?
opet nisam jebo

Javi se, malena!
opet nisam jebo

Napio sam se
opet nisam jebo

Ušmrkao sam četiri lajne spida
opet nisam jebo

Unajmio sam prostitutku
opet nisam jebo

Popio sam vijagru
opet nisam jebo

U CV-u sam kao
radno iskustvo napisao
da nisam jebao.
Sekretarica koja je primila
moj CV gledala me je sa suzama u očima.
Opet nisam jebo

Pobedio sam 2013. godine
na Poezinovom slem takmičenju
opet nisam jebo

U Malmeu sam učestvovao
na Evropskom slem šampionatu
opet nisam jebo

Učlanio sam se u partiju
opet nisam jebo

Ona se skinula
opet nisam jebo

Ona mi je dala
opet nisam jebo

Ja volim da je
vežem za krevet
opet nisam jebo

Otkopčala mi je šlic
opet nisam jebo

Tri puta za veče
opet nisam jebo

Hajde jedan zornjak
na brzinu
opet nisam jebo

Nemoj po kosi!
opet nisam jebo

Oženio sam se
opet nisam jebo

Žena mi je rodila dvoje dece
opet nisam jebo

Češanje

I'm the happiest slave round here,
'Cause pleasure is the boss

Kao pauk uvučem se
u tvoju sobu
stojim poput mosta nad tobom
lepša si možda nego na Instagramu
i bez filtera tako zračiš
a samo bih želeo da se
češem, češem o tebe
sa tobom, češ češ

češni me češni,
polako se primakni

a ni BDSM mi nije stran
iako sam staromodan tip
ruže i vino, tiha šaputanja u uvo
dok mazim ti rumene obraze
a samo češ češ

češni me, češni
polako se primakni

Ljubav je češagija,
u ovom dobu svi bi samo
da se češu, svuda po telu
šireći svrabni virus
češu, češu po internetima,
bez ikakvih obaveza
a češagija se ne troši i uvek je ista
češagijom ću te, češagijom ćeš me
a svrab se širi svuda kao jezero bola

češ, češ, češ

Češagija radi, češe, narod se češe
virtuelno sve više svrbi, svrbi po telu,
po celom telu svrbe rane

nervi napeti ne nalaze mir

I dalje stojim nad tvojim krevetom
i češo bih se, češo sa tobom
jer svrbi kao jezero bola
pletemo mreže među nama
i češkamo se, češkamo,
draškamo se, draškamo
češ češ, draš draš

Tela, virtuelna i stvarna
češu, češu se stalno, draškaju se
jer život svrbi, taj život prokleti
što pakleno svrbi po celom telu
češ češ draš draš

češni me, češni
polako se primakni

A gde te svrbi, ja da te počešem!
- reče Smrt

Narcistički paprikaš

Narcise, Narcise,
oooh, Narcise!

Eho, ti dosadna mala nimfo!
Melodija smsova po celi dan me prati,
šalješ mi svoje sise u chat,
virtuelno vrebaš me,
Eho!

Volim ukus tvojih uzdaha,
sa znojem i vriskom.
Tvoja tela smenjuju se
sa Porn Hub-a, Xhamster-a, Red tube-a,
sa Instagrama, Facebooka.

Narcise, Narcise,
oooh, Narcise!

Kao da na sebi osećam tvoje tek
napupele grudi,
topli dah usana, tvoju pljuvačku
koja se sliva u potocima,
tvoju toplu pičku...

Ja, neuronski puž
koji sebe grli u
virtuelnoj kućici.

Zašto ponavljaš moje reči,
zašto stvaraš vrtloge u vodi?
Moj lik, zamućen, u očevom kazanu.

Bolje zavedi moga oca
da me ne bi pojeo!
Ali, ti i dalje stojiš kraj očevog kazana.
Pališ vatru!

U njemu se krčka

moje telo iseckano na kockice,
sa lukom i začinima,
lepo se krčka i dugo...

[grčenje malih ženskih stopala
palacanje jezikom
mala ušna školjka
topla naježena bradavica
šaputanje
dodir zečijeg krzna
čokoladni puding
smrad stajskog đubriva
zabijanje nogu u topao pesak
šuštanje lišća
vlažan i memljiv podrum
vruća zemička]

Kad se jelo ukuva i
meso omekša,
dodati peršun i ruzmarin,
dodati kuvane knedle na lovački način

Poslužiti toplo za ručak ili večeru!
Prijatno!

Kutija i Žirafa
(shizofrena pesma)

Konobar, molim litru fiziološkog rastvora!

poubijao sam sve krznene kaputе i kaučeve
ta ostavite me više na miru
ne mogu sad da vam
isplatim kuglične ležajeve

Gradski nar eksplodira...

jure, jure ulicama
tone žive vage
niko ne lovi
tog svinjolikog stvora

Revolucija, revolucija, i noćna polucija!

mali mravi su brzo raščerečili
suva tela kišnih glista
dupla dnevnica, topli obrrok, trinaesta plata
ma, jebo vas vrag dečiji

Molim vas kilo banana...

muška lezbejka koja
voli ženskog pedera
ženski peder koji
voli mušku lezbejku

Crevca na žaru i „Drina“ za sve!

ja sam tvoja vrana kobila
ja sam tvoja kobila vrana
jaši me, jaši
sa sviju strana

A, gde sam ja to stigao...

ej, ne žalim para i implantata
sad imam kromanjonsku vilicu
kao Kirk Daglas
i sve će žemske da me vole

Moramo se uživeti u kriminal da bismo se protiv njega borili!

zagrljeni pevaju
krvnik i žrtva
zakon i ustav stare su barabe
koje ništa ne rade za džabe

U dupe ti ubacim žeton...

sireno, izgubila si krljušti
sa BRAUN-ovim SILK-EPIL aparatom
kad pojedeš SNICKERS postaješ
jak kao Arhanđel

Pičkobrst!

nevina kao devica koju
pitaju o ružnim stvarima
a ko kontemplira noću
danju je ko izdrkan

Civilizacija te ubije pa ti plače na grobu...

u beskonačnost se stiže
putem unižavanja konačnosti
ako ne možeš da farbaš limunove
možeš da dresiraš pacove

Živela Izdaja!

Oda parizeru!

O, parizeru, o mrvo mesa među otpacima!
Tako volim tvoju sadržinu i tvoj ukus!
Spašavaš me iz ralja moje potrošačke egzistencije,
O parizeru!

Zašto se ti zoveš Parizer kad nisi iz Pariza?
Da li u Parizu imaju boljih parizera,
o mrvo mesa meď sojom, meď salom i kožurom,
o suštino neopevana među mesnim prerađevinama!

Da li je mesni narezak tvoj otac,
a pašteta majka, ti jeftina uteho gladnih?
Bez tebe se ne može a tvoje je
prisustvo podrig i gorušica moja,
crevna igra gasovitih melodija!

Tebe voli i staro i mlado,
ti si radost vojnika u kasarni,
deteta u školi,
žena u porodilištu,
radnika na građevini,
bake i deke ispred apoteke!

Parizeru naša diko,
Parizeru naša priliko,
Parizeru naša politiko!

Rani sina parizerom
pak šalji u inostranstvo
Srbija se umiriti ne može!

Osho, Dosho i Usho

Čuveni mudrac upravo je
Osho,
za sobom ostavljajući
traktate i japansku trešnju u cvetu,
androide što poslužuju zeleni čaj

Rekao je da odlazi na Tibet
i da će se možda vratiti
da održi par seminara o transcendentalnoj meditaciji
i podeli blagoslove svojim učenicima
Uplatom na ovaj kurs dobijate gratis
reiki tretman preko Skajpa

Posle njega jedan drugi je
Dosho,
a nije se dugo ni zadržao
i podsetio na disanje OM! udahni,
OM! izdahni, OM! udahni, OM! izdahni
ne zaboravi da zaliješ zen baštu,
pitaj se o smislu drveta koje pada sâmo u šumi
i da li ga neko čuje u
popodnevnoj gradskoj gužvi u autobusu

Takođe, pokušajte tapšati jednom šakom
dok ležite u sauni spa centra
i ne zaboravite organsko, samo organsko!
Uradite natalnu kartu, vežbajte lotosov cvet u jogi,
i bez stresa, bez stresa dok prolazite
kolima kroz sirotinjske četvrti
Čija puding na dan i ne treba vam lekar!

Nije prošlo mnogo vremena
kad je jedan
Usho,
i to u samu vatru građanskog rata
Obe strane su ga dočekale
kao sveca,
posipajući ga cvećem i

časteći ga šampanjcem
Obe strane sukoba posavetovane su
da se redovno mole,
tretiraju svoje telo i dušu,
ne zaborave da ostave darove crkvi
kao i da napokon,
zbog karmičke ravnoteže u svemiru,
naplate dugove svojim neprijateljima
jer neprijatelj je tako nepouzdan
kreditni dužnik sa zaostalim kamatama i hipotekom,
a koji nam tako mnogo duguje...

Idila

Došao je kući
skinuo odelo, kravatu, cipele.
Razlio se u bezobličnu masu,
zavaljen u fotelji.
Deca su mu ispišala cipele.
Punu pepeljaru pikavaca
žena mu isteresa u pantalone.
Pas, kojeg je mazio, izgrizao mu je ruke do krvi.
Uveče sa društvom odlazi u kafanu.
Pijani vraćaju se kućama,
smeju se, pevaju i viču:
„On je lopuža!“, viče jedan i pokazuje na prolaznika
„Ona je kurva!“, viče drugi.
„On je pederčina!“
Veselo se dogegaju kućama,
spavaju pijanim snom pravednika.
I tako svaki dan...

Omnibus

Mislio sam dok
sam češ'o guz:
šta to beše omnibus?

Omni-bus; omnis-bus,
da l' to beše kraj, šlus?
A, što sam tako
hteo biti Rus?

Kad brljamo u noćima
i tražimo u očima
neku mis'o ili pamet

I sve se rasprsne
i sve se zgusne
u jednu tačku

Zato je bezveze biti
omnibus, jer mi smo
mali, mi smo maaaaaali
mi smo maaaali
mi smo mali papagali

Diskriminacija kulturom

Gledao sam u nekoj naučnoj emisiji
da su dupe i polni organi
biološki čistiji od ruku i lica

Ruke i lice, koliko god delovali čisto,
lako se prljaju, i stalno su prljavi
Dok su dupe i polni organi sve vreme čisti,
koliko god nama delovali prljavo

A, mi toliko insistiramo na licu,
na časnom i čistom obrazu
koji celivamo i mazimo,
koji je večito prljav, pun bakterija
A, guzni obraz, pun čistoće,
proklet i zanemaren čami,
zaklonjen od pogleda
Zapravo, bilo bi bolje i zdravije
nekoga poljubiti u dupe, nego u lice

Tako nam mnogo znači bratski stisak
znojave i masne ruke
Često se zapitamo da li je dotični gospodin
oprao ruke posle upotrebe toaleta
Kao da je na ruke prešlo
nešto pogano i zarazno, otrovno
Kurac i pička su pogrešno optuženi,
zapravo, trebalo bi prati ruke
pre nego što se oni dodirnu

Ruke i lice samo su izmišljotina
čistunaca, moralnih buva i nečiste savesti
Kultura nepravedno diskriminiše
naše polne organe i dupeta

Dupe, kurac ili pička, naše su lice i ruke
koje treba dirati, ljubiti, hvaliti, poštovati,
sa njima se igrati
jer oni govore mnogo više

nego što lice i ruke mogu da pokažu

Najbolja pesma

Ovo je najbolja pesma
i ovde je najbolja pesma
i tamo je najbolja pesma
i ovde je najbolja pesma
i tamo je najbolja pesma
i ovde, i ovde
i tamo, i tamo
i tu, tu, i tu.

Idu skupa najbolje pesme,
umočene u šećer,
poslužene uz slatko od dunja,
najbolje pesme,
uz vino i čokoladu,
dobro energetski izbalansirane,
najbolje pesme,
makrobiotičke, pune vlakana, C vitamina,
omega 3 masnih kiselina, sveže ceđene,
najbolje pesme,
milovane anđeoskim krilima,
posrebrene zvezdanom prašinom,
najbolje pesme,
kaljene od zlatnih poluga,
krvare rubine, sa očima od smaragda,
najbolje pesme,
su od 100% prirodnih materijala, 100% biorazgradive,
i mogu da se recikliraju
najbolje pesme se dobijaju gratis uz svaki kupljeni proizvod
one se kupuju na akciji u supermarketu,
najbolje pesme,
za velike i male uši, za prilepljene uši,
za magareće. klempave, špicaste,
za uši pune prljavštine, za uši koje krvare,
za mirišljave uši, dlakave,
za bebeće uši, pseće i mačeće,
za buržoaske i proleterske uši,
najbolje pesme!

Tvoje pesme su dobre, ali nisu najbolje
njegove pesme su dobre, ali nisu najbolje
njene pesme su dobre, ali nisu najbolje
Ova pesma je najbolja,
među najboljim pesmama,
iz legla najboljih pesama!

Ovu pesmu odobrilo je
ministarstvo kulture, ministarstvo obrazovanja
zavod za izdavanje udžbenika
udruženje književnika Srbije
fondacija za humanitarni razvoj
nevladine organizacije
kancelarija za mlade
biblioteke, univerziteti, književni klubovi, kulturni centri
takođe, višestruko je nagrađivana na takmičenjima i festivalima poezije
Ona je propraćena štampanim i televizijskim medijima

Nju je blagoslovio patrijarh i SPC,
svetosavski hor uz pesmu : „Svjati Bože,
svjati svetli, svjati presvetli!“
Pesma je ispitana u institutu za javno zdravlje,
vakcinisana protiv besnila,
testirana na HIV i hepatitis C,
pregledana pod nadzorom dermatologa
U apelacionom sudu ocenili su da je
ova pesma potpuno u skladu sa ustavom,
da ne vređa niti ugrožava bilo čija prava i slobode

Ova pesma tretirana je najboljim
pesticidima, herbicidima,
na najboljem zemljištu uzgajana
Za nju su uplaćeni svi doprinosi,
kao i za info stan, za komunalne usluge,
uz odgovarajuće životno osiguranje

Ona je usvojena, pobedivši sa
parlamentarnom većinom,
sa najvećim brojem predstavničkog tela.
Ona je proevropski orijentisana,

rame uz rame sa tradicijom, nacijom i ćirilicom.
Ona je u policiji zavedena kao zaštićeni svedok,
pod budnim okom DB-a,
antiterorističkih jedinica i vojne policije

Ova je pesma najbolja,
sterilizovana, dezinfikovana,
najbolja pesma,
pravno regulisana,
politički korektna, etički ispravna, pravoslavna,
najbolja pesma,
Samo najbolje pesme su umetnički vredne,
samo najbolje pesme su kulturne pesme,
one su lepo vaspitane, uzvišene,
odobrene u čitankama,
antologijama, istorijama književnosti

Tvoje pesme su dobre, ali nisu najbolje
njegove pesme su dobre, ali nisu najbolje
njene pesme su dobre, ali nisu najbolje
Ova pesma je najbolja pesma.

Snežana i sedam patuljaka

Kopaj, kopaj, Snežana!
Kopaj, kopaj!
Dublje,dublje Snežana! Kopaj! Kopaj!
Tako, samo kopaj Snežana!

Krpi, krpi, Snežana!
Krpi, krpi!
Malo niže, malo više! Krpi! Krpi!
Tako, samo krpi Snežana!

Ribaj, ribaj, Snežana!
Ribaj, ribaj!
Na kolenima, na patosu! Ribaj! Ribaj!
Tako, samo ribaj Snežana!

Čisti, čisti, Snežana!
Čisti! Čisti!
Po uglovima, po pukotinama! Čisti! Čisti!
Tako, samo čisti Snežana!

Kosi, kosi, Snežana!
Kosi, kosi!
Izraslu travicu, narasli žbunić! Kosi! Kosi!
Tako, samo kosi Snežana!

Loži, loži, Snežana!
Loži, loži!
U peć debele cepanice! Loži! Loži!
Tako, samo loži Snežana!

Mesi, mesi, Snežana!
Mesi, mesi!
U rukama naraslo testo! Mesi! Mesi!
Tako, samo mesi Snežana!

Mi smo normalni!

(Vrata Želje)

Otvaraj, otvaraj, našli smo te
Govori!

Za tako nešto moraš biti teški ludak,
ne, navikao si, suviše si navikao...
To što ti radiš samo je neprestano oponašanje drugih

Biti siromašan (ideal)
Nedostatak
Briga
Kauzalni lanac

Ne, nemoj mi protivrečiti!
Da li si ikada prevario svoje voljeno biće,
ili svojeg bližnjeg?
Da li si ubio, silovao, bilo šta?
Jesi li bilo čime pokazao da si prevazišao granice?

(Misliš da si bolji od nas, a?)

Videćeš kad se budeš zaposlio
da su skokovi slučajnosti nemogući
Hleb i karton imaju isti ukus
Miris cveća i tutkala jednaki su
Dodir mekog krzna i šmirgle indiferentni su
Bez krpljenja idealizma, molim!

(Vikali su na sav glas i držali se za
stubove znanje, da ne bi slučajno poleteli)

Tekst-telo

„Videćete moje sadašnje telo
kako leti u paramparčad
i sakuplja se
u deset hiljada opštepoznatih vidova
jedno novo telo
u kojem me nećete moći
više nikada
zaboraviti.“

Antonen Arto, „Post-scriptum“

Slobodno raskomadajte,
raskomadajte virtuelnu hladnoću
kao bremenitu česnicu znakova

Ostaću večito pitanje o samome sebi,
u biografskoj tami fosilnih ostataka
Nedodirljivi singularitet traga

Vetar je razneo maslačkovo seme,
poletele su reči ka prostorima označenog
Projekat sam pisma

Beskrajnoimenost postaće sastav tela
Klijam, multipliciram se narastajući
u topografskim kabinama za snove

Stvar po sebi

Izgoniš me iz džungle činjenica,
osmokraka hobotnice,
lepljivim pipcima onostranosti
da hrlim ka neuhvatljivim granama
najslađeg voća kosmičkog stabla

Kukavički smo naivni u
naivnoj trezvenosti, kad u skučenosti
domaće životinje vidimo
blaženu i traženu večnost, gde
Navika postaje otkrovenje

Svetlost Dana pokorava misteriju Noći
u siromašnom namirenju
Biću toliko bogat da odbijem
potmule osmehe terorisane
kibernetskom mašinom straha

Zavodiš, razigrana ciganko,
plesom maglovitih pokreta
Ogledalo u ogledalu
beskrajno umnoženih likova
pulsirajuće igre u tami

Ti rano tigrovih zuba,
krvareća hermeneutiko!
Radujem se greškama i ponorima,
one su zvezde padalice na
kinematografskom nebu režirane stvarnosti

Kad te jednom ne bude bilo,
kad se bestajnost sveta rodi
kao Pravilo i Sila,
mozgovi će biti uronjeni duboko
u ekvilibričnu tečnost poretka

Christ-engineering company

Osveta nad materijom.
Osveta nad hijerarhijom.
Istorija. Revolucija.
Napredovanje je umnožavanje žrtve.
Hleb i vino u tabletama.
Zidaju se betonske Golgote,
sa florescentnim krstovima.
Prostetički apostoli,
androidska Bogorodica mehaničkog srca,
Marija Magdalena sa silikonskim grudima.
Kloniranje Hrista.
Start the machine, push the button !

Crkava i supermarketa

Niču crkve kao pečurke.
Prostorna organizacija sakralnog.
Zapišavanje teritorije.

Želim da znam tarifu bogougodnosti,
Pope, daj fiskalni račun
za slave, sahrane, venčanja,
daj kartu za siguran prevoz
do carstva nebeskog !

Supermarketi su božje bašte,
berite slatke plodove želje.
Hodočašća za siromašne duhom,
dok se šeću palatama svevišnjeg.

Mnogih plodova, vazda, ima,
za pobožna ždrela i jednjake.
Ali, nigde nisam uspeo
pronaći jabuke

Volela sam jednog pesnika

Volela sam, ah volela sam jednog pesnika!
Kažu, kad si sa pesnikom da nikada
nećeš umreti, da ćeš u njegovim pesmama
ostati večita uspomena

Provozaj me, o pesniče, na svom biciklu,
malo levo, malo desno, na biciklu,
po selu, da svi vide
da sam tvoja ženka, o pesniče!
Volela sam, ah volela sam jednog pesnika...

Lovio je reči u savani jezika, tako bled i gord
a ja sam se kraj njega šćućurila
Govorio je da nikad neću napisati dobru pesmu
da će me on naučiti kako se pišu pesme

„Spevaću ti labudove pesme,
u alhemijskom vrenju svog života
Ti si moja Saloma,
što se ljubi poput vrapčića, koja priča
maslinastim glasom...“

Oh, moja simbiozo Rilkea i Ničea,
čekala sam na tvoju pesmu o meni, čekala,
molila se...
Nažuljala kolena.

Moja nana mi je govorila da nikad neću
biti njegova ljuba.
Jer ja ne znam ko je Miljković, Bodler, Kafka
i ostala gamad.

Al tako je lep, nano,
lepi pesnik, oj nano, lepi pesnik, oj nanice!

Kada bi mi pesmu napisao, oj nano nanice!
A mrvio je moje usne,

sladio se mojim butkicama,
tražio me prstima u tami...

Lepi pesnik oj nano,
lepi pesnik oj nanice!
Kada bi mi pesmu napisao,
oj, nano nanice!

A govorio je da nikad neću
napisati dobru pesmu
al istina je često terorizam jezika
tih malih stihića
koji tako smaraju o izgubljenoj ljubavi
koje nigde nije bilo

A govorio je da nikad neću
napisati dobru pesmu...

Čitanje žena

(Bojanu Samsonu...)

I samo tako mi kažeš (gotovo podrugljivo):
„Čitajte, više čitajte, gospodine,
pa ćete onda i bolje pisati!“
Da, čitanje, to polagano zrenje
koje svakom piscu treba.

A, koliko je šlepera knjiga pročitano,
koliko vremena utrošeno u sitne sate
listajući na hiljade i hiljade stranica

Koliko nam je knjiga dosadnih, osrednjih,
pa i onih u koje se ceo život kunemo
prošlo kroz ruke...

A, pitam se šta bi bilo
da nam je toliko žena
prošlo kroz prste,
šta mislite o tome, gospodine?

Da li bismo i njih
onako pohotno lizali
kao što ližemo prste dok prevrćemo stranice,
ispipavali njihove uglove i obline korica,
mekog ili tvrdog poveza,
nežno ih prelistavali,
razdražljivo mirisali,
marljivo povlačili prste po njima
prateći tok rečenice?

Da li bismo ih vodili u krevet
da leže na nama dok ih čitamo
ulažući poslednje atome snage da
ostanemo što duže budni?

Da li bismo naslađivali duh
dok noću pod stonom lampom
uzdišemo nad njima, znojimo se,

upijajući esenciju slova
nad tamnom pukotinom smisla?

I kako pisati, o-pisati, na-pisati...
sve te žemskinje, gospodine,
sve te knjige,
tanke i debele,
u tomovima i nastavcima,
različitim žanrovima,
raskalašne i stroge,
Ah, sve te knjige, ah, sve te žemskinje
koje nam kvare večnost!

Uspavljivanje krokodila

Od uvek sam se plašio da zavlačim ruku
u ženske tašne…

dodao bih joj tašnu pažljivo,
sa dva prsta
plašeći se da prstima
slučajno ne dotaknem njenu unutrašnjost

Ženske obično nose čokoladu…
ja bih nosio bombone,
ne da bi ih jeo
nego da bih nekog ponudio (možda neko dete)

kad istrese sav sadržaj
na sto tražeći neku sitnicu
(koja bi baš trebala biti tu),
to deluje tako deprimirajuće

Besna je, guta po dva bensedina…
na momente zaplače, pa zastane
zatim me zagrli, pa me odgurne od sebe,
desnom rukom pokriva lice

opet nešto kopa po tašni,
i još više se uznemiri
zajapurena je i teško diše,
dlanovi su joj znojavi,
dahće i pomalo sikće

*

Ja je mazim po stomaku,
to je smiruje
gledao sam na Discovery-u
da tako uspavljuju krokodile

Moj Tanatos tvoj je Eros, bebo!

Lako je ženama, one uvek mogu!
U svim pozama, i sa svim emocijama, na svim mestima i prilikama.
Pitanje je da li žele.
A muškost pak neprekidno operiše sa svojim nedostatkom
u oscilovanju između nemoći i preranog vatrometa

Muški orgazam samo je kratkotrajni money shot,
a ženski orgazam čine tajna virtuelna kretanja kriptovaluta

Lako je vama ženama!
Prepuštene vrtlogu strasti
bez kontrole dajete sebe,
i vaš orgazam je onaj višak vrednosti
koji treba izmamiti
uprkos ćudima prerane ejakulacije

A ja mučno mislim
na mrtve mačiće,
tela što se raspadaju,
na sve moguće sahrane
na kojima sam bio
i mrtve koji otkriveni
i bledi čekaju poslednje pozdrave;
rojevi muva, mravinjaci i osinjaci
i ostali vesnici slatke smrti
sve me preplavljuje
da odloži moju malu smrt!

Moj Tanatos tvoj je Eros, bebo!
Misli o tome svaki put kada želiš da me iskoristiš!

Kako sam se smandrljao s tobom?

(Mariji Pejin i Damiru Nediću...)

Ne znam kako li sam
zaglavio s tobom...
Da, prvo si me ošamarila svojom kosom,
a potom ošamarila usnama;
a posle...
a posle tiha šaputanja u uvo,
razgovori do kasno u noć,
naši prsti međusobno isprepleteni,
tela pripijena...
a posle je teklo
bez kraja i konca

I tako se nekako smandrljali nas dvoje!
A ja sam hteo samo da se poigramo...
Rekao sam: dobro, budi moja kad baš hoćeš,
dok ja ne nađem neku drugu...

Uvek sam se smejao
svim tim parovima
koji se drže za ručice
i šetaju parkom
Ne, ja nisam taj tip,
mene sve to tako smara!
Te besmislene, kičaste stvari
koje popunjavaju ljubavne trenutke

A ko me ter'o da se
s tobom kačim?
Vreme je prolazilo, nisam znao
šta će me snaći,
delovalo mi je nemoguće da živim,
sam sebi sam bio vanzemaljac
ni okolina me nije poznavala
A onda si došla ti!

Ranije sam mislio:
Eh, kad bih mogao naći ženu

koja bi me volela samo zbog moje poezije
a ne zbog mene samog!
A ti! Ti uopšte nisi volela moje pesme!

Nego onog malog i jadnog mene,
unutrašnjeg neprijatelja, poniženog i uvređenog
koji mrsko gleda na svet!

Ljubav?
Nije to tako jednostavno
kao kad nađeš kuče pa ga zavoliš.
Mada, nije ni mnogo teže od toga.
Mi bismo dali sve ono što nemamo
da bi se ispostavilo da nam to ne treba.
Ništa, do nas samih!

Tako smotani, balavimo dok se ljubimo
neskladni u pokretima letimo jedno drugom
kome lakat kome koleno
i ugrizi ostaju na koži i upala mišića,
premor i prehlada,
i sve boli, i glava, i kičma, i ruke, i guzica...

Volimo se, nesavršeni kako samo mi umemo biti,
bez zadrške,
nespretni i nezgrapni na ovom svetu,
propali i smešni, grlimo se
i dok se svet ruši mi tražimo ljubav
i dok se svet ruši mi nalazimo ljubav!

Tako sam se smandrljao s tobom!

Pustila sam brkove

Guste i tamne,
sučem ih na gore
Simetrično ih začešljavam

Ko kaže da ovaj ukras ženama
ne stoji lepo?
I muškarci vole kada ih
žare crne pijavice po vratu

Žena ne postoji (što kaže Lakan),
a muževnost je tako ženstvena;
sve te velike depilirane grudi
i zategnuto telo, graciozan hod

Neko vreme bili su a la Klerk Gejbl,
a zatim sam ih pustila da rastu,
junački i vunasti

Tvoji drugovi ti zavide
jer bi i oni želeli nekoga ko im je sličan,
da osete toplinu,
brižnu ruku koja ih miluje i udara

„Oh, draga, tako me podsećaš
na moga oca !“

Ljubiš me,
tim vlažniim ribljim ustima, zagrcneš se
pa ispljuneš dlačicu
koja ti zastane na jeziku

Prokleto poreklo

Jaranice, jaranice,
jaranice, jaranice,
ko te dira
ispod suknjice?

Draga, lepa si
kao masovna grobnica

Jao, ajde uđi, uđi!
Nemoj da čekaš, uđi!
Uđi, nemoj da stojiš pred vratima!

Ona: Najvažniji su sreća i osoba

pod 1. Sreća: stanje bez ikakvih
ružnih misli; nije važno telo,
važne su misli

pod 2. Osoba: biće koje ima
svest o sebi

Ja: Ah, ti si tako inhibirana,
da si prosto seksi!

Vruć lebac iz furune,
to ne mogu da pipam

Gomboce od šljiva,
još su tople,
umočene u prezlu

Bila je tako hrabra i odvažna!
Požrtvovano je primila
tri metka...
Slava joj!

Haj nek se čuje, čuje,
haj nek se zna

da je mlada partizanka
bombe bacala!

O, miseri Catulle!

Jesi li ti nekad ženila brata?
Ajoj, kako da nisam,
i sve sam vriskala,
jujujujujuju!!!

Sad ću da te okitim
pravom kitom cveća!

Muškarcu je najbolje
da sam sebi postane
brkata žena

Junak ruskih romana

Zatekao sam ga u kafani.
Bio je delimično pijan.
- O, Nikolaje Vasiljeviču,
duboko vam se klanjam!
Umalo nije pao na kolena.
Pridigao sam ga sa poda.
- Otkud vi u našoj guberniji,
koji vas je vetar doneo?
Osmehivao se, potpuno mu je
bilo svejedno što ostali pilje u njega
i što privlači na sebe pažnju.
- Šta ti je čoveče, koji ti je đavo?
- Ma pusti me, spremam rusku književnost,
puko sam sa mozgom skroz...
- Pa si rešio da ga malo zaliješ pivcem, hahaa
- Ej, eno ti one koleginice, sa lingvistike,
tamo je u onom uglu, blizu šanka, znam da
si mi pričao o njoj
Gledala je čeličnoplavim očima, nameštala je kosu,
i samo se neprestano smeškala.
- Jel znaš možda kako se zove?
- Evo, nek se zove Svetlana, oči joj svetle u mraku, a zvuči i ruski
- Po ruski Saša, dabome, hehe
Krenuo je prema njoj, ne znam šta mu je
sad palo na pamet.
- Ljubim vam ruke, damo. Moj drug
Nikolaj Vasiljevič potajno vas posmatra,
onaj tamo sa naočarima.
Rekao mi je da ga podsećate na
njegovu mrtvu dragu!
Svetlana je počela grohotom da se smeje,
sve je brujalo od njenog smeha.
Devojka čije ime nisam znao
(osim izmišljenog imena ad hoc, Svetlana),
postala je strahovita Meduza
koja skamenjuje čeličnim pogledom,
koja se grohotno izdiže nad
mojom bledom prilikom.

Znam šta je Saša želeo, znam.
Da se osetim kao junak ruskih romana.

Telesna pesma

Melodično šire se mirisi loja,
izvrnute mešine goropadne.
Odvrnuo sam česmu da
neprestano lije sokove na sve strane
kroz žile, vene i pore.

Harfama od creva poj lirski
bogovima prljavštine, kose i blata.
U sluz, sline i krv četkice zamočene
za sliku na platnu unutrašnjosti,
za ono što jesam bez skrivanja.

Šupalj trup, bez glave i nogu
jedino je rukama zakačen za zvezde, njiše se ka zemlji.
Pluća i gudni koš su meko sedište
za kamen koji se ljulja ogrezao od krvi
kao na ljuljašci između neba i zemlje.

Loptanje mozgom,
šut na obruč od ruku.
Brzo i vešto dodavanje,
od kolena ka kolenu let;
pažljivi udarci da ne postane kaša.

Ud i mošnje obešeni o konac,
putokaz su za vetrove, na službi su sveštenicama.
Jetra o hrastovoj grani visi
i udara o deblo. Osluškuju
udarce gatare.

Koža čvsto zategnuta u bubanj,
udaraljke od butnih kostiju.
Jače, jače, jače, lupaju bubnjevi u noći,
ritmički nose
šumu i vasionu.

Nikola Oravec *je rođen 17.04.1984. godine u Novom Sadu. Diplomirao je filozofiju na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.*
Poeziju je obično objavljivao na sajtu www.bundolo.org. Jedan je od urednika zbornika Bundolo offline 3, kojeg je objavio SKC Kragujevac 2012.
Organizator je večeri poezije Poetarium, u Novom Sadu od 2012. do danas.
Objavljivao poeziju, kritiku, eseje i intervjue u periodici i na internetu.
Dobitnik prve nagrade na festivalu poezije Protest u kulturi 2013. koji je organizovao Poezin. Učestvovao na European Poetry Slam Championship 2014 u Malmeu, Švedska.
2015. objavljuje prvu zbirku poezije „Kocka su bačene!“ u ediciji Prvenac, SKC Kragujevac.
Na sajtu Rizom – portal za književnost, filozofiju i društvenu teoriju piše kolumne o gastrozofiji.
http://rizom.rs/category/kolumne/nikolaoravec/ .



Николина Андова Шопова

Николина Андова Шопова
ЗАПИРКИ

Се смалуваме

Стапнуваме во нештата и веќе сме дел од нив
Ни кажале ли некогаш дека школките се ноктите на морето
дека и нашите нокти стануваат школки штом влеземе во него
дека стомакот ни е морска желка кога пливаме
дека градите ни се медузи
очите ни се мали рипки издвоени од јатото во плиткото
косите ни се претвораат во алги штом ги потопиме
кожата ни е мовта, влакненцата ни се тревите на камењата
кои се нишаат од водата како од ветер
Ушите ни се морски коњчиња, прстите пипки од октоподи
што ги нудат како специјалитет во скапите менија
Се смалуваме
како морски ѕвезди што се сушат на пристаништата
кои ќе висат некаде како украс на ѕидот
како запрена светлина, потпишан сувенир

Запирки

Пронајдов фотографија во подрумот
од местото на мојата куќа
пред да биде изградена
кога била само скица
во рацете на архитектите
И знам приближно од кога ја има
годината кога е изградена
е замачкана во бетонот во еден агол на дворот
но не знам колку време претходно
ја немало
и пред да постојат
џбуновите тревите и небото
што избледуваа на фотографијата
Дали непостоењето е подолго
од постоењето
и колку е старо ништото

Од прашината што се крена
од фотографијата
како запирки во воздухот
се закашлав

Леб

Ќе можам ли да го изедам
овој авионски сендвич
што го остави сестра ми
на враќање од патувањето

Овој сендвич кој летал
над два континента и над еден цел океан
кој прелетал многу повеќе отколку што некогаш
ќе изодам и ќе испливам

Можеби ќе вкусам малку од облаците
ако пробам од овој леб
кој бил повисок од земјата под него
повисок од сите држави, градови и луѓе
со невидливи рабови и граници
Кој бил повисоко од сите височини
кои некогаш ќе ги дофатам
како зрната жито во него кои виделе повеќе
од пилотите, од стјуардесите,
од сите патници
под авионот

Ќе го свари ли мојот желудник
целото небо
ако го изедам
овој обичен леб

Во моето тело

Јас сум турист во моето тело
и немам мапа во рацете
Некој што случајно ќе помине
ќе ми го покаже патот до квартот на музеите
до големите паркови, плоштадот
до реката што се влева во моето име
Што правам во меѓувреме
Пијам макијато во едно тивко кафуле
и ги листам дневните весници
напишани на јазик кој никогаш не го научив
Секогаш, се сеќавам, кога се враќав од некое патување
небото се разведруваше, Сонцето паѓаше врз ангелите од мермер
и дури тогаш им ги забележував
насмевките на лицата

Ајде да му избегаме на времето

Ајде да му избегаме на времето
што ни се заканува со оптегнат лак
и нѐ нишани со малата стрелка

Ова сакав да ти го кажам
- ако поминам со раката низ некоја географска карта
нема да ги напипам ни планините ни врвовите
нема да се намокрам ниту да ги наполнам рацете со земја
така и ноќва кога поминуваш со раката низ моето тело
нема да најдеш ни прав ни ветер, ни остатоци
од моето име што секојпат одново се раѓа
Зашто не знам колку време помина вечерва
минута, час, година, целиот живот
можеби

Понекогаш кога ќе погледнам горе и долу
не знам која трага ми се чини подолга
онаа од млазот на авионот на небото
или онаа што полжавот ја оставил зад себе

Николина Андова Шопова *(1978) е поетеса и писателка од Скопје. Дипломира на Катедрата за македонска и јужнословенска книжевност на филолошкиот факултет „Блаже Конески“. Нејзината прва поетска книга „*Влезот е од другата страна*“ (Темплум, 2013) ја доби наградата „Мостови на Струга“ за најдобра дебитантска книга што ја доделуваат фестивалот „Струшки вечери на поезијата“ и УНЕСКО. Книгата потоа е публикувана и на англиски јазик. Во 2014 година ја издава втората поетска збирка „*Поврзи ги точките*“, која е објавена и на српски јазик. Во 2016 година излегува тријазичен избор од нејзината поезија на англиски, македонски и француски, во издание на Éditions Bruno Doucey. Нејзини песни се преведени на десетина светски јазици и учесник е на многу поетски фестивали ширум Европа. Застапена е во повеќе антологии на македонска и европска поезија.*

*Во 2018 година во издание на Темплум излезе нејзиниот прв роман „*Некој бил тука*“ за кој ја доби наградата „Роман на годината“ што ја доделува Фондацијата за промоција и унапредување на културните вредности „Славко Јаневски“. Освен поезија, пишува и раскази, песни и сликовници за деца.*



Nina Živančević

Nina Živančević
ŽUMANCE i BELANCE
(R.Hiršlu)

1.
Organski nerazdvojni
Prijanjaju jedno uz drugo
U tečnom ili čvrstom stanju sve dok ih
Ne pošećerite, sve dok spretna ruka mudrog
Kuvara ne uzme jedno od njih, okrutno ih razdvoji
I umuti u penu
A ono drugo ubaci u neki prašak, na primer
U brašno.

2.
Žumance i belance su
Isuviše klizavi da bi
Opstali u nekom drugom agregatu, samostalno.
Loše se jedine sa
Drugim materijalima,
Na vazduhu,samo, žumance
Se brzo usmrdi,
A voljeno mu belance, pretvori
U bljutavu sjajnu tečnost
I zatim lagano ispari.

3.
Bilo je, nekoliko
Više-manje uspelih pokušaja
Da se žumance i belance razdvoje,
Ali su se oni uvek
Uporno vraćali u isti tiganj,
U istu kajganu, izlupani,
Smlaćeni, skrhani godinama

4.

Svaki put kada bi žumance ugledalo belance, ono
Bi uzviknulo- o, zar opet
Svetom šetaš samo, moje
Belance, a i ne znaš kakve sve
Mračne sile lutaju kosmosom,
I kako će te prožderati- dok kažeš OMLET –
Žumance se smejalo, pa zatim plakalo,
Da bi patetično palo u sredinu belanca
Koje ga je sasvim obujmilo,
Obavilo svojom svetlucavom plazmom
I reklo, e, sad dosta, kad je dosta-dosta je,
Ne valja da ovako lutamo ugruvani svetom- kao,
Miloš i Vida Crnjanski...

5.
Žumance i belance su odlučili
Da naduvaju i napirlitaju svoje dve sudbine,
Tako što bi ih putem upornog i
Svrsishodnog nadimanja, sjedinili
I stavili u jedan veeeliki, brzo
Narastajući sufle.

6.

Žumance i belance su se
Obreli na psihodeličnom tanjiru,na
ozloglašenom festivalu ŠNENOKLA. pored
Starog prijatelja krastavca i jednog
Sasvim mladog, ali već trulog paradajza.
Prestani da penušaš- reče žumance,
Zar ne vidiš da prskaš krastavac...
A ti, što tako curiš i flekaš sve oko sebe,
Zamazao si Paradajz- besno uzvrati belance.
Žumance i belance su, nakon žučne raspre
Odstranjeni sa psihodeličnog tanjira i
Ostavljeni bejahu, na milost i nemilost ljuski
Od jajeta, koja ih je mrvila i hrskala se.
JA neću da završim u nekoj torti, zaplaka žumance, a
Belance ga je hrabrilo... Pa i nećeš, žumance, mi smo
Odredjeni za večnost, koju zovu Šnenokle,
za površinu neke zidne freske
Ili za uskršnje jaje, i to ono drveno koje ljudi
Čuvaju godinama...

7.

Poslednje vesti u lokalnim novinama, kao
I neki drugi mediji, tvrde da su žumance i
Belance prestali da budu medijske zvezde i da
Uživaju u primordijalnom dahu Šnenokle kontemplacije,
Koji neki ljudi prosto i obično nazivaju- jajetom,
Jer za ovo UR-stanje ne poznaju neki bolji izraz.
Niko više ne može da ih popije, pojede ili
Ispljune za doručak, jer su čudno sebi ušećerili
Trag. Upućeni, pak, kažu da su zadovoljni razvojem
Dogadjaja, što se jasno ogleda i na jednom i na drugom.
Koža belanceta je čista, kristalno prozirna i glatka
Dok se, jedva primetno, osmehuje žumancetu,svojoj
Prvoj, nedeljivoj supstanci
Porodjenoj iz filozofskog kamena...a žumance sija i
Veoma lepo miriše, na radost vlasnika restorana
„Ljubičasta Kometa“i njegovih gostiju...

Nina Živančević - *obzirom na celo svoje književno delo i njegov razvoj, Nina Živančević zaslužuje naziv kosmopolite. Jugoslovenka po poreklu, ona već dugo živi izmedju Njujorka i Pariza u kome najtrajnije boravi, a svako od ovih mesta gde je boravila ostavilo je najrazličitije poetske tragove u njenom radu. Njena poezija je krajnje modernog senzibiliteta, ona koja negira norme i konvencije i u odredjenoj simultanoj koestetici vremena i prostora, ona nam nudi dezintegrisanu sliku našeg veka gde se strava i sjaj, dobro i zlo neprestano mešaju i spajaju. Ona govori o Evropi koja je bezbrižno pomešala tehniku sa civilizacijom, varvarstvo sa iluzijom samodovoljnosti i gde reči divlje i spremne da povrede, svedoče o njenom znanju i revoltu. Vreme epopeja je odavno završeno i samo delići sonde probijaju slučajne pejzaže naše neme istorije. Nina Živančević hrabro preuzima ulogu pesnika u teškim vremenima ne ustuknuvši nijednom pred teškim sadržajima koje nam nameše moderno doba čiji je ona svedok i prorok. Njeno spisateljsko, umetničko „ja" je tu i uvek ga čujemo, ali odbija da bude patetično i da ga zarobi lagodna subjektivnost. U poetici Nine Živančević, svežoj i odmerenoj, hrabroj i kritičnoj prema svakoj vrsti autoriteta i ideologije ono što je lično i proživljeno je pripremna gradja za širu zahtevnu i promišljenu poetiku. Jedna fraza Crnjanskog koju pesnikinja rado citira, najbolje sumira njen poetski put: „svaka sadržina ima svoj poseban ritam; ritam jeste ekstaza koja zamenjuje jamb i trohej gramatike. Ritam je fluidni tok sadržine i u lirskoj poeziji njena jedina forma."*

Nina Živančević je objavila više od dvadesetak poetskih zbirki na srpskom i na engleskom. Prevodi njene poezije na francuski i na poljski predstavljaju pravu radnu radost prevodiocu a i važan doprinos kulturi.



Νόρα Νατζαριάν

Νόρα Νατζαριάν
ΔΑΚΤΥΛΑ (ΚΥΠΡΟΣ, 1974)

Μια Νύχτα στην Αμαθούντα

Την κατασκεύασες από μάρμαρο
αυτή τη γυναίκα, άσπρη σαν γάλα,
και την έλουσες μες στο φεγγαρόφωτο.

Της έδωσες αστέρια για μάτια, μαλλιά,
χείλη και τη χάϊδεψες - Ω! Μα τόσο απαλά -
κι' εκείνη, πότε μάρμαρο, πότε γυναίκα, μίλησε.

"Πυγμαλίωνα," είπε, "αυτό να μην το ξεχάσεις ποτέ-
αυτή την ώρα, τη φωνή της νύχτας, τη σιωπή,
τα πέτρινα τραγούδια, το πρώτο μου πρόσωπο."

Ήταν η νύχτα που την έκανες γυναίκα,
και που σ' έκανε άντρα.
Και τα κύμματα διέσχιζαν την άμμο
στις μύτες των ποδιών τους.

Εύα

Ποιος με θυμάται τώρα;
Κρύβομαι πίσω από δέντρα
ντυμένη στα γυμνά και περιμένω
τον Αδάμ να με αναγνωρίσει.

Το στόμα μου είναι μέσα σ' ένα μήλο
και δεν μπορώ να μιλήσω.
Είμαι μια φωνή παγιδευμένη
μέσα στα τραγούδια του Αδάμ.

***Gar ou Chgar* (Μια Φορά κι ένα Καιρό)**
Ξαναπές μου εκείνο το παραμύθι, πατέρα.

Το παραμύθι για την ακρωτηριασμένη χώρα
και τα όνειρά της που εξοντώθηκαν.
Για την εκκλησία που έκλαψε,
την αλήθεια που κατηγορήθηκε πως έλεγε ψέματα,
τις φωνές που ξεσχίστηκαν σαν άκρα του σώματος.

Πες μου για τη χώρα όπου δεν γεννηθήκαμε
αλλά που εκεί πεθαίνουμε κάθε μέρα της ζωής μας.

Πες μου για άλλη μια φορά
γιατί οι αρμένικες ιστορίες είναι τόσο θλιβερές
και γιατί υπάρχουν τόσα πολλά γράμματα που σε πνίγουν
όταν οι λέξεις σου σβήνουν και τα χείλη σου τρέμουν.
Πες μου πόσο θα ήθελες να μην υπάρχουν όλα αυτά,
αλλά υπάρχουν. Και δεν είναι παραμύθι…

Είναι η ιστορία μας.
Gar ou chgar.
Υπήρχε μια φορά, και δεν υπήρχε.
Είναι τόσο πολύ πιο εύκολο ν’ αρχίσει κανείς
“Μια φορά κι έναν καιρό” και να τελειώσει “...αυτοί καλύτερα”.
Αλλά τίποτα δεν είναι εύκολο στα παραμύθια που μου λες.

Καταρράκτης

Με ρώτησες τι έκανα
την περασμένη Κυριακή, όταν
με πήρες τηλέφωνο και δεν το απάντησα.

Στεκόμουν μπροστά από ένα καταρράκτη
στην πινακοθήκη Τέιτ. Όχι μακριά, όπως
οι περισσότεροι άνθρωποι, αλλά κοντά, πολύ κοντά, και κοίταζα

και κοίταζα αυτό το αφηρημένο τοπίο
που κρυβόταν πίσω από λευκούς καταρράκτες. Δεν ήμουν σίγουρη
αν ήταν τα δέντρα πρώτα, ή το νερό, ή τις σκιές που αναγνώριζα

Ήταν όλα σκεπασμένα σε μια ελαφριά ομίχλη,
αλλά ήξερα ξεκάθαρα ότι τα μάτια της γης που
με παρακολουθούσαν, χαμένη, εδώ, κάπου στο Λονδίνο

με παρότρυναν να μπω κι εγώ κάτω από το νερό που χτύπαγε
μαζί με άλλους σαν κι εμένα που κρατιόντουσαν
πάνω στο βράχο της ταυτότητάς τους,
σ' αυτόν τον ατελείωτο καταρράκτη που έρεε
και έπεφτε και έπεφτε ασταμάτητα.

Με ρώτησες κάποτε
τι σημαίνει να είσαι Αρμένιος.
Είναι αρκετά δύσκολο να το εξηγήσει κανείς.

Εμπνευσμένο από πίνακα του Αρσίλ Γκόρκι (1904 – 1948)

Ο αρμενικής καταγωγής Αρσίλ Γκόρκι θεωρείται από τους πιο σημαντικούς Αμερικανούς ζωγράφους του 20ού αιώνα.

Όπως την Ανεράδα

Αυτοί που με ακολούθησαν,
αυτοί που θαμπώθηκαν.
Αυτοί που με έπλασαν όπως ήθελαν αυτοί.
Αυτοί που χαμογέλασαν, αυτοί που πόνεσαν.
Αυτοί που έτρεξαν, αυτοί που τρόμαξαν,
αυτοί που έκλαψαν, αυτοί που γέλασαν,
αυτοί που έφυγαν, αυτοί που γύρισαν.
Αυτοί που με κυνήγησαν, αυτοί που με πόθησαν.
Αυτοί, αυτοί, όλοι αυτοί που μ' αγάπησαν, με μίσησαν,
με φοβήθηκαν, με θυμήθηκαν, με ξέχασαν,
με ονειρεύτηκαν, με ερωτεύτηκαν,
με έχασαν.

Χάρη σε όλους αυτούς έζησα.

Και η ζωή μου τελικά ένας κάμπος, ένα βουνό, ένα απέραντο χαχανητό.

Μετάξι

Άνοιξη. Άγγιξες τα φύλλα με το δέρμα σου
κι ένοιωσες σιγουριά. Αυτή είναι η ζωή μου,
σκέφτηκες, αυτό το φρέσκο φύλλο μουριάς.
Και μάσησες σιωπηλά τις πράσινες στιγμές
κι αναρωτήθηκες αν αυτό σήμαινε
πως μεγάλωνες, έτσι που φούσκωνε
και μάκραινε το κορμί σου.

Μια μέρα, άρχισες να γνέθεις
το χρυσαφένιο κουκούλι γύρω σου.
Φάνηκε σαν να κρυβόσουνα λίγο
απ το λαμπρό φως του ήλιου,
σαν να μας αποχαιρετούσες.
Σχεδόν σαν να πέθαινες. Μα κάναμε λάθος.
Η μακριά εκείνη ευθεία γραμμή

ήτανε η ζωή σου σε μετάξι –
γνήσια και λευκή.

Αηδόνι στις Πλάτρες

Σ’ άκουσε ο Σεφέρης μια φορά, πριν από χρόνια.
Η φωνή σου μέσα στον αέρα του καλοκαιριού
αγαλλίαζε και γέμιζε ολόκληρη τη σιωπή.
Την κάθε άδεια ρωγμή.

Κατάλαβε τότε πως όλα του τα χρόνια
είχαν περάσει σαν τ’ άσχημα τραγούδια του κόρακα
τόσο δεμένα στο έδαφος, τόσο βραχνά,
κράζοντας απερίσκεπτα, κράζοντας ...

Την κατέγραψε στη μνήμη του
αυτή τη στιγμή, σαν η μόνη της ζωής του
όπου χίλιες κουρασμένες ώρες
ξέχασαν το βάρος τους και πέταξαν.

Περίπου 365 μ.Χ.

Ένας δυνατός σεισμός κατέστρεψε το Κούριο, περίπου στα 365 μ.Χ. Οι σκελετοί ενός νεαρού ζευγαριού που πιστεύεται πως πέθαναν στο σεισμό βρίσκονται στο μουσείο του Κουρίου στην Επισκοπή.

Κάποτε νομίζω πως μου χαμογελούν
αυτοί οι σκελετοί
άνδρας, γυναίκα και παιδί
κόκκαλο με κόκκαλο, κρανίο με κρανίο,
αχώριστοι.

Μέσα σ' αυτό το αδειανό δωμάτιο μουσείου
η αγάπη τους εκτίθεται
σε μια γυάλινη προθήκη.

Όμως χαμογελούν
λες και ο κόσμος τους ποτέ να μην κομματιάστηκε.
Σαν να κοροϊδεύουν το γυαλί
που σκεπάζει τα λεπτά τους κόκκαλα
ως μια αόρατη κουβέρτα από δέρμα.

Δάκτυλα
(Κύπρος, 1974)

Κρατιέσαι σφιχτά πάνω σ' εκείνη την ώρα,
όπως ένα νεογέννητο
πάνω σ' εκείνη την καλοκαιρινή ώρα
τότε που όλα συνέβηκαν. Όταν όλα άλλαξαν.

Ακουγόταν μουσική στό ραδιόφωνο.
Στην κουζίνα η Μαμά και η μαμά της
καθάριζαν μπάμιες, (περίπου μια ώρα για να ψηθούν)
κι εσύ έκανες ποδήλατο
ή διάβαζες για την Αλίκη και τα δάκτυλα της
που μίκραιναν στην Χώρα των Θαυμάτων. Πενήντα λεπτά.

Άρχισες να νιώθεις τη ζέστη εκείνου του Ιούλη.
Μυρμήγκια σκαρφάλωναν πάνω στα δάκτυλα των ποδιών σου
καθώς φυσούσες φούσκες πάνω στη φλούδα της συκιάς
με τα φύλλα της σαν μεγάλα, πράσινα χέρια.
Το γρασίδι κάτω από τα σανδάλια σου έτριζε
ακριβώς σαν το τρίξιμο πυρκαγιάς. Τριάντα-πέντε.

Δέκα λεπτά, και το παγωτό σου
έλιωσε την βανίλια πάνω στ' αυτιά του αδέσποτου γάτου
και κάτι βούισε μέσα από το γαλάζιο του ουρανού
και η μουσική σταμάτησε. Η μαμά ήρθε,
σε άρπαξε, σ έσπρωξε μέχρι που τα δάκτυλα
σου άφησαν το παγωτό να πέσει χάμω.

Ο πατέρας είχε κιόλας επιστρέψει (μα πολύ νωρίς)
και κάτι στα μάτια του φώναζε.
Η μαμά έκλαιγε πάνω στο τραπέζι.
Η κατσαρόλα είχε ξεχειλίσει
αλλά κανείς δεν έδινε σημασία.
Κι εσύ έκλαψες για την βανίλια που αγαπούσες
κι ολόκληρη η κουζίνα ούρλιαζε. Πέντε.

Και φεύγατε, μέσα σ’ ένα αυτοκίνητο. Πέντε.
Ο γάτος έγλειφε τις πατούσες του. Τέσσερα.
Οι μπάμιες έκλαιγαν με λυγμούς μες στην κουζίνα. Τρία.
Τα φύλλα της συκιάς έγνεφαν αντίο. Δύο.
Και άφηνες τον τόπο σου, δάκτυλο προς δάκτυλο. Ένα.
Πού να ’ξερες πως το νησί σου μοιραζόταν.

Πού να ’ξερες πως μία ώρα μονάχα
μπορούσε να φέρει τόση καταστροφή.

Γιασεμί

Πλησίασε στη γραμμή.
Το άρωμα, η λευκή ευωδιά
την καθοδηγούσε. Γιασεμί.

Ήταν η παιδική της ηλικία και πάλι
που την επισκεπτόταν. Όπως μια μικρή ανάσα
λουλουδιών απ' τον κήπο κάποιου άλλου

σαν περνούσε, κοριτσάκι που μελωδούσε
τα κάγκελα σαν να ήταν άρπα.
Έλα, έλα, το άρωμα την τραβούσε

Πάντοτε. Μα ο κήπος δεν ήταν δικός της,
της έλεγαν. Ούτε και το άρωμα που την παρέσερνε
και την προκαλούσε να μπει παράνομα.

Τώρα, ενώ περνούσε την μη ευθεία,
την αόρατη, την αδιαπέραστη γραμμή,
και καθώς ο στρατιώτης με το γαλάζιο μπερέ

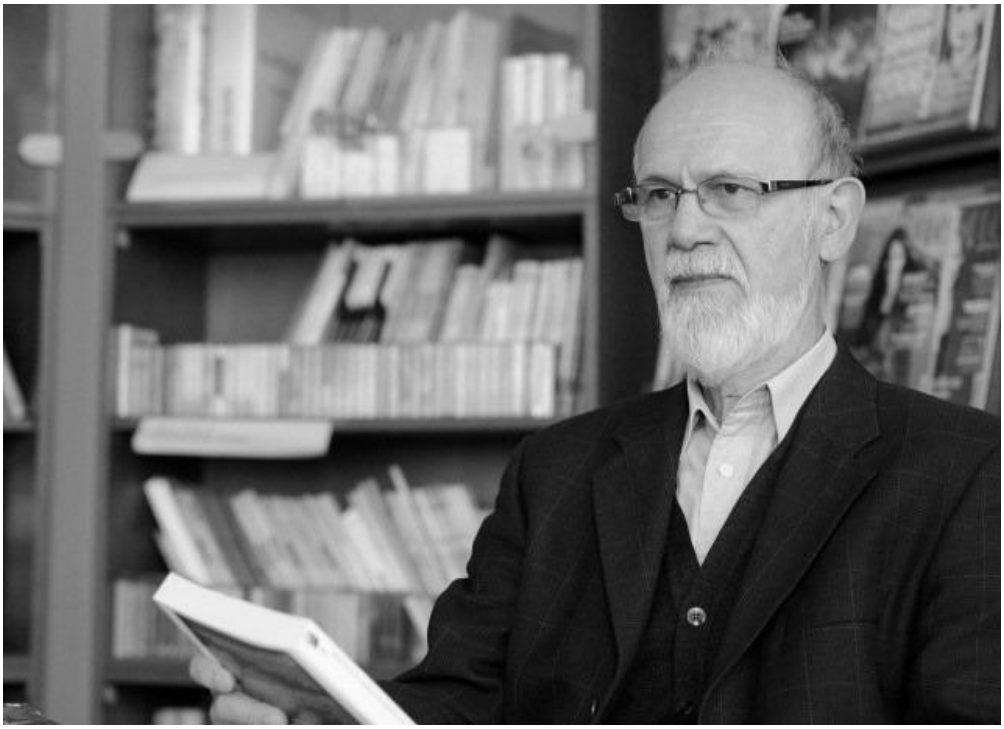
παρακολουθούσε τα πόδια της, μετρώντας τα χιλιοστά
με τα μάτια και άνοιγε το στόμα του
για να φωνάξει το ΑΛΤ!

αυτή ήταν μικρό παιδί που έτρεχε, δυνατή.
ΑΛΤ! της φώναζαν αλλά δεν γυρνούσε.
Εξοργισμένες σελίδες έλειπαν απ' το βιβλίο

της ζωής της. Με κομμένη την ανάσα σκεφτόταν ολοένα
το γιασεμί που θα εύρισκε, το σπίτι που θα έβλεπε,
τον κήπο, τον φράχτη –

Και τη θαμμένη καρδιά
του πατέρα της.

*Η **Νόρα Νατζαριάν** είναι μια βραβευμένη Κύπρια ποιήτρια και διηγηματογράφος. Γεννήθηκε στην Λεμεσό και σπούδασε στην Αγγλία.*
Έχει δημοσιεύσει τρεις ποιητικές συλλογές The Voice at the Top of the Stairs *(Η φωνή στο πάνω τέλος της σκάλας) (2001),* Cleft in Twain *(Σπασμένη στα δύο) (2003) και* 25 Ways to Kiss a Man *(25 τρόποι να φιλήσετε έναν άντρα) (2004) και τρία βιβλία με διηγήματά της, το* Ledra Street *(Οδός Λήδρας) (2006), το* Girl, Wolf, Bones *(Κορίτσι, Λύκος, Οστά) (2011) και το* Selfie *(2017). Ποιήματα και διηγήματά της έχουν δημοσιευθεί σε εφημερίδες και ανθολογίες παγκοσμίως και έχει κερδίσει βραβεία και επαίνους σε διάφορους διεθνείς διαγωνισμούς.*
Έργα της στα ελληνικά έχουν δημοσιευθεί στις εφημερίδες Φιλελεύθερος και Χαραυγή, στα περιοδικά Άνευ, Νέα Εποχή, Ιστορίες Μπονζάι , Χάρτης καθώς και στις ανθολογίες Κύπρος, Καταφύγιο Μικρασιατών Προσφύγων (2015) και Μες στους ανέμους τους κρυφούς ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ - Εικαστικές και Ποιητικές Προεκτάσεις (2018).



Ранко Рисојевић

Ранко Рисојевић
ДОК ЉУШТИМ ЈАЈЕ И ДРУГЕ ПЈЕСМЕ

СВЕТА НЕДЈЕЉА

Већ дуго желим да у недјељу,
Свечано обучен, изађем на бријег,
Сасвим сам, огрнут зором, док
Сунце излази тамо негдје, као
У вријеме кад су се древни
Пјесници, успињали, пуни страсти
Која ће проговорити, која ће
Узвисити још више тај бријег,
Пред оним који би једини могао
Да чује моћни глас, ријечи свечане
Пјесме, баш њему испјеване,
О прецима, о ратовима, о миру
У мојој узбуђеној души, спремној
Да више ништа не напише, јер би
Све то било ништа у поређењу
Са тим служењем поезији,
На бријегу, сам себи црква,
Сам себи ова света недјеља.

РУБЕНСОВА КУЋА У АНТВЕРПЕНУ

У шта се претвориш, у шта се преодјенеш,
У тој кући што плива кроз вријеме, као арка
У свеопштем потопу цивилизације, чега то,
Што те од рођења стално преображава,
Стално са собом гура, заварава, игра жмурке,
Да повјерујеш како другачије не може,
Да другачије не постоји, не видиш га
Јер те све то не види, не рачуна, смањује.
Као на улазу у Роденову кућу, и овдје,
С Рубенсом, домаћином животног обиља,
Скидаш са себе прљавштину, смеће
Савремености, у коју си потонуо, до очију,
Само су оне још способне да нахране душу,
На овим изворима, у градовима посвећеним,
У кућама што град одвајају од земље,
Чинећи га божанским, заправо празним,
Јер ти у њега распоређујеш то што гледаш,
Обасјан свјетлошћу тијела, извора, насладе.

С БАХОМ У ЦРКВИ СВЕТОГ ТОМЕ

У Лајпцигу је сајам књига, сајам људске ријечи,
Вртлози оних што још вјерују у њен значај,
У свијет створен по Божјој ријечи, вољи,
Да ли знању, да ли још чиме, што ми измиче
Све док не уђем у цркву Светог Томе,
Да слушам анђеле и Његове ријечи
Сасвим другачије, враћене кроз вријеме
Тамо одакле их је поново у свијет послао
Бах, у дослуху са Апсолутом, зналцем
Хармоније без које ништа не постоји.
Међу онима који слушају смисао
Стварања, не одјеке дана, ратова,
Јаука, превара, људских зала без краја,
Само везу што спаја прве ријечи Стварања
Са човјеком који стоји пред дјечијим хором,
Да их понесе, да их одведе, тамо
Гдје је свака ријеч истина и нада,
Утјеха и једини прави смисао
Све музке кроз коју ће проћи
Прије него што се предају Истини.

С РИЛКЕОМ У РОДЕНОВОЈ КУЋИ

Већ на улазу у врт, чека ме Рилке,
Тако од првог дана, првог доласка
У Роденову кућу, не оставља ме самог.
Заправо ту сам и не могу бити
Са свијетом што тумара, разгледа,
Већ са Роденовим свијетом, у тренутку
Његовог стварања, из земље, из камена.
„Дођи, овдје, под надстрешницу, да ти
Кажем оно што ме је преобразило,
Баш тако, од првог дана, да не будем
Слијеп, у свијету који сам гледао
Као да је сам од себе створен, бездушан.“
Рилке говори, тијело му подрхтава,
Ријечи ваја, према моме слуху,
Ненавиклом да слуша глас видовњака
У часу стварања, све што је наоколо,
У овој оази првих ствари, првих покрета.
„Да, баш тако, све има свој почетак,
То мораш да видиш, да откриваш,
Гледајући камен, у часу кад из
Њега излази рука, да би тако остала,
Рука моћна да створи Балзака,
Родена и мене, поново рођеног,
У овом врту, у овој кући, покрај онога
Што се надноси над вјечност, на вратима
Пакла, кроз која ће свијет проћи,
Кроз која свијет пролази, занавијек.“

ЧАКИЈА И ЉЕСТВЕ

Спустим руке на сто, лагано,
Осјећам чисту храстовину,
Ако полако покренем шаке,
Дланови налазе саставе,
Мјеста гдје се скривају мрве,
Које стрина чисти чакијом,
Сасвим малом, с корицама
Од црножуте рогове кости,
Што склопљена лежи у ладици,
Навикла већ на стринин длан.
Може да повриједи, каже ми,
Не дирај за Бога милога,
Још би ми само то требало.
Ово је свијет села, све се види
Кроз опране прозоре, до шуме,
У којој је хладовина, потом мрак.
Тада се одмараш на сјенику,
Гледаш звијезде, далеко су,
Ипак се ти држи љестви што
Обично воде на земљу,
Или само до сијена на сјенику,
Осим ако се предомислиш,
Али то је рано, кратке
Су ово љестве, и оне ће,
С тобом расти, колико треба.
И за то има мајстор у висинама.
Можда је и међу звијездама,
А можда у сијену, с тобом спава,
Скупа растете, скупа ћете на љестве.

ДОК ЉУШТИМ ЈАЈЕ

Треба да буде ровито,
И да се стави на носача,
Ако га негдје имам.
Отето од кокоши,
У ком му је молекулу
Нерођено пиле,
Које је јуначки пјевац
Благословио својим
Стрпљивим сјеменом.
Не знам о томе ништа,
Тек слика ми промине
Између уста, кашике
И јајета начетог одозго,
Ако то ишта значи
Скуваном јајету.
У шта сам упетљан,
Реци ми творче,
Јер сам неук –
Око чега се то вртим?

Ранко Рисојевић *(1943.) пјесник, прозаиста, драмски писац, есејиста, преводилац, историчар математике, завршио Природно-математички факултет, група математика са физиком. Објавио педесетак књига различитих жанрова. Пише и за дјецу, поезију и прозу, драмске текстове за позориште и радио. Превођен на више језика, од чега је најпознатији роман „*Босански џелат*“ преведен на енглески, руски, њемачки, пољски, чешки и македонски. Добитник књижевних награда за појединачне књиге и за укупно књижевно дјело.*



Romana Brolih

Romana Brolih
SUSRET I DRUGE PJESME

Slika

Hranim te hranom divljine. Jer ja sam lovac bez puške.
Samo promatram i lovim slike. Spremam ih za tebe.
Ti imaš slobodu i podsmijeh koji uništava trenutke.
Ja ti ne vjerujem, ali te trebam. Ipak, odijevam
ti svoju košulju i odlazim. Ona je veća od mene.

Izbjegavam vlastiti neuspjeh zaštićena sredinom.
Ni u kalu, ni na žalu, nigdje. Ni za valove, ni za bonacu.
Bez rizika, bez glazbe, bez otkucaja.
Ne uspijevam ni pasti, ni dodirnuti pticu.

Na obali modrih usana zvone riječi.
Koje nikad ne bismo izgovorile da nismo
poplavile. I osjetile strah od propadanja.
Misleći da je kraj.
Da više nema života za naše nešto.
Što je počelo hlapiti i utapati se
u grubim jutrima.
Vlaga je iskašljala tišinu.
I odlučila da smo vrijedne početka.

Susret

Shigeru je lijep. Iz njegovih pokreta ispadaju rečenice. I skupljaju moje suze.

On je jedini svjedok sitnih pokušaja. Stupanja. Na vrijeme me iščupao iz vojske.

I stavio na svoju krošnju uzaludnosti. Pa tako osjenčani puštamo glazbu i ptice
da nam pokazuju dokle smo stigli.

Shigeru me obožava. To je njegov jedini posao za danas. Najzahtjevniji do sad.
Prvi smo korak odgodili.

A svaki drugi živi u uvjerenju. Da smo se sreli i prerezali vrpcu.

Ti bi rekla napiši mi pravo ime, sva slova napiši

Cijeli sam život radila na tome da srušim samu sebe. Pod pravim imenom. I to je jedino što
sam napravila kako spada.
A tebe je sram moje slike u oglasu, jer moja je samoća meni bila prijetnja, a tebi mamac.
Mog lica više nema, a tvoj se glas ustručava. Izgovoriti istinu, dok tražiš razloge za moju smrt i pokušavaš s opravdanjima: teškom životu, ludoj majci, opijatima…
Meni je smiješna tvoja tuga i strah, jer to je jedini put koji je imao krvi, jer to je jedini pravi put.
Za mene. Da, taj, baš taj krivi o kojem pričaju. O meni. Prevrtljivoj i epizodnoj, a nezaboravnoj.
Zamisli da sam pristala na zvonjavu sata i cjelodnevne boravke u prostorima bez zraka, da sam postala izviđač tuđih želja, a ne izvođač vlastitih. Da sam odustala od boli na prvoj stanici na kojoj sam se razbila. I krenula s vama, promatrati život iz bunkera.
Zamisli.

Po petama

U ladici,
prvoj do poda,
gotovo na podu,
skvrčena drijemam.
U lakiranom krevetu s cvijećem.
Možeš me prepoznati po petama.
Ali ne možeš me zatvoriti.
Jer fali taj dio koji nigdje nema.
Više ga ne proizvode.
Probaj vjerovati
da je to što vidiš istina.
Kao i ja što vjerujem
da je istina ono što čujem.
Od činovnika koji se mijenjaju za ovim stolom.
Bijesni što ne mogu zatvoriti
ladicu u koju su me smjestili.

Start

Te cipele iz petog A stavit ću na ruke. Ne želim šetati u njima. Čak kada bih
nekako uvukla prste
i pete ostavila vani
vidjela bih Andriju koji mi se sviđa jer sluša New Order i govori pametno, a
ja se lomim između Brene i Armstronga
dok ne dođu Arsen i Josipa i ukradu me iz kazetofona mojih roditelja. I
sigurno bih
naletjela na Tonku iz engleskog;
toliko sam željela da me primijeti, ona je samo
okretala očima kad je prozivala moje ime, jer je znala da je čeka tišina
a ne odgovor. Mislila sam da je dovoljno
što postojim. Vidjela bih
i Anju B kako lepršа u roza tenisicama, i njenu mamu ufuranu u sve dječje
priče
da sad navučem ove
startasice iz petog A, ne bih joj dozvolila da me zaustavi na cesti i govori
kako bih se
trebala ponašati. Rekla bih joj: mila
to što si pristala na tugu nema veze sa mnom
tvoja će se djeca prilagoditi. Njihova će nas imena cijeli život ponižavati
i mahati s naslovnih strana s ekipom
koja nam podsmijeh plasira kao nagradu. Dok uzimaju
i dijele između sebe, a nama
tumače kako trebamo živjeti. Baš kao ti
sad meni u parku bez pješčanika, dok tvoj suprug uzima neprimjetno, a
primjetno ne vidi razliku
između tebe i tvojih mogućnosti. No, budi mirna, mama, Anja će njegovim
putem.
Pa ne bojiš se valjda
mene, djeteta stisnutih ramena? Ja sam ionako tu da vas podjebavam
pjesmom.

*Zovem se **Romana Brolih**. Rođena sam u Zagrebu 1972. gdje živim i radim. Završila sam Grafičku školu u Zagrebu.*
*Poeziju sam objavljivala u Zarezu, Vijencu, časopisu Poezija, na Trećem programu Hrvatskoga radija (Poezija naglas), Balkanskom književnom glasniku, Trećem trgu, Proletteru, Knjigomatu, Časopisu Re, Književnoj Rijeci, časopisu Autsajderski fragmenti te na portalima za književnost i kulturu Strane i Metafora, a kratke priče u Časopisu Re, na Trećem programu Hrvatskoga radija i Večernjem listu u kojem je 2004. godine priča „*Ko je to došel Cilika?*“ osvojila treću nagradu, a 2006. priča „*Mjesec dana prije danas*“ ušla u uži izbor. U Večernjem listu objavljene su i priče* Luce Kikina, Prozor, Šansa, (Ne)izgovoreno *i* Sandro*.*
U glazbenom svijetu surađivala sam sa grupom Meritas, Josipom Lisac, Jelenom Radan i drugima.
*2011. godine objavljena mi je prva zbirka „*Svemir u prahu*“ (Stajergraf).*
*Na 16. međunarodnom susretu izdavača „Put u središte Europe“, održanom u Pazinu 19. - 20. svibnja 2012. za zbirku „*Svemir u prahu*“ sam nagrađena sa mjesec dana stipendijskog boravka u Bosanskoj kući u Vranduku kraj Zenice, gdje je i napisan dio zbirke „*Tvoja mama ima dečka*“.*
Sudjelovala sam na književnim susretima „Muhamed Abdagić“ u Sjenici, Sandžak, 2008. godine, 6. Neretvanskim pjesničkim susretima „Maslini u Lice“ Opuzen-Metković-Ploče-Podgradina 2014. godine, te na „18. Kvirinovim poetskim susretima“ u Sisku 2014. godine.
*2016. objavljena mi je druga zbirka poezije „*Tvoja mama ima dečka*“ (Semafora), a 2019. zbirka „*Zapinjemo*“ (Hena com).*



Софија Пижурица

Софија Пижурица
ГЛУПО ТИ ЈЕ ШТО МЕ НЕ ВОЛИШ

Оном којег не волим

Не волим те,
Нити сам те икада волела.
Када смо као клинци седели у клупи,
Ужасно си ме нервирао.
Увек надмено насмејан,
Увек суверено хладан.
Годинама касније сам те сретала у граду,
Бирајући да се сакријем иза књига и осмеха,
Немарно пролазећи,
Као, нисам те приметила.
Нисам запазила ни твоју нову фризуру,
Ни прстен на руци који си окретао,
Ни твоје сјајне ципеле,
Нити ми је твој смех после данима одзвањао у глави.
Нисам знала да си студирао на Филозофском,
Нисам знала да си са бендом наступао
Сваке суботе у клубу на ћошку.
Ма, ништа о теби нисам знала,
Нити сам на тебе годинама помислила.
Ти си само неко
Са ким сам некада давно седела у клупи
И којег не волим баш нимало.

Празнина

Све си моје са собом однео,
Па сам цела празна,
Шупља,
Ничија.
Гледам у себе
А не видим ништа,
Па тако ходам,
Спавам,
Дишем,
А нема ме
И не постојим.
Да, ја сам ништа,
И немам ништа,
Јер сам само празнина
Окружена телом.

Умрла, а још дишем

Ја бих наставила да те волим
Да икако могу,
Али умрла сам одавно.
Мрва по мрва
Дан за даном,
Грубост за грубошћу,
Подсмех па осмех,
Псовка па вика.
Ништа није остало тамо
Где сам некада била ја.
Део по део,
Одумирало је све што сам била.
Измучена, измрцварена
Празна и мртва плутам.
Спора и болна смрт.
Нема ме више.
Умрла, а још дишем.

Мантра

Престани.
Престани да машташ
Да се надаш
Ишчекујеш
Ослушкујеш.
Сама си
Отишао је
Оставио те
Неће доћи.
Престани.
Понови себи још сто пута
Док не схватиш.
Нема вас више
Не мисли на њега
Пусти тај телефон
Не зови га више
Неће се јавити
Не пиши му ништа
Не очекуј ништа.
Узалуд се осврћеш
Неће се вратити.
Престани.
Колико још пута да поновим
Док не схватим?
Не воли те.
Ниси му ништа
Неће те пратити
Неће ти банути
Нема га више.
Стави тачку
Крај је
Заборави
Одустани.
Престани.

Не носим те више свуда са собом

Не носим те више свуда са собом.
Деси ми се да прође тренутак или два
А да те нема поред мене,
Деси ми се да се насмејем,
Попијем кафу на брзину,
Одслушам скоро целу песму,
А да ми ти не банеш у мисли,
Не зазвони ми твој глас у сећању,
Не осетим твој додир на потиљку.
Увече када легнем у кревет
Загрлим те и рукама и ногама и мислима
Па испреплетани заједно утонемо у сан,
Али се ујутро понекад пробудим сама
И сетим те се тек кроз минут - два,
Па помислим да сам те заувек изгубила,
Да си ме опет оставио,
Да ми нећеш више уходити дане.
Уплашим се шта да радим са временом
Које ми неће бојити сећање на тебе,
Па ме ужасне мисао да сам сада заиста
Потпуно сама у свим световима,
И питам се како ли ћу проћи улицама
Којима смо заједно шетали,
Како ћу причати сама са људима
Ако те немам уз себе макар у траговима.
Кажу ми да је то знак
Да сам те коначно преболела,
Али ја осећам бесконачну празнину
Посред тела, још више сада,
Од кад те не носим свуда са собом.

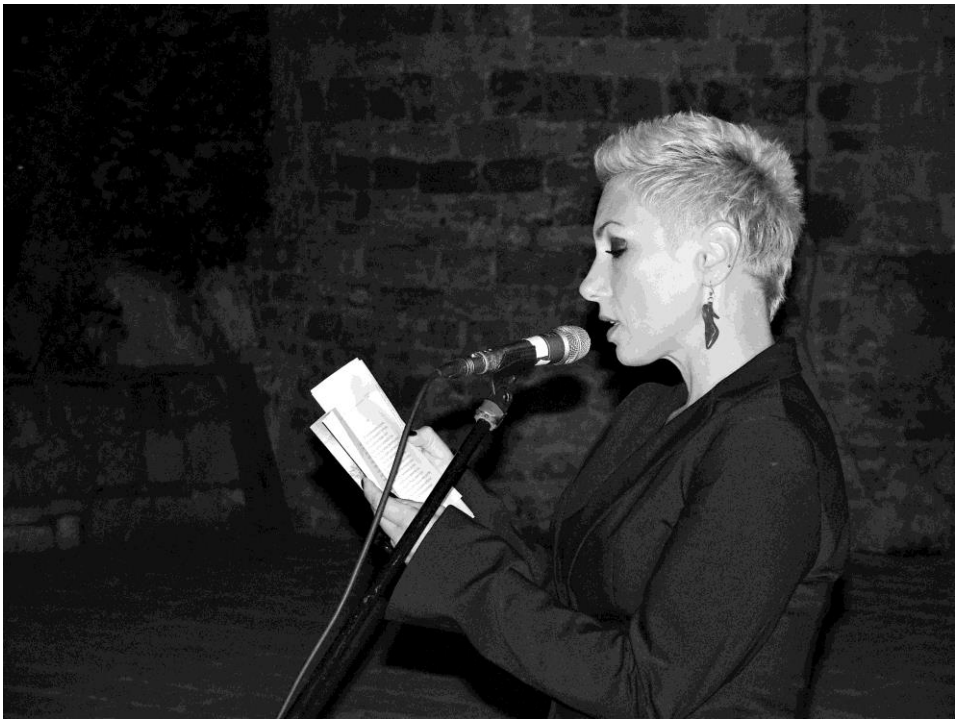
Глупо ти је то што ме не волиш

Глупо ти је то што ме не волиш.
Зар ти није боље да будем твоја
И ти будеш само мој,
Па да се шетамо булеварима,
Да се држимо за руке и љубимо у уста пред свима,
Да ми купујеш ситнице,
А да их ја чувам у кутијици
И пребирам по њима када те нема?
Зар ти није боље да журиш са посла кући
Како би ме помирисао,
Да ме грлиш левом руком
Док десном пролазиш кроз косу,
Да ти љубим врхове прстију
Сваки пут када ме помазиш по лицу,
Да се ушушкам на моје место док спавам
И не дам ти да мрднеш?
Није ли глупо то што ме не волиш?
Па, где ћеш наћи још једну овакву,
Блесаву и луду за тобом,
Да ти пише песме и да те чека на прозору,
Да те слуша без даха и све ти верује,
Да без тебе не уме ништа,
Да без тебе не постоји?
Стварно,
Глупо ти је то што ме не волиш.

Не зови ме више

Не зови ме више.
Уморна сам од чекања,
Ослушкивања,
Надања.
Не могу више да не испуштам телефон из руку,
Да као омађијана гледам у њега,
Куцам неважне речи небитним људима
Не би ли то некако пробудило телефон из успаваности,
Не би ли тако прорадио,
Дао гласа од тебе,
Послао ми бар поруку.
Не зови ме више.
Не могу да спавам са телефоном стиснутим у шаци,
Да се јавим пре него што зазвони,
Да осетим да ћеш звати
Па да скочим из кревета и јавим ти се свежим гласом,
Да знаш да те чекам и никада не спавам.
Не зови ме више.
Прођоше ми дани, месеци, године
А да заправо не живим
Већ стално чекам да живот почне,
Да ми се јавиш,
Кажеш чаробне речи
Па се заједно отиснемо у свет
И умремо негде далеко - од задовољства.
Предуго већ чекам да остарим са тобом
Док старим сама.
Не могу више.
Јави ми се још сада.
И не зови ме више.

Софија Пижурица *је првакиња Опере Народног позоришта у Београду и солисткиња земунског Мадленианума. Поред студија књижевности на Филолошком факултету у Београду, завршила је основне и последипломске студије на ФМУ у Београду у класи проф. Бисерке Цвејић, и то са просечном оценом 10, те је проглашена за студента генерације и најбољег студента Београдског универзитета. Усавршавала се у Бечу и Бадену, а недавно је постала и први доктор соло певања у Србији. Остварила је преко двадесет улога сопранског фаха на сценама у земљи и иностранству.*



Stanka Rađenović Stanojević

Stanka Rađenović Stanojević
IZBOR

SKLEROZA 1

Nemarom,
Nenamjerom,
Zaboravom
zaključam.
Lozinki se ne sjećam.
Uzalud kucam,
pretražujem hronotope
dodijeljenog kretanja,
(čak i one van opipljivosti).
Nije mi bilo važno, nije laž!
Sad ponovo jeste, ali u inat,
da se pod noge,
blatu utisne
postojanje nad ostacima
metamorfoza.
Bez dubioza,
simbioza
i skleroza,
pravac iz Oza.
Bez čarobnjaštva,
viteštva
i vilenjaštva.
U našušnosti stapanja
bez utapanja,
ukipljene uštve i protuve
namjesto okupa i skupa
raspertlani zjap bića.
Organ egzistencije,
esencije,
reda ili nereda,
kao bezdan,
i nisu krila.
Ipak,
nigdje uzalud ne kuca,
nit' nemarom,

nit’ nenamjerom,
samo vjerom
usputnih uspjeha.
Sa zvijezda,
padom u trnje,
ne stiže se
na –
trag.

SKLEROZA 2

U konačnom poravnanju godina i godova
– bez poznih jeseni, zima i smrzlih proljeća –
računovođe i mašinovođe poretka,
– pod vedrim nebom dom i mantra –
praznih linija,
bisaga, pretinaca,
dlanu ka nebu,
učaurenih.
Kao da ću svakog trena
postajati u milionima leptira,
istovremeno,
nadajući se da ima smisla;
nezaleđen u letu,
uzletu i sletu,
odbijen prezir,
tužba okorjelih,
smjelih.
Umnožavam foldere,
čistim didaskalije,
umjesto krila
dekadenca,
spiritus štit
i lingva mač
a nije viteško doba,
teško ateriranje.
Ljušturama riječi iz davnina
uzemljavam tanke slojeve humusa
dok biće sija
iznova...
U oklopima i u kućama
gdje god se ko zatekne,
pleonazam kao jutarnji namaz
pred izlazak za povratak u sigurno...
Uzalud su neba vedra i zvjezdana,
ljudi slušaju vremenske prognoze...

Ni na vodi ni na hlebu,
prijesni i posni

kamene se grijehom
bez kamena,
a mislili su
da je izmišljen -
da l’ kamen ili grijeh?

ZENIT

Odlutam i sakrijem se
iza godina rođenja mojih roditelja.
Ne stižu računi,
ne primam pozive u toj daljini,
ne javljam se i ne odgvaram.

Odrvenim pa cvjetam!

Ćutim i blagodarim tišini,
sigurna i bezbrižna
za sve što dolazi.
Sakrijem lice iza godina,
ramena ne povijaju iščeznuća.
Rastem
do oblaka,
do Sunca u zenitu,
do začeća.

Prestajem.

OPORUKE

Isti font i veličinu slova
u odlasku, privremenom,
povratku,
također privremenom...
Koincidencija privremenosti, fontova i veličina
ne veliča riječi
oporučene, isporučene
Srcu, Sluhu, Bližnjemu...
Zabodene u kamenu –
taj se mač teškom mukom kuje
još težom razumijeva –
kada se korice kao rukavice bace u lice,
samo bez humke,
molim baš!
Pepeo - vodi, vazduhu, zemlji...
Želim se dodati.
Bez pisanog traga,
riječi otpuhnute kao maslačci –
sanjane glavice želja,
bestraga!
Da dotečem u sve kute preslikanih zvijezda –
voda je prva!
Ekstrauterina,
gdje nisam nogom,
duh bi mogao....
Više volim praslike nego preslikavanja.
Vazduhom bit
slobodan let –
prostirem nebom ćilime,
i ne stižem
da se umirim...
Ne umirite ni vi
prahom uzemljenim.
Vazduhom da uznosim,
kao Sizif uz brdo,
sve riječi
što pamtim,
što pamte me...

Bez traga, bez dodira, bez opomene.
Ikom, ikad,
kao u čituljama
gdje smo svi ovdašnji, svagdašnji,
uprkos... nakon...
Čitljivo i krupno,
bezriječni
Naklon, Zahvala i Kraj.

BESTRAGA!

Svakoj slijepoj ulici
našli smo put.
Sami nismo progledali.

Takve slijepce
zidovi su uramili
kao privremeni dekor.

Nakon rođenja,
baš kao i nakon ljubavi,
postajemo čistine.

Bez tragova.
Uzalud smo ih,
nevidljive,
ukrivali.

Bestraga riječ!
Nakon pomenutih privremenosti,
– Rođenja, Ljubavi -
želim se ustoličiti
u neopažljivom uglu.

Plače li se...
…
Onim
koliko je
opredmećenjem
postalo nevažno.
Nema podudaranja.
Zajedničkih skupova.
Tačaka preklapanja.
Kada nije hemija,
uzaludna je matematika –
– beskonačnost,
ali iza decimale.
Boli li se
istim,

što je boljelo
jako,
pa utihnulo…
Da prestane,
Ili opstane i ojača.
Raste li se
onim
što je
uzdizalo do oblaka,
zidalo gradove i kule
iznova,
kao iz snova.
Pa prestalo.

Dogledavam se daljinama,
donekle.
Kao kost u grlu
nepomična,
Bumerangom vidik
okovan
predugim hodom,
nažuljanih tabana.

Plače li se…
….
Onim
što već je nevažno
a vječno se obnavlja.

LJETO

Olujno vrijeme su
ljubavnici
oni koji se vole
ili su se voljeli
ili, nekad će, ipak
večerju-nevrijeme sipaj,
jutrrima-bezvrijeme daruj...
Tuča, kiša, vjetar jak
jutrom utiša.
Glava. Slava.
Što jutro pokrije
kao strašni sud
pa iznova prede

TRIPTIH

24 sata

Najteži su prvi sati
Samoća.
Vodenih očiju
Ogromnih, nezgrapnih šaka
Kapaka od vulkana.
Zakonima fizike
Aritmiji daješ ubrzanje
Mislima ubrizganje
Doslusima doglede
Nepatvorene...

Najteži su prvi sati.
Onda točak lakše krene
Tromi sati vuku se
Za njim, poslušni
Da samelju ostatke.
Krckaju koščice vremena
Pod tako moćnom mašinom.
Logor u tijelu zazidan
U požaru!

Najteži su prvi sati
Rađanja
Rođenog
Ljubavi
U oku staje samo kap
Boli
Ljubavlju uznesene.

Kao da...

Imam što,
Pišem,
Obzanim,
Pa obrišem
Ukinutim postojanjem

Ad hoc.

Izmještena
Iz tijela,
Postavljenim zamkama
Sebe ulovim
Da boli uvećam
na kvadrat, bar
i korijenom imaginarnog
što množi stvarnost,
post festum!

Priteknem katkad
U pomoć sebi
Kao nebitni asistent
Fiktivnog režisera,
Pa nastavim da(se) posmatram.
U istim, potrošenim cpelima
Hodam bez mimikrije
I ne stižem
Nikud.

A trebalo bi
Bos
Pod zvijezdama!

SAVREMENA ŠEHEREZADA
Ljenčari, dangubi
Ništa nad glavom
Sebi bitna, nepobitno!
I sve u dva dana,
Pregršt riječi,
Dvije rečenice
Proste,
Zaogrne
I ako joj je se posreći
Jedan dvoglas, bar
I dobar eho
Spas,
Kao čaj promrzlom!

Tiha voda
Roni brijege!
A ne priča?
Kako?
Pričati je grijeh.
Beslovesan.
U istom pejzažu,
Ambijentu
Maniru...
U istom folikulu, dovijek,
sebospjevom
Raste u cirriculum vitae,
Odjevano istim migom,
Ustoličeno u drevnom gegu,
Zakočeno,
Kao slika u ogledalu,
Stijena ili čovjek?
Pantomima!

Tek da takvih
Niti nije!
Nemaju se kome ispričati.

…KAO DIJAGNOZA

Učiniću da zakasniš
u ime svega što bi
moglo i trebalo da bude;
da nije kasno,
da ima nade i spasa…
Kao dijagnoza.

Učiniću da zakasniš
onda kada boli
i hod i (p)okret u vazduhu
i u vodi, bez soli čak, savim prijesno,
miljama dubina jako,
iz neznanja
da takvo svjetsko čudo od boli
postoji…
Kao dijagnoza.

Učiniti da boli,
bez prije- i bez onog poslije;
pa pretvoriti u drvo, sjen, vjetar, neboder…
U slavu veličina i visina
svejedno je tad- već dockan…
Kao dijagnoza.

Pa šta?
…ako od života napravimo samo-
Dijagnozu!?

***Stanka Rađenović Stanojević**, rođena 1977. na Cetinju. Diplomirala je na odsjeku za Srpski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Učesnik je brojnih festivala i pjesničkih susreta među kojima su: "Pjesnička riječ na izvoru Pive", "Ratkovićeve večeri poezije", "Trg pjesnika – Grad teatar Budva", "Makarijevo slovo", Međunarodni Beogradski festival poezije – "Trgni se! Poezija" , "Festival poezije mladih" – Vrbas, "Prvi regionalni pjesnički susreti" – Brčko itd. Takođe, dobitnik je priznanja i nagrada na festivalima poezije.*

*Objavila je tri pjesničke zbirke: "*Nijemo govori ljubav *(INTER NOS)" 1998. godine, "*Pjesme*" 2003. za koju je dobila nagradu "Spasoje Pajo Blagojević" i "*Tajna polomljenih sitnica*" 2012. godine. U oktobru 2017. iz štampe je izašla koautorska zbirka* Personalni karusel*. Zastupljena je u antologiji "*Pjesnikinje Crne Gore 1975-2015*" Jovanke Vukanović, prvoj ove vrste u Crnoj Gori.*

Neke pjesme su joj prevedene na engleski, albanski i slovenački jezik i objavljivane u mariborskoj reviji za kulturu i društvo "Dialogi", zatim u crnogorskom časopisu za književnost, kulturu i društvena pitanja "Ars" , "Književnom zapisu", u "Inflight" magazinu i drugim.

Radi kao organizator književnog programa u Narodnoj biblioteci Budve. Živi u Podgorici.



Vladana Perlić

Vladana Perlić
ISUS MEĐU DOJKAMA

PJESNIKINJA KOJU STE ODUVIJEK ČEKALI

ja sam društveno neodgovorna
moje pjesme su nemoralne
ne zanima me uopšte da postanem
ozbiljna književnica
ja sam pjesnikinja koja se igra
koja se krije iza žbunja
sa tuce jaja u džepovima
dok ozbiljni pjesnici prijete kažiprstom
političarima bogovima pticama
golub sam koji kaki sa grane
dok god ispod mene ima svetinja
kamenčić sam u cipeli
mala beznačajna uporna
umaram džinove
ja sam posrnula
nećete me čitati na školskim priredbama
sjedeljkama pletilja divanima brkatih čičica
sa čitaocima vodim ljubav
odbijam da stanem dok ne zajecaju
bezobrazna sam
diram ljude gdje je zabranjeno
gdje im je koža najtanja
toliko da im osjetim puls
i to me loži
ja sam nevaspitana
ne kucam ne pitam je li slobodno
ne obazirem se na žute trake sa lobanjama
namjerno se probijam u neistražene teritorije
ne bih li vas zatekla
nespremne gole ranjive
ja sam strastvena
zaljubljujem se dok svijet gori
u žene muškarce vatru krv i riječi
ja sam ta koju ste oduvijek čekali
da vam zaspi na noćnom stočiću

ili drugdje nepristojno blizu kreveta
meni ne trebaju
perorez u džepu ni vudu lutkice
da vas pogodim gdje mene boli
hoću da plačemo zajedno
ovdje sam da budem
vaša kurvica i sluškinjica
takva vrsta svetice
gospodarica
pobožna a bogolika
ovdje sam da budem zaštitnica
bogalja čudaka ludaka pedera
neuspjelih abortusa i kopiladi
ovdje sam da ljubim leprozne i ranjene
odbačene i nakazne
ovdje sam da u svima
prigrlim sebe.

LJUBAVNO PISMO GRADU KOJI SE VIŠE NE JAVLJA

ti si retardiran i glup
zato jesi moj grad
nikad me nemoj napustiti
vodi me lelujavu i pijanu
na moj zadnji bus
prepoznajem ga po jedinstvenom smradu
nepostojećoj klimi
ojkačama na plejlisti
grade moj
volim te volim
šta evropa francuska šta berlin šta
ti imaš najljepše oči
tako me temeljno svlačiš
poljubi mi koljena modrim ulicama
ti si moje prvo jebanje prvo pravo plakanje
prva pijanstva svirke drugarstva
moja vječna slabost ljubav
nikad nemoj odustati od mene
nikad neću odustati od tebe
ti si puna pepeljara
koju ne dam konobarima
iz tebe se rađam
kad se kockari prekrste
i povuku ručku na voćkicama
nikad mi ne vjeruj na prijetnje izbjeglištvom
to ti samo udaram čežnju
jer želim da me stisneš jače
da mi kažeš ljubavi
čitaj kavafija sve je istina
jedan grad jedna zemlja jedna čežnja
ti i ja
grade moj
ne budi stranac
uvijek sam htjela da ti pripadam
zašto se praviš da me ne poznaješ
reci da sam tvoja ljubav mezimica
da me se sjećaš iz tinejdžerskih dana
sa dvolom nektara u parkiću

i zbunjenim okama
ja sam tražila tebe
mrzim te
tvojih sto lica
ti si goli beton i golubja govna
dobro lektorisan govor mržnje
ja sam tvoja tvoja
zašto me ne vidiš
kvragu i ti
tvoje nastavnice srpskog sa šarenim
maramama oko vrata
obiljem pridjeva u rukavu
one uvijek znaju bolje
one su uvijek nosile tvoje burme
i pljuvale po mojim sastavima
jer sam tvrdila da je najhrišćanskije
davati ljubav svima
zauzvrat uzimati ljubav
ali one su vidjele samo
kurva kurva kurva
nijedan pridjev ispred
grade
malaksali kurcu
frustriraš me dovodiš do ludila
ja bih da ti dam sve
a ti tromo blejiš
brojiš ovce
razvijaš paraplegiju
šta sam ti ja
neka diplomica da me izložiš
za goste suvenir školjka iz sutomora
što je svakih par godina
prisloniš na uho
praviš se da slušaš
more oluju budućnost
zajebi me s tim
ti si đaner koji se cijeli život
od sutra skida sa dopa
a prvom prilikom krade babi penziju
i juri zmajeve u hemijskom klozetu

grade moj
govno licemjerno šizofreno
ne bih te mijenjala ni za jedan drugi na svijetu.

AKO ĆEŠ MI JEBATI MATER BAREM SE POTRUDI DA UŽIVA

Moja majka je savršena.
Nikad ne ulazi u frizerski salon
bez krivice u novčaniku na leptiriće
niti kupuje sebi novu haljinu
dok god mi pružamo ruke
prema dućanskim policama.
Moja majka je savršena žena,
zna prepoznati prioritete:
otac prije kćeri,
muž prije žene,
djeca prije majke.
Žuto i bijelo pile,
dva ranjenika za slavu,
paprike usred suše
čekaju i zavise od ruke savršene
žene.
Da ga ne uprti na leđa i nosi
do tužnog groba,
ovaj svijet bi se skotrljao
na samo dno galaksije
i raspolovio kao prezrela jabuka.
Moja majka je savršena žena
sa savršenim podočnjacima
i savršeno ispucalim rukama,
čije brazde ni glicerinska krema
ne može da ispuni.
Moja majka bi bila svetica
da nije rodila mene,
to je grijeh koji ne može da se oriba
na koljenima
niti spere krvavim znojem.
Majkama je dozvoljeno
samo da rađaju male isuse.
U suprotnom,
svijet im podere halje
i svakodnevno u psovkama siluje.

Vladana Perlić *(Banja Luka, 1995) pjesnikinja je i spisateljica. Objavila je dvije zbirke poezije: „*Isus među dojkama*“ (LOM, 2020) i „*Kucanje na vrata kule*“ (Zaprokul, 2020), za koju je dobila nagradu „Novica Tadić“. Dobitnica je prve nagrade Ratkovićevih večeri poezije za 2020. godinu. Bila je finalistkinja konkursa Trećeg Trga 2020. i SKC-a iz Kragujevca 2020, dobila drugu nagradu na konkursu Slovo Gorčina u Stocu za 2018. i 2020. godinu, treću nagradu na Festivalu poezije mladih u Vrbasu 2020. i na konkursu Carpe Diem 2020. Poezija joj je prevođena na francuski, njemački, engleski, mađarski, poljski i hindi.*
Za sledeći broj Balkanskog književnog glasnika obećala je prozu.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
82
БАЛКАНСКИ КЊИЖЕВНИ ГЛАСНИК
Број 43
Београд, 2020.
[Електронски извор] / Главни и одговорни уредник Душан Гојков. – Електронски часопис. – 2020. Бр 43-44 – Београд
(Маријане Грегоран 69): Балканско књижевно друштво, 2004 –

Интернет претраживач
Насл. са насл. екрана. – Опис извора дана 13. 06. 2006. – Нулти, пробни број изашао 24. новембра 2004. године

ISSN 1452-9254 = Балкански књижевни гласник (Online)
COBISS.SR-ID 141175564

Балканско књижевно друштво – Балкански књижевни гласник

Маријане Грегоран 69, *Београд*
Војводе Степе 31*, Сланкамен*
Византиу 4*, Солун*
Андреја Волног 15, *Сремски Карловци*
Мајке Терезе 23, *Приштина*
Ивањска 7, *Сарајево*
Звонимирова 1, *Загреб*
Луке Матковића 19, *Херцег Нови*

За издавача:
Душан Гојков

Лектура, коректура, прелом:
БКГ

Сви текстови објављени у овом броју носе Copyright © Балканског књижевног гласника и аутора текстова, те се без писмене дозволе редакције БКГ не могу копирати.

Београд, јесен 2020.
Штампа Меграф плус, Београд
Тираж 2.000 бесплатних примерака

